Ștefan Luca

NU E SENINĂ DIMINEAȚA

EDITURA ALBATROS

Ștefan Luca

NU E SENINĂ DIMINEATA

PROLOG

Trenul frânase în plin câmp. Pasagerii apărură, alarmaţi pe culoare, vociferând, împresurându-l pe conductor.

— De ce ne-am oprit?

— Cât o să mai stăm?

— Cel puţin, informaţi lumea de ce se întâmplă!

Conductorul rezistă eroic asalturilor, explicându-le că nici el nu a intrat în posesia datelor complete. Poate să se fi întâmplat un accident, sau linia se află în rezacţie, sau s-a prăbuşit vreun mal. „Suntem în defileu, explica el, brazii au acest obicei de a se culca pe şine."

Vagonul-restaurant, plasat la mijlocul trenului, în ziua aceea nu se bucurase de sufragiile călătorilor. Trei mese doar ocupate. În mijloc şi cu spatele în direcţia mersului, un călător singur. Ceruse votcă. Luă cunoştinţă cu calm de întârziere. Un adaus nu strică.

„De n-ar fi noapte, gândi el, ar fi simplu. Stam ca paralizat, aşteptând să ne urnim. Şi sesiunea specială care şi-a prelungit cu o zi lucrările." Invocase motive suficiente pentru a absenta. Colegii au fost înţelegători cu el. Şi tot el se răzgândise, irosind o zi. Calculase din nou greşit, undeva un semn n-a fost corect aplicat. El invocase deci motive. Radios, preşedintele sesiunii, fostul lui profesor, azi foarte bătrân, îi comunică:

— Nu pleca. Am prelungit, fiindcă ne vin nişte foarte apropiaţi prieteni. Din Franţa, din Italia, din Anglia. Au întârziat şi ne-au rugat să prelungim cu o zi. Între ei ai, se pare, cunoştinţe. Pe fraţii Dupré, din Paris. Am avut plăcerea să-i cunosc personal. Încântători. Italianul e doctorul Franco Verga, un colos clădit pentru o sută de ani. Încântător şi el. Insistă mult să te întâlnească şi englezul cu care ai fost coleg.

Amintirile tinereţii te împresoară, insistent, dar nu le poţi rezista. Nu voia să trezească pe de altă parte suspiciuni. Zâmbi, încurcat, recunoscând că ştirea îl copleşeşte, iar pe englez îl cheamă Atkinson, James. Sunt evident încântători.

A doua zi le-a oferit un prânz prelungit într-un mare restaurant din marginea oraşului, cu specialităţi culinare să-l uluiască pe italian. Fraţii Dupré cheliseră. Mărunţei, vorbăreţi, ca nişte şoricei ronţăiau la fel şi cuvinte şi din feluri de mâncare. André avea doi băieţi, Antoine o fată. Locuiau în casa lor veche, pe care el o

cunoştea atât de bine. Franco, intrat în conflict cu cântarul, se lăuda cu trei băieţi şi o fată, cu o dantură impecabilă şi o chică rebelă. James îşi pierduse soţia în război. Bombardament. Fu o clipă grea.

Colegii lui… Fraţii Dupré s-au acoperit de bani. Recunoaşteri internaţionale răsplătesc zelul lor. Membrii activi sau onorifici, medaliaţi, premiaţi, ei continuau programul de lucru invariabil adoptat cu două decenii înainte. Nicio iotă abatere. Sunt în pragul unor satisfacţii de ordin profesional deosebit. Au păstrat discreţie absolută în acest sens şi după vinul alb de Aiud, adoptat de André. Franco se realizase şi el. Lucrările lor interesau medicina. Păstra stilul exploziv, tunător din tinereţe şi cânta, ceva mai răguşit, aria lui Figaro. James era rezervat. El era în drum spre o descoperire. În chimie. A, da, e şi el membru a câtorva academii, predă în câteva facultăţi. E, se pare, trecut şi-n Larousse, zâmbi el. Dar el ce a făcut, acest lucru i-ar interesa foarte mult pe cei prezenţi.

Nimic deosebit, răspunse acum, gustând din paharul cu băutură transparentă, călătorul, privind în întunericul opac de-afară. Rotindu-şi privirea în jurul mesei înregistra pentru fiecare din ei o coordonată: seninătatea. Sunt încântători. Ca să nu-i dezamăgească, le-a înşirat câteva lucrări şi intenţii. Le toastă pentru succes. În vagon, cu spatele în direcţia mersului, dădea un cu totul alt răspuns.

Calculase greşit. Sporise neliniştea şi clipele creşteau ca valoare. Monologă:

— Eroare minimă. Ca o deviere de timonă. Soarele e un glob negru, pentru el cel puţin. Speranţe, ambiţii, au zăcut multe speranţe în cutia mea craniană, s-au clocit planuri măreţe. Timpul fuge însă ireparabil, vorba latinului şi n-are de gând să se întoarcă. Iată-mă – se strâmbă el – şi în banale melancolii filozofice. Vai, dragii mei, sunteţi nişte naivi, încântători, senini, puri. Se explică jenat că va lipsi o săptămână. Dacă… nu, ei nu stau decât trei zile. Au să-l invite ei.

Dimineaţa, trenul aşteptat, gară, cu o mică întârziere. Un tot atât de mărunt deranjament la nu ştiu care sistem. Se plimbase nervos pe peron, cu servietă în mână, sperând că va zări dosul ultimului vagon. Plecarea, deci, cu o oră şi jumătate întârziere, după orar:

— Iată ce înseamnă scoaterea din ritm. Să înveţi de-acum ce semnifică semnul prioritate. Un jalnic mărfar local te lasă în urmă, aştepţi o cursă din patru numere, de interes limitat unei zone. Prioritate…

Iar la ieşirea din defileu, obiceiul brazilor de-a se culca pe linie. O mică furtună în munţi, o mică dislocare de teren. Se lucrează. Îşi apropie faţa de geamul uşor aburit. Iluzia că ar zări ceva liniştitor se spulberă.

Se văzu rătăcind noaptea prin oraş, pe străzi pustii, căutând unica şansă… doi oameni îl aşteaptă şi, dacă răbdarea nu i-a părăsit, îi va găsi exasperaţi. Ce-i pasă! Cu orice preţ, el trebuie să dobândească hârtia. Regula principală, fundamentală, adoptată de tine de mult a fost aceea de a nu regreta. Hotărât, colegii lui erau nişte copii mari, copii fericiţi…

*

Calculă că, în total, întârziase 28 de ore şi jumătate. O luă pe jos până în centru. Ocoli blocul pe care-l cunoştea. Nu intră, deşi îl rodea curiozitatea. Ezită şi în faţa hotelului. Paznicul dormita. Se prelinse pe scări ca o fantomă.

PARTEA ÎNTÂI

CAPITOLUL I

— Eşti îndopat cu romane poliţiste. Cel puţin, ai o memorie fidelă?

— Ei, nu citesc orice fleac, dibuind lesne în unii autori de crime literaturizate oameni foarte paşnici. Fantezia lor e limitată. S-a scris şi o literatură bună. Gândiţi-vă la „Crimă şi pedeapsă", la Edgar Poe…

— Bine, bine, îl întrerupse maiorul amuzat, aprob cu amândouă mâinile. Nu despre asta voiam să-ţi vorbesc însă. Iată, s-a şi făcut douăsprezece. Uite, reveni el, îmi stă pe limbă de mult să te întreb. Care e reacţia la, prima ta reacţie când ţi se aduce la cunoştinţă că s-a comis o crimă? Fii atent, prima reacţie. Prima.

Locotenentul Dinescu îl privi ţintă pe superiorul său. Întrebarea părea cel puţin la ora aceea ciudată. Maiorul Virgil Lupu avea însă acest obicei. Cocea săptămâni de zile câte o întrebare şi pica pe neaşteptate cu ea în discuţie. Ca prin farmec, discuţiile luau alt curs şi se însufleţeau. Mâna dreaptă a maiorului ţinea ceaşca de cafea, răcită de-acum, cu stânga cuminţea un Carpaţi, operaţie cunoscută prin uşoara frecare între degete şi ciocănirea aproape enervantă a ţigării de cutia de chibrituri. Maiorul spunea că astfel se „aşază" ţigara, explicând că pe pachetele de „Carpaţi" ar trebui normal scris 20 ± 1 ţigări, ca pe sticlele cu alcool, îngăduind mici abateri în plus sau în minus. (Cine a văzut plus? râdea maiorul. Asta pentru că el a descoperit multe pacheţele cu 19 ţigări şi chiar cu 18, umilă contribuţie adusă de tutungii campaniei împotriva cancerului. E şi asta ceva.)

— Prima reacţie, făcu Dinescu, sâcâit de atenţia cu care era fixat de maior, e diferită. După caracterul…

— Te grăbeşti să joci puţin teatru, Nicule. Ai timp să meditezi. N-am cerut un răspuns imediat. Prima reacţie, în meseria noastră, are foarte mare însemnătate şi eu n-am reuşit s-o învinge încă. Procedez ca medicii cu stagiu, de-atâtea ori prezenţi

la cazuri grave şi la exitusuri, fără a-şi învinge nici ei, după sute de experienţe, ori poate mii, emoţia… firul acela ce tremură în tine, ca om, faţă de soarta fiecărui semen al tău.

— Mi-aduc aminte, spuse Dinescu, rândul trecut, pe şosea…

— Când cu accidentul denumit greşit stupid. Niciun accident de felul acela nu-i stupid. Şi ce-i cu asta?

— V-aţi pomenit perorând despre longevitate.

— Nimic mai firesc. Dacă n-ar fi mici, mărunte, acumulări, neglijenţe, deprinderi ce se iau ca râia şi nu se mai desprind de om. Exemplu accidentul de la kilometrul 122. Patru morţi şi un grav rănit. Şosea impecabilă. Vreme senină. Dimineaţă. Ce ţi-ai dori mai mult de-atât! Şi-mprejur munţi, peluze înrourate. Să tot şofezi.

— Bufete… întrerupse Dinescu, învârtind ceaşca cu zaţul gros.

— Nu. De astă dată, bufetele se amenajaseră în maşini. Oamenii se-ntorceau de la marele derby al campionatului. În faţă săgeta un Taunus cu cinci suporteri, secondat cu sufletul la gură de-un microbuz cu alţi şase inşi. Spre fericirea lor, restul ocupanţilor se declaraseră amatori pentru un voiaj cu trenul, după noaptea prelungită.

— Dar căruţa?

— Există unele imixtiuni, dar, în interiorul maşinilor, situaţiile ajunseseră la limită. Verdictul medicilor a fost clar. Longevitatea… suntem şi noi chemaţi s-o apărăm, ca şi medicii.

— Da, confirmă locotenentul, răsturnându-şi ceaşca în farfurioară, aţi mai spus-o. Niciunul nu avea mai mult de 35 de ani. Una din femei era în luna a cincea.

— A scăpat. Şansă unică. Lângă şofer şi să n-ai nimic.

— Îmi ghiciţi?

Maiorul Lupu închise puţin ochii. Îl usturau. În odaie plutea fum gros de tutun încolăcindu-se în fuioare albe. Nu dormise de douăzeci de ore, socoti el maşinal, ca-n cărţi, tocmai pentru a se simţi obosit şi această oboseală fizică să-i provoace o surescitare nervoasă. Gândurile îşi dublează viteza şi se iscă anapoda, stingându-se tot astfel, brusc, pierind undeva ca într-un joc pe verticală. Aşa şi-l imaginã maiorul. Îşi întinse picioarele sub birou, simţi oboseala cum e prezentă în umeri şi în pleoapele ca de plumb. Se înălţă deodată, aşa cum se aştepta Dinescu, şi se sili să

imite perfecţiunea unor mişcări de înviorare, urmărite de el la televizor.

— Nu vă încurajaţi burta, tovarăşe maior, după cum bag seamă.

— E punctul nevralgic, domnule. La vârsta mea, 45 de ani, n-ar trebui să o am. Ai văzut statuile alea bărboase ale zeilor greci? Ce împletire de muşchi, ce bicepşi, ce abdomen supt, totul parcă scapără de forţă reţinută ori de plin efort. Aşa ar trebui să arăt. Ori, surâse el, fruntea-mi creşte, barba rade, tip mijlociu cu tendinţe de îngrăşare dificil de reprimat. Încolo, preocupat de meseria ce şi-a ales-o, de pescuit şi lectură bună, notează că la pagina zece părăsesc o carte, dacă nu mă fură.

— Ca s-o reluaţi…

— Exact, râse de-a binelea maiorul. Şi mă declar înşelat uneori. Scriitorii intră greu în subiect. Ocolesc să bată în uşă, se tot apropie, tuşesc, îndoaie arătătorul, renunţă, transpiră. Până la urmă tot ciocănesc şi totul se desfăşoară normal. Prea normal chiar. Şi nici chiar în viaţa de toate zilele nu-i totul normal…

— Ca o burlăcie.

— Asta-i acum. Cred că voi rămâne burlac. Am intrat ca-ntr-o cămaşă anume croită mic. Ăsta-i iar altă poveste şi nu-mi face nicio bucurie să aflu că nu voi avea urmaşi. Tu meriţi felicitări.

— Eu n-am vrut, făcu Dinescu pe un ton moale.

— Cred şi eu. Nici eu. Acum, înainte de-a pleca. Controlează-l pe Cambrea. Vezi ce se întâmplă pe trasee. Maşina e jos?

Se ridicase şi-şi vârâse pachetul de ţigări în buzunar. Birourile, instalate pe colţuri, lăsau un mare spaţiu liber în încăpere, pe care încerca să-l reducă o măsuţă joasă, rotundă şi trei taburete. Reunirea aceasta şi cifra rezultată îl intrigau câteodată pe maior, cum nu-i plăcea nici draperia gălbuie de la fereastră, nici covorul prea bălţat, după opinia lui.

Locotenentul vorbea la telefon. Impacientat, maiorul se plimba murmurând şi întrerupând convorbirea din când în când.

— Să nu uite concluziile expertizei şi ce s-a mai întâmplat. Ce poţi şti ce-i în casa omului! N-avea dentistul ăla 1 800 000 lei depozitaţi acasă? Ce animal lacom! Ştii ce-nseamnă o asemenea sumă? Dumnezeu să-l aibă în pază.

— Aşa, aşa zice şi tovarăşu' maior… unde?… curios… Auziţi? Au găsit în baie un fular bărbătesc de lână în carouri.

— Bătrânii au găzduit pe cineva. Erau înscrişi în listele adreselor O.N.T. Cam lacomi, ultima găzduire n-au anunţat-o.

„Şi nici n-or s-o anunţe", îşi spuse. Prima reacţie. Prima reacţie e aceea că-ţi vine să smulgi pistolul din toc şi să tragi. O urmă ce ne leagă încă de legea talionului. Dinte pentru dinte, ochi pentru ochi.

— Aşteptăm atunci. Cu bine, încheie convorbirea Dinescu.

Aşează receptorul care scoase un clinchet vesel, ca şi cum de mult ar fi jinduit să zacă în furcă.

— Am auzit pe Ghinea încurcându-le. El cerea ochi pentru dinte, şi dinte pentru ochi.

— O fi având slăbiciune pentru stomatologi. Pledează. Totul e când le încurcă. E cel mai bun om de laborator şi ca memorie încă vă disputaţi locul întâi. Ah, tresări el. Mi-am adus aminte. Am găsit o mulinetă suedeză şi vreau s-o cumpăr. Hoţul însă cere mult. Ştie că mă dau în vânt după pacostea asta de patimă.

— Care hoţ? Care va să zică, maiorul Lupu…

— Un fel de-a vorbi. Am doi nepoţi. Şi pe ei aşa-i întâmpin. Ce-i nou, hoţilor? Tatu de la consiliu a pus mâna pe ea la Constanţa. Norocu' şi prostu'. N-a ţinut decât o singură dată în viaţă o undiţă în mână, cât timp suedezul schimba momeala la a doua. Nici cinci minute. La plecare se pomeneşte cu o cutie de cârlige şi maşinăria de lux. O cumpăr, ceara mă-sii.

— Pe bătrâni i-au transportat la capelă. Au sosit copiii, rudele?

— Pentru ei, coperţile dosarului s-au închis. Noi încă le ţinem deschise. Spune-mi, alaltăieri, când ai aflat… prima reacţie!….

Dinescu aprinse şi împinse scaunul la perete.

— Stăm în fumul ăsta să-l tai cu cuţitu! Ia să deschid fereastra.

Rămase cu spatele la geam. Perdeaua fină se umfla deformându-se, curentul de aer fiind puternic.

— Trage perdeaua aia. Să iasă mizeria, să intre aer tare de munte. Ei, îl îndemnă pe locotenent, prima!

Dinescu își duse două degete la rădăcina nasului. Clipi mărunt, apoi oftă.

— Eram la „Astoria”. Cu un vechi coleg din București. Se știa că mă aflu acolo. Am ridicat receptorul și am ascultat silindu-mă să nu pierd niciun cuvânt. Pe urmă mi-am imaginat, istorisindu-i colegului, tabloul. N-aș fi capabil în clipa aceea să iau interogatoriul asasinului. Se așază o ceaţă pe creier. De ce? mă întreb. Ce iarbă rea pasc bestiile astea.

— Lasă, nu te ambală. N-ai văzut încă destule şi totul în orice caz nu-l vom vedea. Cambrea o să aibă ce descurca, deși nu-i chiar greu. Plus fularul apărut. Pe vremea asta, aprilie, nu prea pun bărbaţii fular. Alt scop îl determinase pe asasin. Fularul l-a uitat în baie. Apropo… ce căuta un fular în baie? Un om bine crescut îl lasă în vestibul. Să admitem că nu era bine crescut, cu toate că am cunoscut criminali cu maniere încântătoare. Coduri complete, pe două picioare. Apoi geamantanul. Dacă l-a luat, avea nevoie de el și a plecat departe. Bilet în orice caz, pariez, peste 350 kilometri. Prima reacţie, dragul meu, trebuie să ţi-o reprimi întotdeauna. Aștepţi să se așeze un strat de înţelegere și compătimire în faţa fenomenului morţii, aici însă violente.

— Dar dumneavoastră?

— O reprim și eu, răspunse grăbit maiorul. Nu ţi-am spus? Altfel l-aș împușca pe loc. Dacă l-aș avea în faţă și aș ști exact…

— Da, murmură locotenentul. Toţi cred că reacţionăm astfel. E răspunsul speciei. Apărarea vieţii.

— Longevitatea, domnule, viaţa…

Telefonul distonă în atmosfera liniștită, ţârâind întârâtat. Locotenentul îl ridică fără chef.

— Alo… eu. Salut… Cu cine eşti, muzicantule? (Astupă microfonul cu palma și-i comunică maiorului înveselit.) Auziţi: Moraru cu ţăranu. Ce pereche! ţăranu-i afon ca un perete și se dă-n vânt după muzică. (De-aici porecla, încheie maiorul.) Sigur proces-verbal. Fac gură, zici. Lasă-i să trăncănească. Dă-le maxim, să se-nveţe minte. Și, la urma urmei, de ce mă întrebi? Singur n-ai curaj? Fiindcă-i director? Toţi zic așa și chiar dacă-i așa. Șmechere… a, ha. La maxim. Obligatoriu vreau să văd chitanţa, de nu, te ucid. Cu bine…

Se întoarse spre maior:

— Aplicase sancţiunea, dar voia, așa, o consultaţie.

— Nu strică. Se verifică unele procedee şi măsuri. Moraru, ţăranu, nume

înrudite. Ca la noi în clasă. Aveam pe unul Berbece, al doilea Cojoc, altul Oaie. Auzi, trei.

— Cu Lupu în clasă, să se noteze.

— Exact, cu Lupu în clasă. Îi mâncam pe toţi la şah şi la înot. Enigmele nu-mi spuneau nimic şi meseria a vibrat mult mai târziu ca să mă seducă. N-am citit cărţi de aventură la vremea lor. Am prea amestecat. Şi unele îmi cădeau greu. Nu le mistuiam. Atunci nu-mi dăm seama, fiind, precum se ştie, atotştiutor, mai târziu, eh, mai târziu, toţi venerabilii ăştia s-au răzbunat. O carte grea e ca o captură rară. Acum ştiu cum s-o iau. Din aventuri rămâi cu logica, frecvent subţire, mai ales în final, când nu-l mai ţin curelele pe autor. Acum, te las, gata, făcu maiorul. N-o să iau maşina. Într-o jumătate de oră sunt acasă. Am să încerc să dorm.

— Nu mi-aţi ghicit, observă Dinescu.

— Ai tu ochi albaştri, măcar că eşti sudic şi brunet şi păros. Cui îi place, cum zice Roza, îngrijitoarea mea. Ei nu-i plac decât manierele, cu condiţia pe deasupra să fie blonde. Ultima condiţie nu-i totuşi esenţială. Turbase o dată după o prăjină tuciurie din Galaţi. Eu nu mă pricep. Am, în schimb, o verişoară din fraţi de soră (ai înţeles ceva?) la Timişoara. Adevărată comoară. Ghiceşte ceva de speriat. O să te pun o dată faţă-n faţă cu ea. Te anunţ că posedă un ten pistruiat, se oxigenează, e „santimantală” şi ocoleşte cântarele publice. Are unul în baie. Din acela mic, pătrat.

— Şi cât? se interesă Dinescu.

— Mult. Nu îndrăzneşte limba mea să se aşeze pe cerul gurii sau palatin ca să rostească numărul. E cutremurător.

— Totuşi! Fiţi clement cu un om curios din fire.

— 94,5, ultima măsurătoare. Mie-mi spune. Suntem de-o vârstă. E măritată şi soţul o înşală cred de două decenii. Ar trebui să se aniverseze şi asemenea evenimente în familie. N-au copii. Ea s-a îmbolnăvit. A fost pe rând scândură, apoi nud din tablourile olandeze. Pe la 35 de ani era foarte frumoasă. Avea tot ce-i trebuie. Îţi va citi toate gândurile. Dă şi-n cărţi. Tot tacâmul.

— Joacă?

— În situaţia ei, cred şi eu. Un paleativ. La mize mici, cu colţ, gustări contraindicate dar irezistibile – între alte verişoare din fraţi de soră, dacă ai priceput ceva.

— Nimic, recunoscu Dinescu. Încâlcit. Trebuie o babă s-o rezolve. N-am ştiut de

verişoara asta. Zău aş fi vizitat-o. Timişoara îmi place. Se serveşte bine la restaurantul hotelului ăla de lux. N-am stat, că m-am supărat. N-am văzut meciul cu Cehoslovacia. Mă uitaseră bănăţenii. Acum bine că știu.

— L-ai fi văzut, are televizor, soţul rătăceşte pe alte planete, nu-nţeleg de ce nu divorţează. Are tot confortul, dragă băiete, dacă tu cu Măriuţa ta și cei doi micuţi v-aţi găsi într-un astfel de apartament! Nu se-mparte, îmi zic uneori, cu dreptate. Acolo nu au lipsit niciodată banii. Au în casă ce vrei și ce nu vrei. Totuși, Elvira Moţ e tare nesocotită, așa cu inima ei îngropată în monument de cărnuri. Încă nu de tot diforme, te anunţ. La loc deschis nu-i recomandabil, în cameră însă știu că poate provoca.

— Așadar, domnul Moţ poartă coarne…

— Cred că da.

— Ca om de meserie, detectiv, n-aţi descoperit cine a fost amator?

— Deviem și iartă-mi gluma proastă. Nu cred că domnul Moţ poartă coarne. Aș fi dorit mult să-i împodobească fruntea un trofeu din cel cu recorduri mondiale. Tipul bărbatului sec, pozitiv până-n buzunarul pantalonului său. Se nasc și cresc și astfel de oameni. Reci, calculaţi, în fond, mărunţi, scopurile lor fiind imediate. N-a vrut copii, n-a avut dureri de cap. O sarcină extrauterină și s-a dereglat totul. S-a pomenit dorind copii, cu o frenezie verbală pe care nu i-o cunoșteam. Divorţează, l-am sfătuit. Elvira n-are pretenţie la maşină, nici la CEC. Norocos individ, domnule. Bărbat frumos, manierat, dar în felul lui un şarpe, dacă şarpele n-ar fi incomodat de companie. Am auzit într-un rând, la o întrunire a actorilor, nu știu cum, venind vorba de familie, pe-un zdrahon afirmând că el nu-i bun de tată. Adică de rolul de tată, fiind, zice, impulsiv și dând, prin urmare, exemplu rău urmașilor mei. Jocul de-a reproducţia însă-i place.

— Mă mir, observă Dinescu. Vă sfătuiesc să scrieţi un studiu cu opiniile unui burlac. Nu prea aduc a burlăcie.

— Nu pretind. Veritabilii burlaci n-au urât familia. Au avut alte motive, care cum, și s-au acrit cu timpul. Ridică-l, drace, că ne scoate din ţâţâni.

Dinescu ţipă în receptor.

— Da, eu… cum? A plecat, clipi complice, semn că pe Lupu îl căutau. Nu cu maşina, pe jos… da, obiceiul, vezi că știe băiatul! Zi-i! La Teiuș, un bărbat în palton, fără fular, cu geamantan maro. Trei direcţii principale: Arad, Cluj, Tg. Mureș. Căutaţi gările! Deocamdată e acolo undeva. Aseară în Teiuș… Unde a pierdut oare o zi? Mă, Cambrea ăsta ne-o fi supravegheat. Voia să plece cu inima împăcată. Să nu-ţi smulgi părul din cap!

Maiorul ajunsese la uşă. Îmbrăcase pardesiul gri, care-l întinerea. Asculta

convorbirea atent. Lucrase intens ultimele ore la o anchetă. Amestecaţi, minori, un barman. O victimă aruncată în prăpastie din goana maşinii. Din nou, crisparea nervoasă la descoperirea cadavrului desfigurat. O femeie, identificată; ar fi fost chelneriţă. O cunoscuse personal. L-a servit de câteva ori. Era simpatică şi se-ndrepta spre treizeci de ani cu toată forţa. Nu era exclus să te-ncurci cu o asemenea fiinţă. S-a lucrat rapid. Minori, se schimonosi Lupu, n-o să-mi vârâţi în cap că ăştia nu-s stricaţi până-n măduva oaselor. Trai bun, prea bun. Doi, cu părinţi în vârstă, unul, cu ei divorţaţi, subiectul etern al anchetelor sociale, iar barmanul nu mai în vârstă de douăzeci şi şase, cu antecedente. Lasă, îşi spuse, o să mă gândesc mai târziu. S-auzim ce-i cu Teiuşul.

Receptorul ţăcăni vesel nevoie mare din nou. Dinescu se apropie de maior să-şi ia rămas bun. Ieşiră pe culoar amândoi. În camera de gardă sergentul major Mirea citea.

— L-ai contaminat, observă maiorul.

— L-am, râse bine dispus Dinescu, în stilul laconic al maramureşenilor.

— Trebuia?

— Tră!

Coborâră scările tocite de piatră, în curte.

— N-avem şi noi parte de-o clădire nouă, Dinescule. Parcă-i un făcut. Miliţia primeşte localuri cu multe atribute, cerând lungi descrieri. Totuşi, am avut noroc, vorba armeanului. Solidă cetate şi bune camere. Se pare c-a fost hotel înainte. Garaj, curte pietruită, încălzire centrală. De ce să bârfim?

Ajunseră la poartă.

Maiorul ieşi în stradă, pustie la ora aceea, făcu un gest cu mâna şi o luă la stânga, spre gară, hotărât să bea ceva tare. În frigider acasă avea, dar ţinea să vadă lumea. În gară era deschis toată noaptea. Aveau şi mese. Şi observi multe. Ucigaşul perechii de bătrâni cu siguranţă c-a poposit la barul bufetului gării. De-ar fi cutia craniană penetrabilă, într-o mobilitate anume, să trădeze. Virgil Lupu lucra de douăzeci de ani în meserie, spunea singur că păţise multe şi ca personajul acela din Caragiale n-are ce să mai paţă. Nu se împăca însă cu anumite situaţii, inevitabile, logice prin desfăşurarea lor, altfel. Adică, douăzeci şi patru de ore, omul acela a locuit în B… Poate într-un hotel de lux. Valiza poate fi depusă la gară sau dată în grijă. A dormit. S-a apropiat ca mine de gară, a dat rotocol cu ochii prin bufet după un scaun liber, l-a găsit, l-a salutat politicos fără îndoială şi a cerut zâmbind ceva de la bar o băutură oarecare. Oarecare? Tare mult aş da să ştiu care. A aşteptat, a băut încă unul, apoi s-a urcat în tren. Gata. A devenit un bărbat în palton, fără fular. Cel puţin e înalt, scund, gras, slab, dracu' să-l ia? Observă că n-are fular, dar semnalmente ioc, cum să dai de el?

Coti pe bulevard. La capătul liniei, sub becurile îndepărtate sclipeau luminile gării. Grăbi pașii. Fără să-și dea seama gândi:

— Elvira. Ce poveste. Oare ce face? Ce să facă? Pocher. Atâta a rămas.

CAPITOLUL II

Patru bărbaţi în jurul unei mese pătrate înseamnă, dacă adăugăm sticlele înșirate lângă perete, ori beţie ori pocher. Era și una și alta. Dura de cinci ore, după cum constatase cel care în acel moment distribuia abil cărţile. În faţa lui se-nălţau trei cilindri de metal, în dreapta un teanc de bancnote acoperit de „Snagov” și brichetă. Scrumierele, două, erau pline.

— Nu le mai freca, Ionescule, tată, îl rugă cel are se numea Drugu, un bărbat voinic, spătos, fără gene, în schimb cu două rânduri de buze.

— Îndată, nea Drugu. Așteaptă cu sufletul în plic și Iancu și Hempel ăsta.

— Eu joc rar, făcu Hempel. N-am cu cine. Oraș mic. Toţi îi dau cu „șeptic” și „șaizecișase”. Chiţibușării bătrânești.

Hempel descoperi cu acest prilej, doi dinţi de aur și o serioasă întârziere a periei de dinţi în restul danturii. Mustaţa, tunsă scurt, era plină de scrum. N-o băga în seamă. Se ameţise. Mai ameţit arăta al patrulea, Iancu. Acesta uitase că-n alfabet mai sunt litere ca „r” sau „ș”, fiind gata să se lepede și de alte semne grafice. Pierdea și încă mult. Se afla în starea aceea de euforie când s-a trecut de culme și omul coboară grabnic spre amnezie totală, adică stadiul de criţă.

— Bat.. Âne.. Ti, îngăimă el, apucând cărţile.

Drugu așezat în stânga lui zări colţul unei rigi și un as de pică. Nu trișa, dar Iancu juca anapoda.

— Te-ai pilit, măgarule! Ne strici cheful.

Iancu dădu din umeri. Ce să facă? Asta e boala lui. Nu se poate abţine. Dacă se oprește la al doilea, bine. După al treilea, mă culegeţi de pe jos.

— V-am spus-o.

— Trebuia s-o iei domol, mai avem până dimineaţă.

— Cum are să se așeze la volan?

Ionescu interveni.

— 4,50, cine merge.

— Etete la el, sări Drugu. Ia zi „pe de trei ori”, ori te calicești. Tu, Ionescule, faci parte din jucătorii care joacă la câștig și stau cu fundu’ pe bani. Forţezi numai când pierzi. Nu te judec, dar nu-i cinstit, cred eu.

— Nu te vârî în om. Joc cum am învăţat. Doar n-o să punem pistoalele pe masă. Joc liniștit. Atac și mă apăr. Toarnă-mi, Hempel.

Drugu i-aruncă o uitătură răutăcioasă și tăcu. Ionescu D. Dionisie cum era scris pe geamantan – pe-o carte de vizită galbenă, în tuș verde – economist, ocupând cu făptura sa uscăţivă, ascuţită în toate privinţele, un post de contabil-șef, nu-i plăcea. Juca a doua oară cu el și observase cum acesta forţa jocul la început, ca la sfârșit să adulmece.

— Intru, rosti întărâtat.

— Și eu, adăugă Hempel, sclipind din cei doi dinţi de aur.

— Dau, se anunţă și Iancu.

Ionescu împărţi cărţile. Memoria-i funcţiona ireproșabil în asemenea momente. Drugu ceru, două, mascat, deduse instantaneu Ionescu. Hempel, lărgind gura, ceru „tot vagonul”, Iancu, în schimb, nu schiţase niciun gest. Căuta pe masă paharul. Reuși să-l găsească. Bău și tot nu ceru.

— Tu? îl provocă Ionescu.

— Se… vit. Și tu, Drugule, nu te fu… isa în om. Dom’ Ionescu e amicul meu. Îl duc, îl aduc. Viu și nevătămat.

— Să dea Domnul.

— Vorbiţi!

— După..

— Pas, anunţă Drugu, fără să lase cărţile din mână.

— Mie 60.

— Are dreptul?

— Are.

— Hempel dă și plânge.

Ionescu își subţie buzele. Vârful nasului ascuţit i se albi ca și cum l-ar fi pudrat. Își cercetă tovarășii de joc. Filă chinuitor ultima, strâmbând din la buze. Bău și el o gură de coniac. La pocher el bea numai băuturi tari și multe cafele.

— Dau și eu.

— Plus o sută, se-nfipse Drugu și așeză cărţile în faţă, netezindu-le, oarecum cu duioșie.

— De ce nu, ţie orice că-mi eşti sssimpatic, sec!

— Eu, hai și eu.

— Nu, refuză Ionescu, categoric convins că Drugu intrase mascat și a avut șansă.

Potul îl luă însă Iancu. Culoare servită din care lipseau un valet. Drugu rămăsese la trei, Hempel cu chinta se căina.

— Șase sute doi lei, dintr-un foc, calculă Ionescu.

— Cel mai mare pot.

— Hotărâsem să fim rezonabili.

— Jocu-i joc, îi informă Iancu cum că încă o literă a fost abandonată. Dă-i-nainte!

Sunt clipe care schimbă brusc atmosfera, dispoziţie, psihologie. Jocul de cărţi, una din decisivele verificări a bărbatului (alături de viaţa de război și în dragoste), are pe parcursul său presărate astfel de noduri, parcă ar fi fuse orare. Jocul lâncezind până la acest pot umflat pe nesimţite i-a fulgerat, căci fiecare jucător ascunde în sine un dram de invidie și multă părere de rău. Revanșa e urmărită cu o răbdare ce disimulează explozia.

Turnară plin, goliră scrumierele în chiuvetă, împărţiră alt rând de cărţi. Jucau

preocupaţi, schimbând replici rare şi numai la joc. Miza urcase la o sută. Ionescu nu-şi stăpânea un tic nervos. I se zbătea pleoapa stângă. Era convins că-i semn rău. Superstiţios din fire se sili să se calmeze. O cacialma izbutită a lui Drugu îl făcu să transpire! Se întâmpla rar acest lucru. Se condamnă pe loc că l-a subestimat. Într-o oră, Drugu luase aproape tot şi nici înainte nu pierduse. În pierdere erau Hempel şi Iancu. Primul intra de formă, anunţându-i că-i place jocul şi la ei nu se joacă decât jocuri scoase din borcanul de murături.

Un fum gros îneca odaia, ascunzând dezordinea cumplită pe care patru bărbaţi izbutesc s-o aducă la perfecţiune în cel mai scurt interval de timp. Două geamantane îşi căscau gura, cu lenjeria căzută pe margini. Un sac de voiaj, şi el desfăcut, se răsturnase între paturi. Valiza lui Ionescu, singura, trona alături de servieta diplomat, pe dulap. Camera de hotel era, adică fusese cu şase-şapte ore înainte elegantă. Dormezele largi, cu noptiere şi lămpi colorate plăcut, baia sclipind de curăţenie, obligau pe hotelier să te anunţe că preţul camerelor e atât şi atât.

— Să n-avem vorbe, 45 şi 60.

Cei patru, sosiţi împreună, în două maşini, una condusă de Hempel, cealaltă de Drugu, parcaseră în faţa hotelului şi ieşiseră la unul din restaurantele celebre, anunţate în reclame şi în „mersul trenurilor", nelipsind din niciun ghid turistic.

— Scump, da face!

Formularea nu-i plăcuse lui Ionescu. Îl sâcâia sentimentul că a călătorit în van. Al cincilea nu sosise. Fără el nu puteau examina situaţia. Comesenii mâncau în felul lor, cu poftă, clefăind, izbind tacâmurile, râgâind, răsuflând după o duşcă bună. Pe el, supărat de-un nemernic de ulcer, o asemenea vitalitate îl înnegrea. Se păstra politicos şi, în măsura posibilului, distant.

Iancu le descrisese cum a descoperit cadavrul fetei, la serpentină.

— Am întors şi nu ştiu ce-am vrut să-mi iau. Şi-n dreapta văd ceva albind între brazi, agăţat.

A oprit şi căţărându-se a descoperit victima. A gonit nebuneşte până-n B…

După-masă s-au retras în camera rezervată şi au început să bea. Ideea unui joc în patru se ivise în capul lui Ionescu. N-a fost nevoie de multe insistenţe. Drugu, ciudat, se împotrivise. Spunea că el ar vrea să se dedice băuturii. Fin observator la joc, experimentat, îşi dădu seama că acesta joacă circumspect, pe urmă, luat de avalanşă, nu rezistă.

Jucau înainte, cu disperare parcă. Iancu însuşi se dezmeticise şi-şi turna într-una sifon. Hempel nu mai pomenea de jocurile bătrâneşti şi, în fine, tensiunea unei partide tari se crease.

— Era voinică, îşi reaminti Iancu. Părul i-atârna acoperindu-i faţa.

— Căzuse de sus?

— Cred și eu. Azvârlită.

Drugu își mozoli ţigara.

— I-au prins repede.

Amestecă teancul de cărţi și adăugă:

— Nu se putea altfel. Au lucrat prostește.

— Iancu a căzut în transă de-atunci.

— Exact!

Schimbară sticlele din nou. Acum, după un „pas" repetat se adunase o sumă mare în mijlocul mesei. Fiecare căuta să-și mascheze emoţia. Ionescu servi cu dexteritate. Drugu îl urmărea pe furiș. Nu avea încredere în specialistul uscăţiv, atât de pasionat foiţar. Avea ambiţia să-l prindă trișând și cu asta să încheie. Trebuia să ascundă faţă de toţi neliniștea că al cincilea personaj nu venea. Aștepta încordat ocazia.

— Deschid, anunţă.

— Merg.

— Nu, se feri Hempel.

— Trebuie, își subţie buzele Ionescu. Decartaţi.

Luă cărţile să împartă.

— Trei.

— Două.

— Una!

Drugu filă, fără să își verifice cărţile sale. Avea trei bucăţi. Putea să intre sau nu. Ionescu se servi. Palma grea a lui Drugu se așeză pe mâna lui subţire, străvezie.

— Ai scos-o dedesubt.

— Domnule! se indignă Ionescu. În viaţa mea…

— Lasă mofturile. Mai ştim şi noi câte ceva. Scandal nu facem. Dar, gata, fertig, cum spun nemţii. Trebuie să cobor până în hol.

— Dar nu pot îngădui, protestă economistul.

— Nu îngădui. Mulţumeşte-te cu atât.

Abia când se ridicară să se dezmorţească, îşi dădură seama că sunt frânţi, ameţiţi de băutură. Drugu se legănă pe coridor până la scări unde prinse balustrada.

În holul vast, traversat de-un covor lat, vişiniu, nu era nimeni. Lipsea şi portarul. Drugu ştia că nu sunt ocupate toate camerele, dar nu credea să găsească atâtea chei pe tablou. Închise ochii o clipă, blestemându-se că n-a rezistat şi a băut.

— Trebuie să dorm o oră, două, altfel…

Din colţul opus apăru portarul, trăgându-şi puţin piciorul drept.

— Ce doriţi?

Îi ceru o cameră liberă.

— Nu pot dormi acolo. Sforăie.

Portarul uimit îl văzu cum se ţine strâns, urcând, de balustradă. Clătină din cap:

— Voinic tip. Tremură balustrada.

Drugu intră în camera 47, goală. Fără să aprindă lumina, se trânti pe pat.

În camera 59 se aşternuse liniştea. Hempel şi Iancu dormeau. Ionescu veghea la masă cu un pahar de coniac în faţă. Nervozitatea încă îl stăpânea. Se duse la fereastră şi dădu perdeaua la o parte. Piaţa era pustie.

Stătu mult aşteptând. Deodată, de sub coroanele copacilor bulevardului se desprinse o siluetă în palton gri. Un bărbat, purtând pălărie cu boruri largi, intră în hotel.

Ionescu se retrase de la geam. Venise omul.

CAPITOLUL III

Soţii Ion şi Vasilică Simionescu, pensionari, ocupaseră cinci ani apartamentul din blocul G. Un apartament cu trei camere, repartizat fiindcă, la data aceea, copiii, un băiat şi fata, se aflau în B. Între timp, fata s-a măritat şi a şi părăsit oraşul, iar tânărul Simionescu dispăruse pur şi simplu, într-o bună zi. A fost depistat pe litoral, angajat la un bar de noapte. Bătrânii îşi permiseră să închirieze, din când în când, una din camere, pentru eventualii turişti. Se perindaseră numeroşi musafiri de-o noapte, bărbaţi, femei, sau chiar perechi şi familii în cazuri deosebite. Vecinii manifestară la început o mare curiozitate faţă de aceşti oaspeţi. Şi pândeau din dosul uşilor prin vizetă, sau prin geam, în stradă. Dacă-s români sau străini. Au fost şi unii şi alţii. Atenţia n-a ţinut mult trează. Treptat se toci şi nimeni nu se mai chiora în vizetă să zărească un personaj cu geamantan urcând la etajul I, ap. 24.

Soţii Simionescu trăiseră retraşi. Termenul e însă moale, neacoperind izolarea reală în care trăiau. N-au încurajat nicio apropiere. Relaţiile se reduceau la salut şi la vizitarea o dată pe lună a administratorului pentru plata taxelor.

Bărbatul presupus cu palton şi fular în carouri, la care se gândea în clipa aceea Virgil Lupu, n-a fost văzut intrând. După-amiază plouase, copiii, deprinşi să se joace în faţa blocului, au fost obligaţi să facă o pauză. Ei l-ar fi zărit şi întrebat. Dar jos în hol e lista cu locatarii, nu era nevoie de consultaţii.

— Mă încurc, medita Lupu. Raţionamentele sunt toate bune, poţi să construieşti cu miile. Trebuie un fir. Adică acel om a mers la sigur, n-a bâjbâit. Aha. Lista nu era pe tablou în hol, căci administratorul tocmai trecea întreţinerea şi restanţele locatarilor pe luna expirată. Cam mulţi restanţieri, se plânse el, negăsindu-şi locul în odăiţa strâmtă de sub scări. Blocul e masiv, multă lume se duce şi vine. Şi chiar dacă l-ar fi văzut cineva? Exact, gândi maiorul, exact. Un vizitator, poate un locatar nou, căci nu se cunosc între ei toţi locatarii. Cunoştinţele se leagă în lanţ şi, în afară de administrator, nimeni n-ar fi în stare să dea relaţii precise.

Barul bufetului, unde trona una din vechile cunoştinţe ale maiorului, nu era aglomerat cum se aştepta. Femeia îl salutase zâmbind uşor şi-i indică o masă liberă, în colţ, lângă peretele de sticlă ce da în holul imens al gării. Îi făcu semn.

— Tamara, ce-mi dai bun şi tare?

— Am coniac, turţ, votcă, de amândouă.

— Ai rusească? Dă-mi o măsură cu sifon.

Femeia îşi legănă şoldurile pline, revenind cu sticla şi paharele. Îl servi singură ţuguindu-şi buzele, semn de înaltă consideraţie. Virgil Lupu o întrebă, ştiind că-i face plăcere:

— Ce-ţi fac copiii?

— Bine, domnu' Lupu. Cel mare câștigă și-i cuminte. Fata, la școală. Micuţul, la mama.

Avea trei copii, agonisiţi în trei căsnicii furtunoase. Trei pensii alimentare, cu nesfârșite plângeri și procese. Femeia nu se da bătută și, optimistă incorigibilă, era pe cale de-a contracta a patra convenţie matrimonială. La o cercetare sumară, Tamara, își spuse Lupu, nu ar fi în prea bune relaţii cu etica și, sută-n sută o condamnă multă lume. Relative sunt toate. El îi cunoștea pe cei trei mușchetari, expeditorii mandatelor poștale lunare. Fără excepţie, Tamara i-a ales greșit. Pe primul, fiind frumos. S-a dovedit hoţ, cu cazier. Al doilea, considerat om așezat, între două vârste, cu bani la CEC și tabieturi de burlac. A exasperat-o cu zgârcenia și cu gelozia. Îl chinuia pe băiat. A treia căsnicie n-a fost legalizată. Au trăit de probă, el fiind tehnician pe lângă un trust de construcţii. Acesta pur și simplu a dispărut. Căutat prin miliţie a consimţit să-și onoreze calitatea de tată sporadic. Tamara, ciudat, e tipul de mamă, prin excelenţă. Își iubește copiii tiranic, cu gelozie maternă. Nu suporta singurătatea.

Maiorul tuși, băutura fiind tare.

— Spune, Tamara. A apărut iar cineva la orizont?

Femeia se înroși. Faţa lată, sănătoasă, cu buze pline, nu-i arătau vârsta. Se fâstâci.

— Ce să fac, domnu' maior. Singură e greu. Am găsit un om. Electrician.

— În vârstă?

— Cam ca mine. Are și el un copil. Am pus condiţii: cu cununie.

— Patru copii… O să vă descurcaţi?

— O să mai stea și la mama. Îl iau numai pe micuţ.

— Îţi urez noroc. Tare băutură.

— Din asta bea săracu' bătrânu… Când am auzit, exclamă Tamara, am crezut că-mi vine rău. Un om atât, de liniștit, de cumsecade.

— De cine vorbești?

— De domnu' Simionescu, pensionarul din blocuri.

— Venea pe-aici?

— Da.

— Des, adică regulat? Vorbesc, îi explică Lupu, la aceleași ore, știi, pensionarii au năravuri și ţin la ele.

— Seara, după unsprezece.

— Singur la masă?

— N-aș putea spune. Știţi, aici se așază care cum vine, servește și pleacă. Oamenii nu se cunosc între ei.

— Rămânea mult?

— Cam două ceasuri. Plătea și pleca. Om liniștit, observă femeia și după o clipă de gândire exclamă: Și-acum și la noi, crimă!

— Da, făcu maiorul, și la noi. Tocmai pentru asta. Seară de seară?

— Vai de mine! Nu. Așa, la trei-patru zile. Joia, sâmbăta, cam astea erau zilele lui. În trei ani… câteodată lipsea cu lunile.

Maiorul o întrerupse.

— Fii drăguţă, Tamara, adună-ţi gândurile. N-a trecut în ultimele două zile pe aici un bărbat în palton cu fular în carouri?

Tamara râse.

— Au ajuns la modă.

— Ce?

— Fularele în carouri. Toţi poartă.

— Bătrânul Simionescu purta şi el fular în carouri?

Tamara răspunse după o lungă tăcere. Între timp servi un client cam ameţit, dojenindu-l.

Revenind lângă maior mărturisi că n-ar putea spune exact ce culoare purta bătrânul, dar că nu era în carouri s-ar fi jurat.

— Când l-ai servit ultima dată?

— Sâmbăta seara.

— Adică, înainte de….

— Cine să bănuiască?

— Cum a fost? Încearcă să-ţi aduci aminte. Eşti fată deşteaptă, când vrei.

Tamara goli scrumiera, se mai învârti pe la bar şi, reîntorcându-se, istorisi:

— A venit singur. Lume cam multă, mă rog, sfârşit de săptămână. A aşteptat puţin lângă bar. L-am servit acolo. Votcă din asta. El cerea câte cincizeci de grame. M-am luat cu treaba şi nu ţin minte exact când s-a făcut liberă o masă. Aia din colţ, de sub cuier. S-a aşezat acolo. Erau doi inşi la masă. I-am dus încă de trei ori votcă şi mi-au cerut şi cei doi să le dau tot votcă. Bătrânul o lăuda.

— Cine-a plecat întâi?

— Bătrânul. Pe la miezul nopţii, după accelerat. Cu cei doi am avut scandal. Li s-a urcat la cap. Abia i-am scos din local.

Virgil Lupu plăti şi se ridică. Era nemulţumit şi surescitat. Bănuia pe undeva pe-aproape adevărul. Când nu-i în palmă, atunci e ca şi cum ar fi la mii de kilometri.

— Pe soţia lui ai văzut-o vreodată?

Tamara negă cu hotărâre:

— N-am văzut-o niciodată.

Maiorul îşi luă rămas bun, mulţumindu-i pentru oboseală, urându-i o căsnicie plăcută, cu noroc statornic.

— O, domnu' maior, dacă nici cu ăsta! Ce n-am făcut să nu stric cu Nelu, cu cel dintâi! Am stat șase ani cununată. Trei i-a petrecut în închisoare. Al doilea, îl ştiţi, zgârie-brânză, şi-l şi bătea pe băiat. Ei, asta i-am spus, nu! L-am plesnit, cum mă vedeţi de blândă şi am plecat la mama. Ghiţă-mi plăcea. Era voinic şi vesel. Nu-i croit pentru viaţă de familie. Rătăcitor, aşa-şi zicea. Nu face mulţi pureci într-un loc. Mie, domnu Lupu, nu-mi pare rău. Am copii frumoşi, buni, ce-mi trebuie mai mult.

— Exact! La revedere, Tamara!

— Chinuieşte-te, animal trudit, şopti maiorul, ieşind pe peron.

Înregistră animaţia din sala de aşteptare clasa II, un călător solitar dormind la clasa I, două femei în conversaţie aprinsă şi-un copil ce ţipa. Pătrunse în biroul şefului gării.

— Statistic, din zece şefi de gară şapte-s graşi, Nicodime, glumi el.

Şeful îi oferi un fotoliu. Biroul era elegant, somptuos chiar, cu pereţii îmbrăcaţi în nuc, covor gros, canapea, fotolii şi un birou masiv, pe măsura făpturii ocupantului său. Schimbară câteva replici fără însemnătate. Nicodim îl îmbie cu o cafea neagră. Îl rugă să aştepte.

— Aş da un telefon.

— Voia la dumneavoastră, îi arătă aparatul instalat pe-o măsuţă. Acesta-i cu oraşul. Mă iertaţi, pe mine.

Maiorul formă numărul şi aşteptă.

— Da, Dinescu. Eu… nu, după cum vezi. Nimic nou? Nu. Notează-ţi cum că va trebui să străbatem o anchetă lungă. Viaţa a doi bătrâni. Soţii Simionescu, victimele. Informaţiile, la o cântărire generală, sunt sărace în date, cu goluri. Trebuie să ştim cât mai mult despre trecutul lor, să-i găsim pe copii, adică să le examinăm şi lor viaţa. Ciudată familie! Copiii n-au revenit la părinţi… da. Ce zici? Poate… nu m-am gândit. Notează… să treacă Ardeleanu pe la ONT şi să adune datele cu musafirii de-o noapte ai bătrânilor, înregistraţi acolo… indiferent… De aici plec acasă. Noroc.

Aşeză receptorul, se frecă la tâmple şi aprinse o ţigară. Nicodim, şeful gării, apăru cu o tavă. Două cești și două pahare.

— Am un coniac bun. Merge la cafea.

— În timpul slujbei?

— S-avem iertare. De-o jumătate de ceas, nu. V-am văzut intrând la Tamara.

— Aluzie?

— Nu, dar eraţi într-un „tête-à-tête”, grozav aș fi vrut să aud. Nu de fleacuri vorbeaţi, pun rămășag.

— Vorbeam de fularele în carouri. Pierzi.

— Ce spui? se miră Nicodim, sorbind alene din ceașcă.

— Mă consilia să-mi cumpăr și eu. Sunt la modă.

— Poartă și băiatul meu. Gândești că-i gata să se aprindă. Mie nu-mi plac.

— Să n-o luăm așa. Sunt și culori îmbinate cu gust și, la anumite stofe, un astfel de fular se impune. De unde ai coniacul ăsta?

— Cadou. Un amic inginer la un gostat. Zic și eu că e o băutură fină.

— Se aprobă. Cu sifon. Spune, pe bătrânul Simionescu l-ai cunoscut?

Nicodim se rezemă temeinic, tușind înăbușit.

— Din vedere. Pe stradă, de câteva ori. Aci, la Tamara, l-am mai zărit. Dar pe câţi din cartier nu-i întâlnești la noi? Servim rapid și…

— Toată noaptea, completă Lupu.

— Nu l-am scos din serie cum aș scoate un vagon dintr-o garnitură.

— Aha. Cum ai face atunci?

— Copilării. Vagonul din acel moment e al meu, cu număr, caracteristici, încărcătură, destinatar. Are dosarul lui, cum s-ar zice. Dar, continuă el lungind cuvintele, când am auzit de crimă mi-a răsărit în minte figura. Cu cine să semene? Trec prin faţa mea, normal, zeci și zeci de minute. Mă și distrez cu deducţii. Aducea cu un antrenor ieșit la pensie. Bine conservat. Subţirel. Cap încărunţit, un aer așa de

prospeţime. Sunt astfel de bărbaţi. Ochii în special, negri, foarte vioi. Manierat, singuratic. Niciodată ameţit. Nu-i din categoria clienţilor noştri de-o anume faimă, mi-am spus. Repet, nu i-am dat atenţie. Nu sâcâia cu nimic prezenţa lui. Or fi avut bani sau bijuterii,.

— N-ai schimbat niciun cuvânt cu el, niciodată?

Nicodim își adună gândurile. Desfăcu palmele a neputinţă.

— Nu. Nu mi-aduc aminte. Cine ştie, vreo informaţie, cerută, o dai, ca o frunză căzută, uitată imediat.

— Copiii?

— Știu că avea doi. L-am văzut o dată cu ei în piaţă. Fata, e blondină plinuţă, băiatul cât o prăjină, cam dezarticulat. Tatăl arăta mai tânăr.

— Excepţional rostit. Scos din serie. Vezi domnu' șef, cinci ani trăiesc doi bătrâni într-un bloc. N-au conflicte, nu-s remarcaţi prin nimic. Doi bătrâni, doi copii. Cam retrași. Ceea ce nu-i rău uneori. Și deodată, crima. Ea, crima, îi scoate din serie cum scoţi dumneata vagonul ăla. Nu se comite o crimă fără o logică a ei, din nefericire, valabilă. Insist tocmai pentru că ştim foarte puţin, crâmpeie, scame dintr-o bucată de pânză. Rămâne bineînţeles între noi. Dar de ce venea el numai seara, adică spre miezul nopţii?

— Liniștea, domnu' maior, localul se curăţa la zece, trenuri n-avem până după miezul nopţii. E comod și plăcut. Nu-i convenea zarva.

Soţia, din relatări, persoană ştearsă, vecinele zicând că-i acră, ieșind rar și numai până-n piaţă. Prietene n-avea, copii nu sunt, necesitatea unor reiaţii mai calde. Au rămas șifonierele cu haine, rufărie de pat, umbrele, poșetele, pantofii în antreu, o pasienţă neisprăvită pe masa din bucătărie…

— Soţia?

— N-am cunoscut-o. Împreună nu i-am văzut niciodată. Poate am trecut pe lângă ea.

— Multe se-ntâmplă în cinci ani. Poate… aţi stat la zarzavaturi, la carne, la coadă, i-ai oferit locul în troleibuz. Imposibil s-o scoţi din serie. Spaimă, tragedie, moarte, nu-s tatuate pe frunte. Ei, cu asta îmi dai voie să-mi fac bagajul. Începe și-aici aglomeraţia. Mulţumesc pentru cafea.

— Bucuros și-altă dată, fără circumstanţe triste. Să mai luăm un coniac.

— Exact. Cu o așa bunătate nu te întâlnești des. Fine băuturi mai sunt pe lume, proaste băuturi dăm de dușcă. Noroc.

— Acum începe și la noi zarva. Vine Zamfirescu să-mi ţină locul.

Stinse lampa de noapte de pe măsuţă și-l conduse pe maior spre ieșire. Pe peron pufăia mahmură o locomotivă, cineva rostogolea ordine rostite gutural, într-un megafon nevăzut. Ţăcănea un aparat în biroul din stânga și replica moale, abia înregistrată:

— 30 de minute. 2002, 30 de minute…

Șeful îl lămuri.

— Avem o linie în refacţie.

— 2002 vine de la Arad, nu?

— Arad și Cluj, se formează la Teiuș.

Maiorul strânse puternic mâna șefului gării, coborî în marele hol al gării, împestriţat acum de călători. Bărbaţi, femei, copii, bătrâni, babe, geamantane, saci, întrebări la ghișee, nerăbdare. Fulare în carouri câte vrei, constată el. Ferind un călător ce da buzna spre casa de bilete, intră în toba ușii rabatabile și se pomeni în bulevard.

— Acum, acasă. Gândim mai bine acolo.

CAPITOLUL IV

Noul venit era un bărbat în jurul a cincizeci de ani, bine conservat și el însuși preocupându-se de capitolul acesta dificil de la o vreme. Semăna a funcţionar de bancă, puţin rigid, puţin dispreţuitor, ca toţi oamenii obișnuiţi o viaţă să-nvârtă cifre astronomice ce nu le aparţin, dar cu timpul se naște un ciudat sentiment de proprietate și natural de participare afectivă.

Depuse pălăria pe patul lui Ionescu, singurul într-o stare apropiată de decenţă și aruncă mănușile într-însa. Avea mâinile subţiri, cu degete uscate. Trosni din ele, plângându-se că e frig încă în aprilie.

— Frig, conveni Ionescu și-i arătă sticla de coniac. Doriţi?

— Dacă eşti amabil.

Fu servit.

— Am constatat, domnule, că se bea mult şi, mai ales, concentraţii dintr-astea. N-au răbdare oamenii. Vinul cere conversaţie, berea-i pentru după-amiezi cu mititei. În vagonul restaurant, din cinci consumatori, patru au cerut coniac sau votcă.

— A fost plăcută călătoria?

— Pentru mine, niciun voiaj nu-i plăcut. Fiind vorba de plăcere. Întârziere, înghesuială, fum de ţigară, discuţii stupide. Cu ăştia ce-i?

— Şoferii, îl lămuri Ionescu.

Ochii verzi ai bărbatului se-năspriră. Un fulger de răutate trecu prin ei. Rosti însă moale:

— Au exagerat. Prudenţa unde-a dispărut? I-am atras expres atenţia lui Drugu.

Ionescu îl întrerupse:

— Hempel e în stare bună, nici Drugu n-a exagerat. Iancu a depăşit limitele. A descoperit alaltăieri dimineaţa cadavrul femeii violate în staţiune. După interogatoriu s-a dezumflat ca o băşică. Plus că a câştigat la loz în plic şi s-a cam jucat pocher.

— Bănuiam. Dumneata, pe care nu te cunosc direct… în Drugu, s-a născut ideea. Trebuia să moderaţi dezmăţul.

— Aţi întârziat mult.

Şi ridicând ochii spre fruntea cutată a vizitatorului rosti cu reproş:

— O zi întreagă. Mult, domnule…

— Leonescu, se prezentă acesta zâmbind acru.

— Ionescu, îşi declină numele economistul.

— Dionisie, D. Rostit pare cu particulă de nobleţe.

— Nimic nobil, nimic ciudat, un Ionescu de Bucureşti, din Colentina. Tatăl meu a fost acar.

— Glumeam, se scuză cu neplăcere Leonescu. N-am întârziat. Voiam să analizăm, vezi – adoptând un stil modern, nu-i aşa? — dacă n-am comis o gafă.

— La ce vă gândiţi?

— Lu bătrână.

— Ce se mai poate schimba?

Vizitatorul întârziat se dezbrăcă de pardesiu, îl lungi alături de pălărie, pe pat, se aşeză din nou şi trosnind iarăşi din degete se servi cu coniac. În inelar strălucea un trident de aur, un inel masiv.

— Multe. El va fi dibuit greu sau ar fi fost greu de dibuit. Ea nu intrase în calcule. Se fixase alt loc, n-a fost respectat. Hazardul a fost de partea noastră, dar s-a ivit o complicaţie. Întârzierea nu-i întârziere.

Ionescu stătu pe gânduri.

— E permis să cer explicaţii?

— Depinde. Nu-şi au locul, ştii bine. Te-ai angajat să ne ajuţi. În acest caz, nu prea văd necesitatea.

Ionescu făcu un gest de apărare.

— Fusese cu totul altceva iniţial. Dificil, dar nu imposibil. Depăşirea era enormă, urmau şi transporturile de legalizat. Fie, le rezolvăm. Acum, miliţia asmuţită asupra noastră…

Leonoesc tresări, mai mult mirat însă:

— Ce amestec aveţi voi? Nicio legătură… Ce-au întreprins până acum?

— Interogatorii, anchete, personalul de serviciu, paznici, portari, întreg circul. Cu discreţie, însă. Hempel a observat.

— N-au cum să lege firele.

Îl privi rece, dar din mare depărtare.

— Actele să fie în regulă, atâta cerem, pe întreg parcursul asistenţă ca specialist.

— Înţeleg, se dădu învins Ionescu.

Întinse mâna și apucă servieta de pe dulap. O deschise.

— Lasă, îl opri Leonescu. Avem timp. Trezește-i, după ce plec și dă-le instrucţiuni. Pot să se culce iar, ideal ar fi s-o șteargă. Eu te-aștept în gară. Drugu unde e?

— Nu știu. A ieșit de vreo două ceasuri. Cred că se plimbă.

Musafirul înghiţi o înjurătură.

— Obiceiul lui.

— Să nu ia pasageri cu ei, să ţină ruta indicată. Aţi asigurat camuflajul?

— Drugu știe.

Păru impacientat.

— Am să ies pe scara de serviciu. Pentru orice eventualitate. La venire, portarul dormea.

— Hotelul e pustiu, domnu' Leonescu. Dacă are zece oaspeţi.

— Ce mizerie. Cum de se complac oamenii într-o astfel de mizerie? Înţeleg, joci pocher, bei, te ameţești, dar de ce în dezmăţul ăsta scârbos. Dragoste pe-o pătură slinoasă c-o femeie transpirată, duhnind a ceapă. Când se poate și elegant…

Ionescu nu răspunse. Cuvintele se alungau și treceau în goană pe lângă el. Omul acesta perora fără nerv, cu o crispare abia simţită. Nu se gândea la ce spune, preocupat de probleme mult mai grave.

— Dar n-are importanţă, reveni Leonescu la gânduri mai bune, eu aștept o oră în gară, la bufet. Dă-mi servieta.

Întredeschise ușa. Coridorul era pustiu. Ţeava caloriferului susura ușurel.

Leonescu ieși.

Ionescu rămase singur în odaie. Își luă valiza. O puse sub cuier. Bău în tăcere un pahar de coniac, îl linişti cu un sifon mare. Respiră larg, pe cât îi îngăduia plămânul scofâlcit, icni o dată, ca într-un început de criză. Hempel sforăia cu pauze enervante, Iancu șuiera ca la stână. Ultimul se dezvelise.

— Încă e tânăr și puternic malacul, observă Ionescu, contemplând trupul musculos, al norocosului de la loto.

Pregăti două cafele tari, ascunse coniacul în valiză, vinul rămas îl turnă în chiuvetă.

— Cel puţin să-i văd plecaţi!

Nu-i ieșea din minte fulgerul coclit din ochii vizitatorului.

— Leonescu. Un nume trebuie să poarte fiecare din noi. N-am voie să cer explicaţii.

Turti pachetele goale de ţigări, strânse resturile, fără să își dea seama, mașinal, înecat de-o stare vecină cu spaima. Îl trezi întâi pe Hempel, știind că Iancu o să le dea mai mult de furcă. Rămânea să-l caute apoi pe Drugu. Stătu, brusc dezorientat. Vizitatorul nu-i pomenise de Drugu. Să-l caute, să nu-l caute? Nu, își ordonă el.

Îl scutură zdravăn pe Hempel și se strâmbă când acesta deschise speriat ochii. Tuși și scuipă.

— Am avut ceva în gât, se scuză el dezmeticit.

— În gât, murmură Ionescu. Suntem toţi până în gât…

Se pipăi inconștient, ca apăsat de-un spasm. Simţea nevoia de aer.

Hempel se spălase între timp. Bău cafeaua, un sifon mare și, gospodărește, scotoci în sacul său de voiaj. Se ivi un salam de vară, evident făcut în casă, o jumătate de pâine albă, un castravete din cei lungi de seră.

— Nu-s grozavi, dar merge.

Cu Iancu se chinuiră un sfert de ceas. Îi lăsă să mănânce. Jos, la portar află că nota a fost achitată și regretă c-a întrebat. El nu trebuia nici să ceară, nici să dea nimic, în numele său. Îl salută grăbit pe portarul uimit de-o amnezie de grad superior, căci el atrăsese atenţia călătorilor că locurile la hotelul lor costă scump și fusese generos răsplătit de voinicul acela cu gâtul de taur care se ţinea de balustradă.

Ionescu intră ca-ntr-un vârtej în toba de la intrare.

— La hoteluri nu se potrivește o ușă rabatabilă, își spuse ca răzbunare pe tot ceea ce-l apăsa și-l împingea înainte.

De ce nu-s potrivite n-ar fi strâns cap la cap nici două fraze pro sau contra. Sufocat de frică, grăbi pasul. În piaţetă luă un taxi. Opri în faţa gării. Cadranul ceasului arăta 2 și 26 minute.

— Am s-adorm în tren, își spuse poruncindu-și în sine să lupte cu somnul, cu orice preţ.

Păși pe peron, căută bufetul, cercetă îndelung prin perdelele subţiri interiorul. Îl zări pe Drugu cu spatele, lângă o coloană și pălăria vizitatorului nocturn, atârnată în cuier. Pătrunse în bufet. Leonescu împinse un scaun.

— Și de ce te-ai mutat? îl întrebă pe Ilie Drugu.

— Trebuia să-i spun ceva șchiopului ăla. Mi-era somn și m-am trezit cerșindu-i o cameră.

Ionescu aştepta o invitaţie. Nemulţumit, Leonescu rosti sec.

— Luaţi loc! Trenul are întârziere.

— Toate au, îl avertiză Drugu. Linia se află în refacţie.

— Servim ceva, sau intrăm în tagma asceţilor?

— N-ar strica din când în când.

— Asceză, surâse ciudat Leonescu. Abstinenţă, asceză, ca o piedică pusă pe trăgaciul armei. Mereu încadrat, mereu cu idei fixate, căci a renunţa înseamnă a te gândi și regreta. La târfe am nimerit în clasa a șasea de liceu. Apoi a urmat perioada de asceză. Glorioasă. Nu-mi place să mi-o amintesc, deşi… Ilie, comandă tu trei sute de votcă. Aici au din aia rusească.

Ilie Drugu îl scrută atent. Părea nedumerit.

— Se pare că n-ai înţeles!

— Nu, nu că n-am înţeles, domnu’ Virgil, dar mi-am adus aminte de ceva.

Se opri. Sări sprinten, neașteptat pentru încărcătură sa de kilograme. Leonescu cercetă, preocupat subit, scrumiera din colţul mesei.

— Peste noapte, oamenii devin misterioși, murmură el ca pentru sine.

Ilie se întoarse cu o tavă. În trei pahare, băutura transparentă făcea mărgeluţe. Depuse la piciorul mesei o sticlă de apă minerală.

— Bodoc. Mai avem optsprezece minute, dragii mei tovarăși. Șeful șantierului nostru ni se adresează astfel numai când se împart primele. Se dă puţin pe spate, face o pauză și imediat îl auzi: dragii mei tovarăși. Noi sută-n sută știm că urmează citirea listei cu primele acordate.

— Ce vrei să spui?

— Vreau că spun că și lui, domnului Diaconu, îi place votca rusească. Nu ocolește nici alte băuturi, cu condiţia ca să depășească 40°.

— Aha, exclamă Leonescu.

Ionescu, circumspect, sorbi o idee din licoarea transparentă. Rachiu alb, gândi el, dracu să-l ia, când el toată ziua-i transparent.

Deodată și-aduse aminte de biroul său din centrul capitalei. Ar fi dat zece ani din viaţă să se vadă așezat pe scaunul tare, prevăzut cu perniţa lucrată de nevastă-sa, în faţa clasoarelor, a mapelor și a celor doi contabili principali, cu care lucra de cinci ani și ajunsese să-i asemene. Era plăcut, nespus de plăcut acolo cu 1 800 pe lună, plus primele, care nu erau de neglijat. S-a vârât până-n gât… Un sloi de gheaţă i se ridică spre inimă. Știa ce-nseamnă greaţa specifică. O simţea în saliva amară ce-i umplea gura. Se sculă dintr-o dată, îngăimând.

— Un moment.

Ca prin ceaţă văzu, după o perdea roșu închis, inscripţia căutată.

Ilie Drugu rămase cu capul aplecat, puţin răsucit, urmărindu-l.

— N-a rezistat.

Obrazul vecinului său de masă era impenetrabil. Drugu întinse cotul stâng pe cristalul mesei, dezveli un braţ acoperit cu păr auriu roșcat.

— Încă opt minute.

Leonescu păru trezit din visare. Rosti:

— Aș fi pus ilustrate aici.

Și bătu cu degetul arătător, îndoit ca o gheară, în cristal.

— Unde?

— Aici, arată Leonescu. Ce te holbezi! Vederi din străinătate. Palermo, Neapole, Coasta de Azur, burguri medievale, zgârie nori, picturi celebre, insule preafericite din Pacific, nuduri. Ar fi comercial. Clientul ar contempla o tempestă marină sau un tors triumfal şi ar pica pe gânduri. Meditaţia nu se împacă cu regimul uscat. Cere gât veşnic ud. Lipseşte iniţiativa, fantezia, curajul. Uite, femeia de la bar. Bluză cu guler, halat. În locul unui decolteu în care să-ţi rătăcești căutătura. E o poezie.

— Dă-o-ncolo. Nu-mi place să văd femei la bar. Sunt superstiţios. Meserie de bărbat. Să-mbeţi lumea, să-mpaci, să-mparţi pumni, s-o-ncasezi, nu-i pentru o femeie. Îmi plac barmanii. Solizi, ca plantaţii în dosul alămurilor lustruite.

— Să mai fie şi negru pe deasupra, râse scurt din gât Leonescu. Ce zici! Noroc. Ionescu e om prudent. Cum joacă?

Drugu dădu din umeri:

— Clasic. Avânt la început, hărţuit pe urmă… Hempel şi Iancu nu-s parteneri să justifice o clasificaţie. Le dădea repede. Nu sunt de tot sigur dacă a trișat sau nu.

— De asta arăta plouat?

— Nu cred. Tot era-n câștig, spuse Drugu calculând rapid. Cam pe la două mii de lei.

— Nu mai spune. Într-o astfel de companie, aţi sporit plafonul.

Drugu se făcu că nu aude.

— E stângaci. Nu-mi venea la socoteală. Și soarbe din pahar, ţuguindu-și buzele.

— Pari din ce în ce mai nemulţumit de el și în curs de acumulare a motivelor.

— Unde dracu' l-aţi găsit? izbucni Ilie Drugu. V-am dat trei adrese. Oameni

siguri. Relaţii verificate.

— Doi în recidivă, al treilea plecat fără adresă. O fi mirosit ceva. Ionescu nu ne putea refuza.

Se aplecă peste masă, pândind în direcţia în care dispăruse, după perdeaua de pluş, Ionescu Dionisie.

— Obligat. S-a-ngălbenit, înverzit, învineţit, relata Leonescu întâlnirea. A mârâit, a schelălăit, a scâncit. Ce dracu', încep să vorbesc ciudat. În verbe, ca eroul lui Dickens, telegrafic. Sau nu tocmai aşa.

Deasupra lor hârâi difuzorul mascat de draperie. Se auziră voci, apoi, după o pauză, distinct, un glas neaşteptat de plăcut anunţă:

— Atenţie! Acceleratul 211 are 28 minute întârziere.

Prima constatare a lui Drugu:

— Deci mai avem un sfert de oră. I-o fi rău amicului meu.

— Ai să te împrietenești tu cu el, Ilie. Ţi-o prezic. Ţi-o citesc în ochi că ai să-l iubești mult pe omul ăsta.

Ilie Drugu își stăpâni un tremur al mâinii. Ar fi stâlcit faţa fină a vizaviului său. Privirea acestuia de guștер îl paraliză.

— Mai bine comandă trei cafele. Mai ai bani?

Drugu, dând la o parte cu zgomot scaunul, bombăni:

— Norocu' orb al lui Iancu.

— Și pentru el se fierbe un ceai pe-o plită. Zahărul separat. Moda clujeană. Trei cuburi. Nimeni nu le consumă toate.

Tăcu aţintind cu ochi răi o pereche tânără de la intrare. Ea, o brunetă superbă, cu umeri rotunzi, el atletic, puţin grizat, adulmecându-se.

— Lipsește din recuzită un pat, șopti el cu venin. Și separeul. Ca-n literatura bună de odinioară.

Căzu pe gânduri. Căută mecanic ţigările și, zărind paharul lui Ionescu aproape plin, dintr-o pornire nestăpânită, răutăcioasă, voi să-i presare scrum. Se ghemui cu

silă și ca împins de-un șoc înhăţă paharul, îl ţinu sus și, stăpânindu-se, turnă o parte în propriul pahar.

— N-o să mă doboare, asigură el pe-un martor nevăzut al operaţiei.

Bău repede, aproape înecându-se, ca-n prima tinereţe, când în bandă se grăbeau să treacă de limite. Drugu se-ntorcea cu cafele.

Părea neliniștit.

— O fi leșinat.

Deasupra hârâi din nou, prevestitor, pâlnia de metal, mascată.

— Atenţiune! Acceleratul 211, din direcţia… sosește în staţie pe linia patru. Trenul oprește cinci minute.

— Eu scot bagajele pe peron. Dumneavoastră intraţi după draperie. De-atunci s-ar fi vomat pe el însuși de două ori. N-avem timp. Drace, înjură el.

Nu mai așteptă răspuns, convins că nu poate fi contrazis.

Leonescu reţinu servieta. Drugu se-ndrepta spre ieșire încărcat cu două valize și-un mic sac de voiaj, cu etichete multicolore. Călătorii amatori pentru o zdrăngăneală pe 211 nu se numărau mulţi. Drugu își spuse că singurul bărbat în faţa căruia se prostește e acest șef inflexibil. — Îmi ia piuitul. — Se crispă în sine.

— Joacă mai tare ca tine, Ilie. Nu ţi-au plăcut paturile suprapuse. Și, totuși, era liniște acolo. Câtă liniște poate exista într-o cușcă.

— Îl simţi în spate pe Leonescu.

Se răsuci cu tot trupul, speriat. Faţa acestuia exprima mirare.

— Nu-i acolo.

— Dumnezeule! Staţi aici.

Se repezi spre geamurile mari ale holului. Din colţ se zăreau trei cabine telefonice. Una era ocupată. Dădu buzna, împingând la o parte lumea ce sosea și-l auzi pe Ionescu vorbind:

— Fără îndoială, important. Altfel nu deranjam… alo!

Ochii lui înspăimântaţi văzură cum creşte o umbră peste el şi apărat. Se-nvârti, scăpând receptorul.

— Vine trenul, ţipă Drugu. V-a apucat trăncăneala. Daţi fuga.

Intră-n cabină. Ridică receptorul la ureche. Auzi de departe un glas somnoros:

— Alo, da…

Îl atârnă în suport şi se luă după contabil.

Trenul, ca un bolid, apăru în dreptul semnalului de intrare. Ionescu păşi gheboşat cu valiza în mână spre linia a patra. Drugu gâfâia.

*

Compartimentul era încălzit. Un bătrân, pe jumătate adormit, gemu când aprinseră plafoniera. Fără să schimbe un cuvânt, se aşezară. Leonescu se instală la mijloc. Servieta o pipăi îndelung, o mută din plasă, la spate, apoi iar în plasă, decizându-se până la urmă s-o ţină lângă el. Drugu fuma privind intrarea. În urechi îi răsuna vocea picurând de somn a bărbatului de la celălalt capăt al firului.

— Nu mi-a dat prin cap mai iute, se blestemă el. De nu era gălbejitul ăsta, îl dibuiam eu. Ne-am zorit noi, altfel am fi ascultat amândoi, puişor, ce tango v-aţi fredonat. Ilustrate, cafea, tango…

Scuipă destins când luminile peronului alunecară prin faţa lui. Zări pulpa grasă a unei bătrâne păşind peste prima linie.

— Bună ar fi o cafea. Ideală. Ce zici, Ilie?

Roţile clănţăniră la încrucişare ca-ntr-un acces de friguri, i se păru lui Drugu.

Împinse uşa compartimentului şi se trânti pe locul său.

Ionescu le aruncă o privire goală, albă, ca-n transă. Şopti:

— Am în valiză.

Drugu se-nălţă şi ieşiră la iveală două sticle.

— Care-i bună?

— Ambele, conveni vocea aspră a șefului. Pune-le aici.

Traseră măsuţa de la geam, o fixară și lăsând numai o licărire viorie a becului din tavan să-i mângâie de sub sticla mată, le desfăcură.

— O să avem un voiaj lung, domnii mei. Iată. Ora 3 și 15. E lung, deși nu durează. Iată un paradox. Curând se face ziuă.

— De Zaharia Bârsan.

— Mă uimești dacă nu mântui. M-ai plusat în cacialma și te-am plătit sec. Apropo, ca să nu adormim…

— Lăsaţi, mai târziu. Domnu' e obosit.

Bău din sticla de coniac. Bău cu înghiţituri rare, îndelung. Îi trecu sticla lui Ionescu.

— Ar fi bine să-ncerci.

Acesta nu i se împotrivi. Îi era egal. Cu sau fără două degete de coniac în stomac, nu-și reţinea un sentiment apăsător, dureros, de singurătate. Îl mai trăise, dar, cum ni se pare de obicei, nu la tensiunea de-acuma. Îl copleșeau păreri de rău, conștiinţa aspră a iremediabilului.

Ilie Drugu încheie turul readucând sticla pe măsuţă.

— Pentru cafea, am un pahar.

Leonescu își coborî pleoapele ca ars. Faţa contabilului i-apăruse vâscoasă, lividă.

Trenul alerga voios, ţăcănind, cronometrându-și lunecarea metalică. Locomotiva emitea semnale scurte, liftate, ca-n joacă.

Bătrânelul de vizavi se ridică în capul oaselor, murmură ceva, morfolindu-și buzele surpate și speriat întrebă:

— Nu știţi ce urmează?

— Gara S.

Moşul aruncă o privire în întunericul de-afară, căutând reperele ştiute. Pesemne le ghicise, pentru că nu se moşmondi mult. Îşi trase paltonul pe umeri, apucă geamantanul de placaj, sacoşa şi ieşi pe culoar.

— Voiaj plăcut, auziră cei trei surprinşi.

Îl petrecură din priviri, fiecare dorind o destindere. Reamintindu-şi promisiunea şi termenii, Leonescu se gândi dacă nu cumva bătrânul fusese treaz de-a binelea. Auzi la el, voiaj plăcut.

Trase în jos perdeaua îngustă şi aspră, izolându-se toţi de lume oarecum.

— L-ai auzit?

Drugu făcu semn din cap cum că da, că e şi el atent la nuanţe, iar una din nuanţe este că de-o săptămână, cu excepţia celor doi care se chiorăsc la volan gonind spre nord, poate alături de acest tren indiferent şi egal, el are de lucru tot cu bărbaţi trecuţi, luptându-se cu disperare să rămână, nevoind să cedeze în faţa evidenţei neatinşi. Ţineau cu dinţii, din răsputeri, până la grotesc, la tinereţe, la înşelarea vârstei, ca femeile coapte, jinduind să li se scadă şi minţind zece ani din vârstă. Mi s-a dus cheful, constată el. Cu Hempel şi Iancu cel puţin se râdea, se glumea. Cei doi îl îngheţau, iar repulsia faţă de Ionescu crescu, devenind fizică. Înhaţă coniacul, fără un cuvânt.

— Dai din cap ca muţii. Vom avea vreo oprire mai lungă?

— Nu, îl informă Drugu. Până schimbăm trenul.

— Şi mai avem mult?

— O jumătate de oră.

— Nu-i bine să tragi după tine o garnitură cu păreri de rău, amice, zise fără nicio legătură Leonescu. De loc nu-i bine.

— Nu, într-adevăr, îl asigură Drugu, într-adevăr, domnu' Virgil. Nu v-aţi dezbărat şi arătând lichidul castaniu deschis ce se legăna în sticlă, continuă; biruiseraţi… mi s-a spus.

— Absolut exact. Informaţiile şi calitatea lor te onorează. Ar fi mai bine să nu umbli cu vătraiul prin spuză. S-au comis gafe şi caut antidoturi.

Şuieră la urechea bărbatului voinic, din stânga sa:

— Drastice. Salutare. M-ai înţeles?

Îl privi lung, stăruitor, în albul ochilor:

— Trebuie!

Ionescu, absent, ţinea ochii închiși. Ilie Drugu ocoli colţul pe care-l ocupa firava anatomie a contabilului.

— Atunci să bem!

— Fie.

CAPITOLUL V

— Un apel disperat, m-auzi?

— V-aud.

— Ca-n cărţile de groază, întrerupt. Nu mi se spune de unde și cine telefonează.

— Puteţi să-mi spuneţi și mie dacă vreţi.

— Intenţionam s-o fac, ţigănosule. Nu-mi arde de glume. La ora 3 și cinci, 3 și zece, cred. Domnu' comisar Vasile Lupu? De unde până unde Vasile, clocoteam eu, buimăcit de somn, și, culmea, comisar. Tac și aștept. Lin, ea o rugă, dracu' știe, auzisem pași tropăind, dar îndepărtaţi, ca-n vată. Mă decid și-ntreb, fără a confirma, ce dorește. Îl aud, cred că în clipa aceea i-ar fi telefonat și observatorului astronomic numai să se facă ascultat. Survin asemenea situaţii. Subit, devin atent. Ceva important, evenimente ce mă privesc. Nu m-ar fi deranjat altfel. Mă hotărăsc să stabilesc coordonate în spaţiu, să obţin o identitate. Telefonul tace, în schimb o voce guturală, dură, ţipase ceva, cam ca o semnătură indescifrabilă, sau dacă vrei o reţetă medicală perfectă. Mă blestemam că nu deslușesc vreun cuvânt. Ţip și eu „alo", dar în van. Legătura s-a-nchis.

— Dacă revine, o fi telefon public.

— De aur gură să ai. Închide și-așteaptă.

*

— Cambrea?

— El.

— Nu vrei să vii până la mine?

— Acuma, noaptea?

— Nu-nţeleg cum un ofiţer de miliţie se miră când e invitat de un superior. La orice oră. Nu e nimic ciudat, neobişnuit, în asta. Te mai rog ceva. Adu interogatoriile martorilor. Comunică-i lui Dinescu unde ai plecat.

— Înţeles.

— Ascultă. Să vii cu maşina. S-o ţineţi apoi gata de drum, naiba s-o ia de noapte. Închide că aştept, dacă mai vine un semnal…

*

— Locotenent Dinescu. Ascult… Te invidiez și nu. Cu un ochi plâng, cu altul râd. La tine sună deşteptătorul? Interferenţă zici. Grăbește-te. Nelule, serios, ai grijă… Trimite-mi maşina înapoi imediat.

*

— În stânga sau în dreapta o ţii?

— Ce să ţin?

— Pruna. Spune să pricep şi eu nouăsprezece pasageri.

Omul ăsta a dormit jumătate din noapte. E bombardat încă de vise. Locotenentul Dinescu ţinea, măcar pentru plăcerea sa personală, la verbele tari.

— În momentul de faţă pe câţi îi pişcă purecii?

— N-avem.

— N-am timp de glume. Pentru somn tot ai să fii sancţionat. Cum îţi spune?

— Gugu, se bâlbâi resemnat portarul.

— Cum.

— Guguianu Cornel.

Dinescu se scarpină după ureche. Îi venea să râdă.

— Am întrebat.

— Unsprezece.

— Te pomeneşti c-o fi o echipă de fotbal.

— Camerele 59, 47 au achitat şi plecat. Patru. Camerele 29 şi 31 au achitat şi plecat.

— Te-ai jurat să lucrezi tot cu numere fără soţ, hai? Te sfătuiesc să le joci la loto. Dă-mi numele, pronumele, adresa, buletinul celor plecaţi. Mi i-ai putea descrie. Sau n-ai talentul ăsta. S-o luăm de jos: 29. Circa Nicolae (circă de miliţie, murmură pentru sine, tizule!), Arad, Cloşca 55 bis. F (uf, exclamă el) 551895 din 14 august 1958. Nu mai are mult şi iar trece pe la circă. Funcţionar.

— Cum arăta?

— Beat.

— Măi, să fie. E şi ăsta un semnalment. Altceva n-ai de adăugat. N-avea şi el nas, gură, sprâncene, ochi, păr sau chelie, îmbrăcăminte. Lichidase totul?

— Nu te înţelegeai cu el. Tovarăşul lui mi-a dat buletinul. El l-a buzunărit.

— Frumos limbaj, n-am ce zice. Care-i ăla?

— Florescu Zicu. Arad. Cloşca 55 bis. D… Înţeleg. Tineri?

— Da.

— Cu ce tren au plecat?

— Cred că cu 211. Altul nu-i către Arad.

— Te-ai iuţit, mai marc mirarea. Toţi?

— E și 2002 invers și o cursă 202 la o jumătate de ceas.

— Încet, încet, descoperim în tine o comoară. Cu pruna aia tot nu mă împac. Arunc-o dracu' din gură. Mai departe, să-i înșirăm aici. Din 31. Doi pasageri. Revizori contabili. Cineva tremură visând urât o ciocnire cu mașina cea nouă. Pușchea pe limbă. Ăștia au șters-o la București. Erau și ei beţi?

— Da' de unde! Au dormit de la nouă seara. La trei fără un sfert i-am trezit. Unul, ăsta cred, Manolache e cel înalt. După vorbă moldovean, purta ochelari. Celălalt era chel și se purta cu mustaţă….

— Se purta cu, îngână Dinescu. Sinculescu Aristide, Popa Nan… Patru, așadar. Porniţi spre casă. Să vedem dacă vor ajunge. Să avem încredere în zeii casei. Și-acuma: 47.

Cornel Guguianu icni. Dinescu îl certă intrigat:

— Zace în voi ceva pătimaș și iraţional. Zici că nu putea să adoarmă. Există o povestire cu o fetiţă chinuită de nesomn, care-și sugrumă călăul, ciudat, un călău nevinovat ca și ea. Zici că-i încurci. Ţi-au dat buletinele-n stoc. Să le luăm totuși numele. Șofer, șofer, tehnician constructor, contabil. Încă o dată: Iancu.

Înseamnă amănunţit, cu îndârjire fiecare amănunt din fișă. Era o treabă searbădă ca o ciorbă nedreasă. Se compătimi singur și se simţi mai împăcat cu soarta.

— Șoferii, începu Guguianu, îi ţin minte. Unul era beat.

— Am mai auzit.

— Câştigase la loz în plic. Zece mii. Spuneau că vin de sus, de la Cazinou. Un domn slăbuţ ca o scobitoare îl sfătuia să urce scările.

— Să fi fost alta intenţia şoferului beat de noroc? Ar fi dat el mult să le urce singur.

— Celălalt vorbea ca-n Sălaj. Parcă ţinea pietre-n gură.

— Ce spui, Franz? Mai grav deci. Iacă te-am şters şi nu am să înaintez propunere pentru somn în timpul serviciului.

— Al patrulea, cel din 47 era voinic, zguduia balustradă.

— Punct, îl anunţă Dinescu. Hai, te rog, dăm o raită prin camere. Încă nu s-a făcut curat, vreau să subliniez că încă n-au venit femeile, că de curăţenie…

— Hotelul nostru e impecabil. E scris în condica de sugestie.

— Voi aţi tăiat-o în două condică asta. Aţi lăsat reclamaţiile deoparte.

Portarul luă cheile şi trăgându-şi piciorul urcă după locotenentul nerăbdător şi aţâţat. Nu-l supărau glumele. Tinerelul ăsta n-avea de unde şti că el n-a dormit de două nopţi. Şi nopţile nu-s vesele de loc, nu seamănă cu el de loc.

— Arădenii. Nu s-au chinuit să-şi facă patul. Cred c-au dormit îmbrăcaţi. Clar. Nimic pe noptiere, nimic în dulap.

În 47, un pat, singurul, cu o pernă aruncată pe podea, tiparul unui trup greu întipărit pe pătura mototolită.

Ia schimb, 59 oferea imagini pline de variaţie. Sticle, pahare, resturi de mâncare, risipite pe jos, pe masă, pe noptiere. O arsură pe covor, o pereche de papuci de casă bărbăteşti, în tovărăşia mirosului acru, stătut, de tutun şi alcool.

— Ăştia n-au glumit.

Dinescu îi împinse un scaun. Se aşeză la rândul lui, îl întrebă, descriind un cerc în aer.

— Telefoanele… directe cu oraşul.

— Nu, îl asigură portarul. Prin centrală. De luna viitoare ne modernizăm.

— Noaptea asta n-a vorbit nimeni cu orașul?

— Nu, domnule, aș fi știut. Noaptea, centrala nu funcţionează.

— Am să-l las pe Turcu aici. Să-l ajuţi cum m-ai ajutat și pe mine.

— N-aveţi pentru ce. Voiam numai să vă mai spun ceva. Mi-am adus aminte. Iancu, șoferul ăla beat, e cel care a descoperit fata aceea moartă la catul de jos. Toată lumea știe.

— Dar de plecat n-ai aflat încotro?

— Nu i-am întrebat.

*

— Convorbiri fără importanţă la „Astoria”. Una interurbană cu Brașovul la „Minerva” și-ncolo nu mai avem hoteluri.

— Vocea aceea, spuse maiorul, încă-mi sună în urechi, neplăcută ca timbru, piţigăiată, dar, când implora, căci în fond implora și se grăbea.

— A vorbit un om din cosmos sau cam așa ceva. Cum o să aflăm? Sunt nu știu câte telefoane publice, avem centrală automată, câteva zeci de mii de abonaţi, instituţii, hoteluri, cinematografe, fabrici. Nicăieri nu lipsesc aparatele astea cu cele zece găuri rotunde tăiate în cerc, negre, albe, roz-pal, albastre.

— Dinescule, termină. Cu hotelierul tot așa ai procedat șarjând? Cu toţi știm că ai vervă.

— Nu era mai simplu să avem toţi precauţii. Să le luăm, adică…

— Ce fel de precauţii?

— În schimbul unei taxe, se înregistrează convorbirile la telefonul tău, afli cine te-a chemat, de unde s-a vorbit, imediat. Sunt o categorie de indivizi care şi-au făcut o ocupaţie din a forma la întâmplare numere de telefon şi a insulta. Alţii anume sâcâie cu apeluri la care, când cel chemat ridică receptorul, ei închid. Fel de fel de procedee de-a scoate peri albi celor care au telefon.

— E ceva, recunoscu maiorul, în ce spui. Acum e târziu, în acest caz e târziu. Iar apelul venea de la un individ ce numai de glume nu era dispus. Vorbea ca sugrumat…

— Ca sugrumat, repetă fără să vrea Dinescu.

— Da, ca sugrumat, apăsă maiorul. Sub impresia unei emoţii puternice. Posturile de control au fost avertizate?

— S-a-nţeles.

— Punct!

*

Maiorul ocupa un apartament la al doilea etaj al unui imobil mai vechi. Două camere, despărţite de un glasvand, o baie în miniatură ca și bucătărioara plasată în stânga intrării. Virgil Lupu mobilase pe rând camerele, așa că interiorul părea variat, chiar pestriţ. Multe cărţi, o odaie plină, plase, beţe de pescuit, hărţi și planșe. Halatul vișiniu, cam demodat, al maiorului se potrivea de minune cu ansamblul. Dormitorul, în schimb, auster până la senzaţia de pustiu. Un dulap, pat cu somieră, noptieră. În colţ, în faţa oglinzii un extensor și haltere mici.

— Bucătăria e colosală, tovarășe maior, îl flată Cambrea, știind că lui Virgil Lupu pe undeva îi plac cădelniţări de acest gen. Cui ce strică? Dulapuri în perete sus, jos sub chiuveta dublă, aragaz masă, două scaune și s-a izbutit un plasament și „Framului”.

— Recunosc, spuse maiorul, că metrii ăștia pătraţi m-au obsedat. Cum să fac? Sunt singur, mai singur ca Robinson pe insula lui, nu-mi place să duc mirosul de mâncare în odăile celelalte. Ai să te miri, dar casnic nu înseamnă imediat căsnicie în doi, ci simţul casei. Eu îl am, moștenit. Îmi place să gătesc simplu, să am ceva curat, răcoros, plăcut de mâncat, de băut. Dar, sfârși el, să lăsăm asta. Să trecem în bibliotecă, eu așa-i zic.

Mângâie cu privirea șirurile de cărţi, compactate, cu excepţia celor din colecţii.

— Am și tomuri groase, enciclopedii, dicţionare, posed câteva tratate de criminalistică, de expertize medico-legale, de drept penal și civil. M-am încurcat și cu filozofia, vezi șirul maro, din mijloc. Legatul m-a costat mai mult decât cărţile. Ce vrei, zi-i gărgăuni și pace!

Îi făcu semn să se aşeze într-unul din fotoliile adânci din faţa biroului. Pe măsuţa rotundă odihnea o uriaşă scrumieră de cristal în romburi. Maiorul îl servi cu ţigări și propuse o palincă alături de cafea.

— Nu-mi iese din cap și pace. Firul, singurul poate din lume, salvator. Câte nu mi-au trecut prin cap! Fantezia nu-ţi dă pace.

— Era pe la trei noaptea, nu?

Cambrea, pleșuv înainte de vreme, cu un profil fin, semăna cu un poet celebru odinioară, vestit prin madrigalurile și epigramele sale. Avea o voce insinuantă, bine timbrată, pe care și-o controla ca un actor.

Maiorul aprobă din cap. În păhăruţe gălbui rotunde turnă dintr-o sticlă pătrată, mată, de gin.

— Bate ginul, te asigur.

Cambrea gustă, făcu o grimasă, apoi urmă:

— Restaurantele-s închise. Hotelurile n-au centrală și avem rezultatele. Rămâne vreun telefon particular, cele publice sau gară. Din cele spuse reiese că nu era odaie, spaţiu strâmt, că răsunau ca-ntr-un ghioc ecouri de voci, paşi, dar, apăsă el, nici loc deschis, vocea sunând înăbușit. Analizând lucrurile nu văd decât „telefoanele” și poate gara, de ce nu?

— Și ce să întrebi la telefoane? Dă-mi un căpeţel, o certitudine, un punctișor să leg ceva de ceva.

— N-o să-l aflăm, conchise Cambrea. Sunt și asemenea situaţii. Ne scapă.

— Nu pentru asta te-am deranjat, Laurenţiule dragă, ci pentru treaba cu bătrânii Simionescu.

— Eu mă ocup de caz.

— Tocmai de aceea. Iacă-tă, vorbă lui moșu-meu, ce-am aflat în gară. Un obicei

al defunctului… ascultă…

— Vă ascult.

Telefonul dădu semn nerăbdător. Maiorul îl ridică precipitat.

— O fi iar Dinescu, bănui Cambrea.

Era o voce de femeie.

Maiorul o întrerupea din când în când.

— Trei inși… unul dintre ei cu bătrânul… sigur că-i important. Tot eram eu pus pe drumuri. Fă cel puţin două turcești amare. Venim.

— Cambrea, te rog, până mă transform în persoană de treabă…

— **…** și elegantă, surâse locotenentul major, de vază, printre cei 122.000 locuitori.

— Cere mașina. Mergem la gară.

— Telefonul?

— Nu, nu… Simionescu și un cunoscut al său.

CAPITOLUL VI

— De ce, Drugule, stăm pe loc? Nu vrei să te mai interesezi?

— V-am spus o dată. O mică busculadă în faţă. Cam o oră n-o să privim decât cum mișcă limbile ceasului de pe peron. Sau poate mai mult. Nu am fost la faţa locului, să dau un raport exact. Catastrofă, ciocnire banală, refacţie, știu eu?

— Oprește-te, îl sfătui Leonescu. Constat că de la ultima noastră revedere ai evoluat și ca bagaj lingvistic și ca sensibilitate. N-am nimic împotrivă faţă de prima, pasiune chiar de-ar deveni. Sensibilitatea ne strică. Ne apucăm tam-nesam să iubim, să urâm, să compătimim, ce înseamnă asta? Neîncetat te-am învăţat cu indiferenţa. Suntem amorali, asentimentali, dictează numai raţiunea și, dacă vrei, existenţa, cât mai plăcută, a eului meu. Nu-mi place și retează, te rog, nuanţele, culorile, afectele.

E neapărat nevoie să-l urăşti pe cel care-l… Da, oftă el, ne-am schimbat mult amândoi. Ăsta a adormit sau se face?

— Doarme. Respiră pe gură. Ne-am schimbat, se dezumflă Ilie Drugu. V-aţi dedat la întăritoare, între timp, din greu.

— Termenul e exact. Din greu, deşi n-aş afirma despre mine cu certitudine că sunt un alcoolic. Pot să mă stăpânesc. Mă costă din ce în ce mai scump. Lent, progresează el viciul, pe nesimţite. Sunt ore, dimineaţa, când simt imperios nevoia să ies, să mă cufund într-o cârciumă sordidă, s-ascult conversaţii agramate. Mă abţin şi beau, acasă, ori în acest caz beau mult, nimeni nu-mi cere socoteală. Soţia s-a obişnuit. E îndepărtată de mine ca un astru. Ţine numai la suma lunară pe care i-o predau contra chitanţă.

— Nu-i bine.

— Mă faci să râd. Nu-i bine. Ce e bine şi ce nu-i bine! Sunt tardive regretele, vine însă, din păcate, o vârstă, când te încolţesc ca nişte dulăi şi muşcă şi muşcă fără milă.

— Nu suntem sentimentali, observă Drugu.

— N-ai înţeles. E vorba de mine însumi.

— Aha.

— Şi nu-s sentimentali, ci aşa o trecere în revistă, care mi se impune obsedant. Involuntar gândesc la trecut şi la anii când se mai putea schimba ceva.

— Nu văd ce-aţi regreta. Aţi fost puternic, bogat, aţi avut femei, relaţii, tinereţe plină. Adineauri pledaţi pentru indiferenţă. Ce v-ar lipsi?

— Ştii ce? Ai văzut în holul hotelului, sub cristale vederile acelea Agfa color, ţărmuri luxuriante şi valuri prelingându-se pe nisipuri gălbui…

Drugu turnă în pahare. Îl îmbie.

— Ia, domnu' Virgil. Acuma că ne-am apucat şi stăm pe loc. Am achiziţionat o sticlă şi-am confiscat două păhărele. Să se despăgubească din bacşiş.

Băură. Ionescu se înecă şi tuşi, agitându-se în somn. Se mişcă puţin şi căzu din nou într-un somn vecin cu letargia, căscând gura, ca morţii. Cei doi întoarseră capul ca la un consemn.

— După câte înţeleg, străinătatea, domnule Virgile. Magnetul irezistibil…

— Recunosc că ai evoluat şi încep să ezit să-ţi dau misiuni simple. De teama că ai să le complici. Străinătatea… Nu propriu zis asta, ci faptul că lumea de aci nu mi se potriveşte, nu ne înţelegem.

— Dar nu vă merge rău. Aţi apărut şi la televiziune.

— Gafă enormă. Dar cine ştie. Un paşaport poate fi convins să apară cu altfel de argumente. Scriu şi articole, în specialitatea mea. Cunosc trei limbi europene, de circulaţie, am cunoştinţe bune în Germania, la Paris, am câţiva macaronari obligaţi din timpul războiului, când dispuneam de-un mai larg câmp de activitate.

— Atunci e simplu, opină Drugu.

— Nu, nu chiar atât de simplu. Părea simplu până acum doi ani. Era cât p-aci să obţin dreptul de-a lua parte la o croazieră ştiinţifică. Mă mulţumeam cu orice, numai să mă văd în Mediterană. Mi s-a propus un paşaport în regulă. Deodată lucrurile s-au poticnit. Savantul nu mai pleacă. N-are nevoie Europa de el, gloria României se rotunjeşte şi fără silueta lui în aula Universităţii din Zürich. Elveţia… Cine-ar fi crezut?

— Să mai luăm un întăritor, fu de părere Ilie, contrariat de confidenţele domnului Virgil. Ele anunţau întotdeauna capitole neplăcute în continuare

— Tatăl meu a fost un medic celebru. Chirurg de mâna întâia. Excepţional, nu mâna întâia. Ca om, era rău, crud, pătimaş, egoist, lacom. Natură primitivă, dar ce solidă, ce solidă! Mama, viţă subţire de negustori armeni, fugită de-acasă, conflict stins abia cu naşterea subsemnatului. Mama îl diviniza. Nu există alt cuvânt. A iubi, a adora, a muri de pasiune, fleacuri. Tatăl meu era un zeu şi mama i se închina şi scuipatul i se părea sidef lichid. Eu n-am existat decât ca întrebare: ce face copilul? a plecat la şcoală? Nu m-au dorit şi n-am priceput misterul ăsta. Se devorau, căci, crescând, îi pândeam nopţile, se chinuiau cu gelozia. Tatăl meu circula mult, abuza de toate câte viaţa i le-a oferit generoasă. L-am zărit prin restaurante cu surori de caritate, cu actriţe, îi ştiam o legătură trainică la Iaşi. Începuse să bea şi opera mai rar. Într-o seară s-a-ntors beat, tăcut, s-a-ncuiat în cabinet. L-am găsit rece dimineaţa în fotoliu. Luase cianură. Operase un ministru, mi se pare, greşise, nu ştiu, oricum, păşise de mult pe tobogan.

— Asta-i cianura, nu cealaltă.

— Poate, făcu Leonescu.

Schiţă un gest de negaţie. Se răzgândi.

— Să știi că ai dreptate. Ministrul a mai trăit șase luni cu o ciroză. Tata nu l-a așteptat. Aveam 18 ani. Veneam de la oral. Luasem bacalaureatul. Mama arăta ca o colonie părăsită, nu înainte de a fi devastată. Curios cum schimbă brusc un șoc. Din carne tare face o fleașcă, o privire strălucitoare devine rătăcită, speriată, șevelura blondă, mătăsoasă, oxigenată recent, parfumată, păr decolorat, încâlcit. Aveam o mamă urâtă, Ilie. Am avut o mamă frumoasă cât îi trăise zeul. Nenorocirea mare e că m-a văzut, da, asta este. Mai bine m-aș fi topit în clipa aceea. „Tu l-ai omorât!" Era o descărcare sau convingere? Trebuia să-l ucidă cineva. Eram un tânăr cam ciudat la optsprezece ani, Ilie. Frecventam o anumită societate, plăcută în sine, cu rafinamente ce nu se mai întâlnesc. Sau, cine știe, s-or mai fi întâlnind. Le spuneam mistere eleusine, orgii grozave din sud. Circulam printre perne și covoare de-o palmă goi, bând ambrozie și pipăind șolduri de ambe sexe. Banii nu mi-au lipsit și nici nu-mi imaginam cum arată un portofel gol. Învăţam în joacă, tata plantându-mi un creier bun, chiar strălucit în cutia asta ce seamănă cu a mamei. Primisem în ajun un cec (acesta era procedeul tatii) substanţial. Calculai rapid. Mi-ajungea pe toată vara, până la facultate, iar pensia, știam bine, mi se cuvenea. În casă se afla avere mai mare decât un milion.

— Adânci și trainice sentimente vă legau…

— Exact. Am replicat brutal, masiv, dintr-o dată. Mă comportasem faţă de ea șters, o ocoleam, nu mă căuta nici ea – da, mamă, nu, tată, – am trecut în a cincea, în a șaptea, aș pleca la Eforie la vară. Acum am schimbat macazul. Total. Am comis o gravă eroare. Nu-i pătrunsesem psihologia. S-a orientat spre mine, înţelegi, ca spre o salvare, dar nu imediat, căci trupul zeului sta încă întins pe catafalc între flori, sfeșnice și mirosuri grele. Procesul s-a desfășurat rapid, după ce l-am depus pe celebrul chirurg în cavoul din mijlocul cimitirului, după cinci discursuri, plus o criză de nervi a mamei. Am respins categoric o cât de mică apropiere. A insistat, era vicleană. Nu înţelegem ce vrea.

— Fără sentimentalisme, vă rog.

— Nu fi ieftin. Apoi am aflat că tata nu apucase să întocmească ceea ce în mod curent se numește ultima dorinţă…

— Testimoniu.

— Ai încurcat-o. Te scuz însă. Făcuse o ciornă, dar asta legal nu însemna testament.

— Așadar.

— Așadar, fiule, eram stăpân pe casă, pe toată averea, dar numai peste trei ani. Și-mi trebuia un tutore…

Ilie Drugu își încreţi fruntea, semn că nu intuiește ce urmărea mămica domnului

Virgil. Trecu conductorul.

— Mai stăm?

— Mai, îi anunţă monosilabic, dispărând în acordeonul dintre vagoane.

Domnu' Virgil înălţase paharul în lumină:

— Proastă licoare. Prosit. Mama avea 35 de ani la data celor întâmplate. Și era departe de-a fi îmbătrânit sau să fi fost urâtă. Trecuse peste lovitură. Mă găsise pe mine reazim. Să nu te aştepţi la cine știe ce complexe, Oedip și altele. Dar mama provoca uneori în mine porniri stranii. Mai târziu am căutat explicaţii. Mi se spunea că psihologia normală de fiu, frate, soră, tată creează respingeri de-o anume factură. Nu dorești o soră, o fiică. Un om normal numai la gândul incestului simte repulsie. Mama pentru mine era întâi femeie și de loc mamă. Nu cred că e ușor de înţeles. Maupassant are o povestire de acest gen. Un incest. Frate cu soră. Nu s-au văzut de mici. El marinar, ea târfă. După confidenţele, inevitabile, s-au regăsit într-un bordel. Imaginează-ţi. O convieţuire alături ar fi făcut imposibilă întâmplarea, ar fi anulat-o. A simţit oare sau Dumnezeu știe, dar comportarea ei faţă de mine era aceea de femeie. Să nu deviem. Astea se desfășurau pe undeva dedesubt. Deasupra, lupta se desfășura pentru tutelă. Se căuta un tutore.

Ilie Drugu ostenise, nu-l urmărea cu toată atenţia pe domnul Virgil. Nu înregistrase schimbarea de ton, stânjeneala. Și-ar fi pus întrebări, justificat de astfel de mărturisiri. Nu-l interesau însă prăpăstiile, dezmăţul rafinat, maladiv, izul greu de descompunere a generaţiilor sătule, stătute, nu-l atrăgea. Se chinuia să nu cedeze cumplitei dorinţe de-a căsca și el gura ca Ionescu, de-a se întinde cu mâinile sub cap și de-a trage obloanele. Îl privi pe sub sprâncene pe șeful său. Evoluase, i-a spus acesta, fără să-i lase satisfacţii. Pentru domnul Virgil rămâne un pușcăriaș, rece, dur, cu prestanţă recunoscută, util și temut în lumea lui. Când se afla în prezenţa lui, simţea cum îl trage înapoi totul spre deșuchiere, spre nepăsare și cruzime. Băutul arunca o nesperată punte.

— Ai adormit?

Domnul Virgil îi împinse sub nas paharul plin ochi.

— Ascultam, interesant, bolborosi Drugu.

— Acesta a apărut. Nu știa nici ea de el, nu-l chemasem nici eu. Nu-l văzusem niciodată. Existenţa lui îmi era totuși cunoscută. Se pomenea de dânsul, până și tata o făcea astfel, pe șoptite. O reputaţie cam șubredă, dar o mare rază de influenţă, amestecuri discrete în afacerile cu răsunet ale zilei. A căzut ca un trăsnet. Aș zice la timp, salvator. N-aș vrea să mai trăiesc o noapte ca aceea de demult. Mama-mi sugera calină o tutelă din partea rudelor ei. În trei ani m-ar fi ras cu perdaf și n-aș fi avut șanse să câștig, intentându-le proces. M-ar îi șantajat mama.

— Mama? făcu nedumerit Ilie.

— Da, mama, ce caşti ochi de broscoi… Eu mă orientasem spre o cunoştinţă a tatei, profesor universitar, o canalie în felul său, dar îl aveam la mână, prin fiica lui, vecina mea la săvârşirea misterelor antice. Avusesem grijă s-o afle, pe ocolite. Formal acceptase şi urma s-o convingem pe mama. Numai că eu eram înfrânt. A apărut acest om, dacă se poate numi astfel. Ilie, exclamă domnul Virgil, ce confesiune urmează, deschide bine pavilioanele alea. Le ai mici, ca toţi criminalii, după Lambroso. Bea, porunci el. Nu te ofusca. Nu aş sări în sus nici eu. Între noi se permite limbaj de orice fel…

Tonul relatării devenise cvasielegiac.

— Împlinisem 18 ani. Mă înfundasem într-o anume viaţă ce-mi plăcea, alta n-aş fi admis. Voiam, paradoxal, să şi învăţ, ceea ce am şi făcut. Nu eram însă adolescent cum se şi cheamă acest răstimp. Sau o adolescenţă de-o factură aparte. Aud că şi azi… exact, condiţiile creează posibilitatea… să nu te complic, amice. A apărut acest bărbat, desprins din nu ştiu ce roman balzacian. O forţă reală. Un trecut să te cutremuri, de care numai el nu se sinchisea, sânge rece, dezinvoltură, calm, frumuseţe chiar. Capacitate de seducţie cum n-am mai întâlnit la nimeni nici înainte, nici după… Ah, puternic, de neînvins a fost nemernicul. M-am supus fără condiţii.

— Aşa deodată?

— Nu m-aşteptam la întrebare. Tu însă nu l-ai cunoscut, ai auzit de el, l-ai admirat, fără să-l fi văzut cu ochii tăi. A fost mai mult decât un tutore. Un diavol. Pe mama cel puţin a răsucit-o ca pe-un fir de păr. Subtil sau dur, nu-mi aduc aminte. Aşa că am plecat din ţară, să fac studii.

În acel moment, trenul se urni din loc, trezindu-l pe Ionescu.

— Unde suntem?

— Ciudat, în tren cum tresare cineva din somn nu întreabă unde e el anume, ci unde suntem. Sentimentul colectivităţii e mult mai înrădăcinat decât credem. Ăştia au dreptate.

Ilie se pomeni zicându-şi uimit că-şi judecă superiorul.

— Le cam încurcă şeful. Bate la piroane, crede că mă duce.

Drugu avea o şiretenie specifică omului trecut prin multe. Natură primitivă, viclenia se exprima ca-n fabulă, un om rafinat nici n-o adulmecă, el căutând-o în altă parte. Lăuda pe faţă, urmărind direct un scop precis, fără s-o ascundă. Şeful bătea piroane. Se bramburea. Cum poţi pune stăpânire un-doi pe o situaţie? Avea ceva la mână individul, altfel… Păstra o neîncredere ascunsă cu grijă, ivindu-i-se rar în

suflet, dar o păstra faţă de astfel de oameni ca domnu' Virgil cu care a avut de-a face, i-a ascultat, dar nu i-a înţeles.

— Iar ne-am oprit, constată Ilie. Scurtă ne-a fost bucuria.

— Ne trage pe-o altă linie.

— Ce Dumnezeu se întâmplă?

Ionescu încerca să zărească ceva prin întunericul nopţii, dar n-avea alte şanse decât de-a descoperi petele de praf şi ulei de pe ferestrele vagonului.

— Plouă, anunţă el.

Cei doi se priviră pe deasupra spinării lui încovoiate. Ieşiră pe culoar, Drugu îl supraveghea cu coada ochiului pe Ionescu. Telefonul acestuia îl intriga. Domnul Virgil nu insistase suficient. Se mulţumise cu explicaţia unui cunoscut. Ilie mirosea altceva. Venise să continue el dialogul, dar şeful îi făcu semn. Explicaţia o înţelese din replică. Adică avem timp de reflectat, n-aveţi decât să uitaţi ce ne-aţi spus. Mijloacele tari la urmă.

— Ţine, aprinde tu. Lasă-l să-şi vină în fire, căci avem încă nevoie de el.

Scuturară scrumul pe jos.

— O zi sau două încă…

Drugu nici nu clipi, doar apăsă cu umărul său masiv lemnul tare şi rece al vagonului.

— Da, omul ăsta se ivise în viaţa noastră, o rezolvase, mai ales mie mi-a oferit un nesperat prilej de adoraţie. Şi poate şi altceva, mai învăluit. Circulasem într-o societate cu moravuri nu declasate, ci pur şi simplu ignorate. Noţiunile sunt labile. Ce-i aia poliţie de moravuri? Moravuri uşoare, moravuri burgheze. Felul de-a fi al acestei lumi era a ignora tot ce nu era nu ştiu cum să zic: plăcere, orgoliu, bonton, snobism, bani mulţi; opacitate restul. Acest om ne depăşea, păream nişte bancheri modeşti de provincie în faţa unui rechin din metropolă.. Colindase mult prin lume şi-n condiţii diferite: când la cabină de lux, când ajutor de fochist. Am aflat mai târziu amănunte, lui nu-i plăcea să vorbească de trecut.

— Iertaţi-mă. Cum, a venit, s-a-nfipt şi gata?

— Cam aşa, rosti tărăgănat domnu' Virgil, avea împuternicire. Scrisă.

— Din partea cui?

— A mortului.

Trenul se smuci din nou și de astă dată porni dinspre macazuri, fără să se mai răzgândească.

— Nu scăpasem.

Strânse vergeaua de alamă a ferestrei și zâmbi strâmb.

— Eram legaţi.

Tăcu, intrând în compartiment.

— Ce m-a apucat să-ţi înșir vrute și nevrute?

— Asta, îi arătă paharul Ilie.

— Ce vrei să zici?

— Asta dă glas. Cu mine e simplu. Să vă feriţi însă de alţii. Mai ales în bodegile alea de care spuneaţi. Nu-i putere pe lume să te oprească din trăncănit după un număr de pahare.

— Greșești, Ilie. Beau acasă, te asigur. Dar m-am gândit la hârtia aceea îngălbenită, semnată de celebrul chirurg, care a fost tatăl meu…

Ionescu căzuse din nou ca-n transă hipnotică.

Cei doi îl acoperiră cu pardesiul și continuară să bea, așteptând dimineaţa ce nu voia să mai vină.

— N-a minţit, afurisitul. Plouă.

— Nu-mi prea convine.

— De ce.

— Camioanele au prelată?

— Au.

— Atunci e bine.

— Să nu-mi mai faceţi confidenţe, îi ceru Ilie.

Șeful îl cercetă bănuitor. Ridică sprâncenele a mirare.

— Nu-i bine, insistă Ilie. Să nu vă pară mai târziu rău. Nu-mi plac. Și eu m-am confesat, am regretat și…

Trenul zgudui un pod, trecu în goană pe lângă un canton și, intrând înfrânat în pantă lină, spori viteza.

— Biletele la control!

Lumina aprinsă brusc, sticlele risipite pe podea, feţele cam mototolite ale călătorilor îl surprinseră pe controlor. Se aștepta ca oameni mai tineri să-și dea drumul, nu cetăţeni respectabili. Erau însă în regulă amândoi. Pe Ionescu nici nu-l băgă în seamă.

— Am să ţin minte, Ilie, pornise domnul Virgil după ce pașii celor doi se pierdură în vuietul trenului. Confidenţe, fleacuri, crede-mă.

Ilie nu-i răspunse. Își făcuse pesemne o părere. Se așezase și privea pe geam. Șeful îl anunţă că ar dormi puţin.

Se și instalase comod, la picioarele lui Ionescu, în direcţia mersului, când îl văzu pe vlăjgan sărind înspăimântat de la locul lui. Îl scutură violent de umeri pe domnul Virgil.

— E mort. Să anunţăm la prima oprire.

Șeful se ridică alene, stinse până și lumina albastră și revenind pe canapeaua sa.

— Imposibil. Vom coborî noi. Domnul Dionisie Ionescu „De” și-a încheiat cariera. Nu e cazul să ţinem nicio alocuţiune. N-a fost strălucită. Dar era, vorba lui Hemmingway, e cineva domnul Ionescu „De” ăsta, așa pirpiriu, străveziu, cum îl vezi. A știut când să moară și și-a ales momentul oportun.

Apăsă cu palma peste genunchiul lui Ilie, subliniind:

— Cel oportun și nu altul. Hai, să ieșim. Trebuie să apară gara aceea o dată.

Ilie își învinse printr-un efort de voinţă spaima și-l contemplă pe cel întins fără viaţă.

Întrebarea care-i sfredelea mintea era dacă și-a făcut-o singur sau l-a ajutat domnul Virgil. Nicio clipă nu se gândi la un sfârșit firesc. Revăzu cu mare limpezime cabina telefonică, umerii înguști, tremurând convulsiv la fiecare cuvânt și ochii în care citise o spaimă fără margini. Trase peste cadavru pardesiul și-l acoperi cu dibăcie.

— Ai zice că doarme.

— Bre, Ilie, nu întâlnești prin cimitire, la tot pasul, aceste cumplite minciuni „n-a murit, ci doarme", „fie-i odihna, veșnică!" și alte baliverne? Le mai repeţi și tu…

Ușa alunecă lin, în urma lor, închizându-se.

Domnul Virgil murmură:,

— Încă un capitol!

Se simţi smucit într-o parte. Treceau peste macazuri.

CAPITOLUL VII

Camionul lui Hempel, un „Carpaţi" abia rodat, zumzăia plin de voioșie. Șoferul îl zărea în faţă pe Iancu, instalat la volanul „Skodei", achitându-se cu cinste de brava misiune de-a conduce în stare de mahmureală. I se plânsese lui Hempel, iar acesta se mulţumise să râdă, dând sfaturi cum au obiceiul s-o facă oamenii cumpătaţi celor ce nu se împacă cu măsurile obișnuite. Iancu îl înjură în gând, îl taxă drept vită încălţată și sorbind din cafeaua amară îl întrebă:

— Ce dracu transportăm de ne dau câte zece mii de lei?

Hempel nu știa ce anume se va transporta, dar cunoștea itinerarul și i-l repetă încă o dată, kilometru cu kilometru.

— La serpentina ultimă, în dreptul fostei mănăstiri oprim și așteptăm. Tragem camioanele pe drumeagul alăturat. Îl cunosc. Am mai fost cu o excursie pe acolo. Am mâncat păstrăv fript. N-a fost rău deloc.

— Ferice de tine, Hempel. Toate le vezi prin ce-ai mâncat.

— Tu prin ce-ai gâlgâit.

Se apropiau de locul convenit pentru întâlnire. Peisajul de munte ce se îngâna cu dealul era mirific. Niciunul din ei nu-l gustă, având de lucru cu volanul. Depășiră o

căruţă mocănească încărcată cu scânduri. Ţăranul, de jos, îi cercetă cu indiferenţă, îndemnându-şi caii ca şi cum ar fi vrut să uite c-a fost tulburat din meditaţie, reintrând astfel în lumea lui, din nou, printr-o vorbă aruncată bidiviilor.

Se miră doar că amândouă n-au urcat să treacă dincolo, spre combinat. Au cotit pe drumeag. Iar dau de ei, îşi spuse, cam nemulţumit. Se scociorî în şerpar şi aprinse o ţigară.

— Doar n-or fi vrând să se călugărească.

Râse singur.

— N-ar fi rău, între maici.

Cotind, la rândul lui, le văzu oprite, iar patru bărbaţi şedeau pe iarbă şi mâncau. Le dădu bineţe, îi răspunse unul dintre ei, mai în vârstă, cu ceva domnos în felul său de-a fi.

— Bună să-ţi fie inima, bade. Da-ncotro?

ţăranul făcu semn cu biciul înainte:

— Duc scânduri, tovarăşe, la mănăstire. Se repară.

— Asta înseamnă că maicile au oaspeţi.

— Oaspeţi, făcu-ntr-o doară omul. Ăştia pleacă după-masă. N-au unde găzdui. Îi cară un camion în vale în sat.

— Ce sat?

— Măgura. Cu bine.

Trecu înainte să-şi ajungă caii. Aceştia cunoşteau se pare drumul, căci n-aveau nevoie de hăţuri.

— Beţi cât vreţi acum, pe urmă vă culcaţi în cabine. Noi suim la mănăstire.

Virgil Leonescu luă cu sine numai servieta. Iancu întrebă:

— Domnul Ionescu e sus?

Leonescu tresări şi ridică brusc ochii spre cerul uşor înnourat. Glumi sarcastic.

— Nu aici. O fi dormind pe undeva. L-am lăsat. Se răvășise bătrânul.

*

Ilie Drugu fu surprins de frumuseţea și distincţia maicii Fevronia, stareţa. Trecută de prima tinereţe, bine intrată într-a doua, își păstra frăgezimea tenului, era vioaie și nu semăna a ceea ce își imagina Ilie că trebuie să fie o călugăriţă. Fu surprins de eleganţa interiorului în care i-a invitat, de cafelele negre, amare și rachiul de afine servit. Servieta domnului Ionescu trecuse la maica Fevronia. Ea s-a scuzat invocând că trebuie să-și consulte contabilul.

Acesta-l surprinse și mai mult. Întâi că era ciacâr, sau în alţi termeni avea ochi tărcaţi. Faţa zbârcită, foarte roșie, al amicilor clondirului și niște degete subţiri și iuţi ca de violonist.

— Domnul Izvoranu.

— Domnul Leonescu, domnul Leonescu, domnul Ilie.

Contabilul răsfoi pe îndelete dosarul scos din servietă. N-a avut nicio obiecţie.

— În regulă, maică stareţă, o informă el clipind, după ce-și scoase ochelarii și grijuliu îi culcă în tocul de carton presat. Oricând. Aveţi mijloace?

— Au, domnule Izvoranu. Fii bun, până lipsesc ţine-le dumneata companie. Pentru al patrulea deschideţi dulăpiorul. Păcatele să fie ale voastre.

Zâmbi dulce, năucindu-l pe Ilie și dispăru pe ușa scundă de stejar gros.

— Îţi merge bine între atâtea sfinte surori ale Domnului.

— Nu-mi merge prost. Fac un rachiu bun. Covoare și rachiu. Și-apoi singur cuc, în chilia mea, cu greierii, de, ca bătrânii.

Aflară despre domnul Eustaţiu Izvoranu preţiosul amănunt că se apropie de șaizeci și șase de ani, la care s-a adăugat informaţia că e văduv pentru a doua oară. A fost de meserie plutonier-major, pe urmă achizitor, pe urmă contabil la o moară. Pensia cam mică, de, chiria încasată din casele ce le are în T. Nu-i sporesc mult coloana din stânga, veniturile. O cunoșteau mai de mult pe maica Fevronia, din civilie, și așa s-au înţeles s-o ajute în schimbul unei indemnizaţii, ca să nu renunţe la

pensie.

Reuși să se aprindă în obraji după al treilea păhăruţ. Avea un fel ciudat de-a bea. Deschidea gura și arunca băutura cu ciudă. Explică, văzându-l mirat pe Ilie:

— Îmi stropesc gâtlejul!

— Exact. Fericită expresie, observă Leonescu.

— Ciupercile, castraveţii muraţi, slănina și cârnaţii bine afumaţi stropiţi cu trăscău e bucuria ce mi-a rămas. Doi băieţi i-am însurat, fata s-a prăpădit încă de mică, nevestele le-am îngropat una lângă alta. Am rămas singur.

Reapăru vaporoasă, dacă pentru o smerită călugăriţă se potrivește expresia, maica Fevronia.

— Domnu' Izvoranu, dacă vrei poţi coborî cu noi în oraș. O să aveţi amabilitatea să ne luaţi, nu?

— Se poate?

— Îţi dau un concediu de două luni și indemnizaţie. Mai adaug un plic din partea mea. Am dispus să ţi se elibereze o damigeană de zece litri și două borcane cu ciuperci.

Ochii ciacârului erau perplexi. Fusese luat pe neașteptate.

— Și lucrările?

— O să se ocupe maica Olimpiada. Nu rămâne mare lucru de făcut. Grosul l-am aranjat noi. Ele au să se bată cu mărunţișuri, ca bucătărie, grădină și alte alea. Domnul Leonescu, am să dau masa peste o jumătate de ceas. Pe când credeţi că putem pleca.

— Spre seară. Șoferii-s obosiţi. Nu-i putem forţa. Dorm în cabina lor.

— Clar. Atunci mă duc să dau dispoziţii.

*

Dulgherul şef, Cozmescu, zis Miuţă, nu era un om curios din fire. Nu-l supărau nici trăncăneala, nici tăcerea celor din jur. Cocoţat pe acoperişuri, lucrând în aer liber se păstrase voinic, la şaizeci de ani, cumpătat. Dar nu era curios din fire. El lucra la acoperişul mănăstirii, cu încă cinci tovarăşi. Aveau să ridice apoi o cabană turistică. Mănăstirea fiind vestită şi trecută, datorită acestui fapt, în toate cataloagele şi ghidurile de specialitate. Ţăranul venit cu scânduri descărcase ajutat de doi băieţi şi acum aşezaţi la umbră sporovăiau. Între altele aflară că la cotul drumeagului s-au oprit două camioane şi patru bărbaţi mâncau. Ei, şi? două camioane! În ele încap optzeci de bărbaţi, nu patru şi de ce n-ar mânca omul.

— Noi ce facem acum? întrebă el.

— Mâncăm.

— Vezi?

Nimic curios în treaba asta.

S-au urcat din nou pe casă. Feciorii lui Cozmescu erau croiţi pe calapodul tatălui lor. Ipostazele vârstei lui, când îi priveai. Cozmescu la cincisprezece ani însemna Dinu. Cozmescu la 35 însemna Lică, cel mare, însurat şi cu copii. Nu erau nici ei curioşi. Cărăuşul îşi încasase plata şi plecase. Îl văzură cotind pe drumeag, dispărând pe sub coroanele copacilor. Şirul de călugăriţe coborând cu suluri în spinare nu-i interesa. Treburi mănăstireşti.

Lucrară aşa, tăcuţi, pe îndelete, până la căderea serii. Atunci, din nebăgare de seamă, mezinul călcă greşit şi căzu. Ţipătul ridică în picioare întreaga mănăstire. Maicile alergau ca nişte păsări negre, văităndu-se. Copilul încă respira.

— Zicea ăla de camioane. Dă tu, Zahei, fuga. Să nu plece cumva. Eu o să-l iau pe braţe.

*

— Nu se poate, domnule, să nu-l luaţi. Moare copilul. Camionul nostru întârzie.

— Nu pot, domnule. Căutaţi în sat o căruţă. Daţi un telefon. Exact. La salvare. Să fugă băiatul.

— Domnule, nu se poate. Doar nu suntem câini.

— Nu-i în drumul nostru.

— Da' nu de drum e vorba, omul lui Dumnezeu. E vorba de-un spital și drumul trece prin oraș.

— Al nostru, nu.

— Maică Fevronia, pune dumneata o vorbă.

Femeia își plecă ochii:

— Nu se poate să nu-l luăm, domnul Virgil.

— Se complică lucrurile.

Ilie interveni:

— Altfel se complică și mai și. Refuz de-a da prim-ajutor și cad șoferii mesa.

Leonescu se înduplecă.

— Urcaţi-l pe primul camion. Cu dumneata, singur.

— Singur, singur. Voi adunaţi sculele și mergeţi acasă. Să n-o speriaţi pe maica voastră.

Iancu asigură cârligul, îl pofti pe domnul Izvoranu în faţă.

— Ilie, rămâi cu noi. Iancule, după ce-i laşi la spital, ne aştepţi la șosea, la bornă, spre București. La revedere, domnu' Izvoranu.

— Mă duceţi și pe mine până acolo?

— De ce nu? Acum tot am făcut concesii. Hai, daţi-i drumul!

Iancu reveni însă în spate și-l privi stăruitor. Leonescu îi făcu semn stareţei. Aceasta scoase din servietă un teanc neatins de bancnote. Șoferul era gata să se apuce de numărat, când Hempel îl certă:

— Obrazul, mă! Nu vezi sigiliul?

Iancu urcă la volan, ambreie și, după ce lăsă motorul în voie puţin, porni la vale.

*

— Ai să accepţi, nu-i așa, că-i mai potrivit să nu călătoresc în uniforma penitenţei, ce zici, domnule Ilie? Faci nişte ochi!

Să recunoaștem că Ilie nu se aşteptase nici la surpriza asta. Reuși să se stăpânească, obiectând.

— Dar cum o să vă spunem?

— Observaţie justă. Spuneţi-mi doamna Sabina. Aș călători în cabină, ca să mă supun regulilor politeţii, dar nu pot suporta mirosurile, mai ales în camion. O să mă ajutaţi să urc pe platformă. Noaptea va fi splendidă. Domnule Virgil, îmi ţii de urât?

— Cu cea mai mare plăcere, maică. Adică, doamnă. Procedeul a fost interesant, cât se poate.

— Că mi-am dat rasa peste cap?

— Și-aţi apărut într-un taior gri, pantofi, ciorapi, totul de gust fin. Metamorfoza m-a uluit, nu numai pe Ilie. Urcă, Ilie. Hempel, drumul, că mai cade vreo călugăriţă la pat sau…

— Bate-te peste gură, râse doamna Sabina, arătând o pereche de picioare pline, cu ascunzișuri tainice.

O auziră râzând mărunt, în timp ce se așeza.

Hempel porni motorul, îi ascultă păcănitul, se declară mulţumit. Dar, deodată, coborî din cabină. Ilie îl auzi:

— Domnu’ Virgil, eu ca și Iancu!

— Exact, răsună glasul Sabinei. Poftim teancul dumitale. La fel de neatins.

Hempel reveni, mârâi ceva nedesluşit despre bani şi siguranţa asupra lor. Ieşind la drum bun, spori viteza și aprinse faza mare.

Drumul, până departe, era pustiu.

*

În camionul 2 IC. 665, Iancu nu rezistase îmbierilor domnului Izvoranu. Avea și zece mii ce-i încălzeau pieptul. Se înduplecă și dădu de dușcă paharele de afinată, gustând de formă și dintr-un cârnat afumat.

— E de trei ani la mănăstire cucoana. Se cunoaște mâna ei, ce mai! Eu o întâlnisem în Bucureşti, când soţul ei, fost colonel, fugise de-acasă c-o actriţă. Se zice c-ar fi revenit, dar ea nu l-a mai primit.

Oftă:

— Trai bun la mănăstire, domnule Iancu. Acum, pentru două luni, rămas bun. Să vedem ce ne-a dat în plic.

Numără încântat, fără să comunice însă suma:

— Oho, am zis eu. Culantă femeie. Asta nu-i de călugărie, domnule dragă.

Iancu fluiera încetișor.

*

Cabina camionului 32.Z.881 se umpluse de fum. Hempel ridicase geamul, să n-audă cei de pe platformă ce-și spun. O făcuse la semnul lui Ilie.

— Ce dracu' face cu atâtea covoare, nu pricep!

— Marfă de aur, domnu' Ilie. Cred că există și cumpărător. Pun pariu.

— Și Sabina asta. Se mai întoarce oare la mănăstire? I-a dat contabilului liber două luni.

— Dacă se mărită, nu se întoarce, chibzui Hempel. Dacă nu se mărită, poate să se întoarcă.

— Ne-am lămurit.

*

Pe platformă, alături, în culcuș moale, Leonescu și Sabina se priveau în tăcere.

— Atâta mi se cere pentru pașaport, ce să fac. Apoi îmi trebuiesc niște lucruri, haine etc. Va dura un an aproape mi s-a spus.

— Fleacuri. Cum să dureze un an?

— Până lichidez.

— Tu nu ai ce lichida, Virgile. Sau nu înţeleg eu bine. În șase luni, cel mult, vreau să fiu dincolo. Mă așteaptă Geo.

— Ce mai știi de el?

— Vești contradictorii. Că s-ar ocupa cu impresariatul. Nu-l prinde. Că ar face pe ghidul. Hai, asta treacă-meargă.

— Mi s-au promis pașapoarte de serviciu, dar tariful e dublu.

— Avantajele?

— Triple. Controlul e mai puţin sever.

— Crezi? Mă îndoiesc, dragul meu. Știi ce, mi-i somn. Lasă-mă s-adorm.

— Asta am să fac și eu, fără zăbavă.

Femeia voi să-l mai întrebe ceva, renunţă, obosită, legănată de maşină, cufundându-se în somn. Bărbatul îi simţea carnea încă fermă lipită de șoldul lui, avu o tresărire, reprimată și închise ochii. Imaginea tatălui apărut cu fiul rănit în braţe îl obseda. Împotrivirea a fost din nou o gafă.

— Ce dracu', mă prostesc, bolborosi el, lipindu-se de șoldul moale de alături. Sabina! Când o să afle… Să fi înghiţit ea balivernele cu paşapoartele? Ce fel de paşapoarte? Și încă de serviciu?

Îl trecu un fior și crezu că e din cauza frigului nopţii. Se ridică în capul oaselor și abia atunci se întrebă cu ce scop l-a invitat Sabina pe platformă, refuzând cabina. Ca să-i privegheze somnul sau să-i comunice ceva ce nu trebuie să audă ceilalţi. Dragoste?… Acum? Și cooperativa asta jefuită ca-n codru (chipurile, cum i-a scris ea: „mi-am înjghebat, în fine, ceea ce onorabil se poate numi zestre. Covoare, lucrări de artă și alte bunuri ce-mi aparţin. Neștiutoarele mele colaboratoare vor căsca niște ochi când vor constata că am plecat, deși cred că vor regreta că plec. Izbutisem să înviorez niţel viaţa pe aici…”

Leonescu îșI aprinse o ţigară, nervos, simţind acreala ei până în cerul gurii. Prin dreptunghiul geamului cabinei zări spatele lat al lui Ilie Drugu. Confesiunile sunt periculoase. Hm. Cine știe? O casă de bani blindată. Mai mult decât aşa ceva. Dar dacă vor face totuși legătura? Se concentră, până la durere, asupra acestui gând, căutând argumente plauzibile pro sau contra. Nu se ivea din ţesătură absolut nicio relaţie. Un cadavru în tren și taina cumplită pe care a închis-o pentru totdeauna gura ce voise să vorbească…

Dar cu cine voise să vorbească Ionescu? Drugu grăbit n-a aşteptat, presat de sosirea întârziatului 211, telefonul atârna ca braţul inert al lui Ionescu D. N-a vorbit. S-a întrerupt și n-au urmat consecinţe. Psihologie de catastrofist, văd negru. Nu, nu se poate face absolut nicio legătură. Partiturile diferă, iar secreta, de tot intimă și, în fond, neesenţiala relaţie a amuţit. Drugu însă a evoluat, s-a agerit, cum se exprima tatăl său. Să nu fac mărturisiri și să nu intru în bodegi la întâmplare, cu orice necunoscut. Un secret e ca praful de puşcă. Capsa și o mică atingere aruncă totul în aer. Să nu exagereze cu băutul. Ce uşor doarme Sabina! N-a îmbătrânit de loc și dospeşte planuri stranii în căpşorul ei. Un trai liniștit, poate, undeva, cu „zestrea” ei. Cooperativa nu era un „loc” durabil, n-ar fi ţinut mult soiul de administraţie Dionisie D. Ionescu. A apărut, ceva ameninţător la orizont și l-a avertizat. El a intrat în joc. Ca diversiune era splendidă ocazie. Un alibi excelent. El, Virgil Leonescu, pensionar de boală, savant, o ajută pe Sabina să se mute. O plimbare. ÎșI imaginează dialogul posibil cu un anchetator:

— Când aţi sosit în oraşul nostru?

— Seara, la ora 10, cu acceleratul…

— Unde aţi cazat?

— Am plecat mai departe. Cu camioanele ce ne așteptau.

— Care camioane?

— Păi, le știe omul de pe șantier. Eu eram musafir, să zic așa.

Nu, nu se leagă, nu se pot lega de el. Poate să-și justifice fiecare minut. Are biletele de tren. Le-a păstrat. În ziua de cutare, când ziceţi că s-a întâmplat, nu am fost în acest oraș.

— Și nu i-aţi cunoscut?

— Nu i-am văzut niciodată în viaţa mea.

Femeia respiră adânc, întorcându-se pe partea stângă. Leonescu își aduse aminte că există o sticlă cu afinată în sacoșa de lângă el. O scoase și răsucind capacul bău. Există un alibi.

Urmează acum s-o descoasă pe Sabina, primo, să clarifice cu Ilie Drugu, secundo, și apoi sau, poate, înainte, acel pașaport. El, om cu atâtea relaţii odinioară… dar, nimic nu-i imposibil, din moment ce avea bani, iar punţile cu trecutul au fost tăiate. Terţio…

*

— Trage la dreapta!

Miliţianul postului de control chibzuise că nu i-ar strica lui Iancu un contact rapid cu o anume binecuvântată fiolă.

— Avem un rănit, sus!

Iancu se căznea să nu piardă vreo literă. Se lamenta:

— Vedeţi sus, pe platformă!

— Feciorul meu, tovarășul miliţian, Dinu. A căzut de pe acoperiș. Au făcut bine domnii să mă ia.

— Suflă ici!

Problemele de matematică rezolvate bine ajung la acelaşi rezultat. Fiola binevoi să se coloreze. Miliţianul chibzui preţ de-o secundă.

— Oprește motorul. Dă-mi cheile. Așa. Culcă-te.

Se adresă dintr-o dată blând dulgherului.

— E beat. Nu-i pot da drumul.

— Și eu, copilul?

— Chem salvarea! În cinci minute, cu medic cu tot. N-ajungeaţi cu pezevenghiul ăsta de beţiv mai repede. Lângă el doarme o momâie.

— Domnul Izvoranu, contabilul.

— O fi tras și el de la vreun izvor, bombăni mergând spre cabină.

Formă 06 și revenind îl liniști:

— Ai noroc. Au răspuns repede și-l cunosc pe medic.

— Ce transportaţi? întrebă redevenind scrupulos miliţianul.

— Parcă nişte covoare, răspunse Cozmescu.

— De la Măgura?

— Da, tovarăşe, reparăm acoperişul, şi vezi dumneata, ceasul rău…

Îl suiră pe contabil pe platformă. Împăturindu-și haina, Iancu se-ntinse în cabină. Adormi pe loc.

CAPITOLUL VIII

— Iar înghesuială, Tamara, la tine, făcu maiorul.

— Avem nişte excursionişti.

— Nu pentru ei, cred, m-ai chemat. Ziceai de… O să trecem la masă. Bate la ochi. Servește. Noi avem timp.

Se instalară la o masă cu două scaune libere. Cambrea ceru lămuriri, căci în drum maiorul Lupu se încăpăţânase să tacă. Se întreba dată nu cumva l-a jignit cu replica aceea stupidă într-adevăr cum că el se ocupă de cazul Simionescu. Nu poţi să nu admiţi un procent de ambiţie profesională și de câte ori nu s-au aflat în situaţii similare. Nici urme, nici alte alea și totuși s-au descoperit făptașii.

— Ţi-am rămas dator, just. Te-ntrerup din anchetă și habar nu am încă dacă merită.

Tamara îi servi cu două măsuri mici de votcă. Făcu plata celorlalţi doi comeseni, doi tineri în treninguri.

— Pe unul din ei… erau trei…

— Ia-o încet.

Tamara explică:

— Au cerut de două ori votcă, apoi cafele, pe care nici nu le-au băut, că a venit trenul. Comanda o lua un bărbat cât un mal. Pe unul din ei, un bărbat ca la cincizeci de ani, elegant, l-am zărit de două ori cu domnul Simionescu. Acum un an și, dacă mă gândesc bine, luna trecută, după inventar.

— Ești sigură?

— Domnu' maior. M-am tot gândit la ce mi-aţi spune, cum și când venea, cum pleca, mereu singur, atunci când namila aceea s-a înapoiat cu comanda m-am uitat bine de tot. Aș zice că seamănă cu domnu' Simionescu.

— Cum adică? Să fi fost băiatul lui?

— Nu știu. Era tot atât de prezentabil, fin. Al treilea a stat puţin, că nu l-am mai văzut, a ieșit pe undeva.

— Cum arăta?

— Slab, bătrân nu prea, dar tare slăbănog. Și părea bolnav.

— Unde să fi ieșit?

— Habar n-am că atunci a fost anunţat trenul şi eu mi-am adus aminte să vă telefonez.

— Mulţumesc din inimă, Tamara. Gândul bun era de la început s-o fi făcut. Ori, dacă tot întârzie trenurile, să întârzie cumsecade, să ajungem şi noi la timp. Acum de unde să ştim în care tren s-a urcat? Ia te uită, exclamă maiorul, doar nu vrei să guşti şi tu, Dinescule, din transparenţa asta celebră?

Dinescu intrase val-vârtej în bodega staţiei şi se apropie de maior, grăbit ca-ntr-o cursă de viteză.

— Ce s-a întâmplat? Fii bună, Tamara…

Dinescu rosti încet, rar:

— În acceleratul 211 a fost descoperit un cadavru. A fost dat jos în gara M. În magazie. N-are niciun act asupra lui. Nici bilet de tren măcar.

— Ce zici, Cambrea?

— Deocamdată continuăm cum am început.

— Şi aşa este bine. Anchetă să fie. Dinescule, hai să pozăm cadavrul ăla. O sută zece kilometri nu-s o lume. Te rog, Cambrea, ia-l uşurel pe Văleanu, îl ştii, să ne lase să pozăm. Dă-i un telefon. Şi, în primul rând, anunţă Bucureştiul.

*

Impiegatul de serviciu, un tinerel fercheş, volubil, era prea pătruns de însemnătatea evenimentului ca să nu turuie fără oprire. Maiorul Lupu, obosit puţin de drum, şedea şi-l asculta cu răbdare.

— Au crezut că doarme. S-au urcat călători. O doamnă grasă, două eleve şi un militar. Doamna avea locul numerotat pe…

— Am înţeles.

— Staţi că e nostim. Doamna s-a angajat la discuţie cu cel întins pe canapea,

taman pe trei locuri. Locul meu 53 e la mijloc, mă rog, stau şi pe 51, dar trageţi-vă puţin picioarele. Ăla habar. Trenul smucește așa la un macaz și celui culcat îi scapă un braţ pe podea. Doamna e de părere să fie chemat urgent conductorul, omul fiind beat mort, în ultima fază. Militarul încearcă să aşeze braţul căzut la loc, dar i se pare prea greu și înţepenit. Spunea că l-au trecut și răcori și năduşeli, una peste alta. Am oprit trenul cincisprezece minute.

— Dinescule, hai să-l vedem.

— Îmi daţi voie și mie?

— Dacă nu-i nevoie de dumneata aici, n-am nimic împotrivă. Văleanu i-aici?

— Da, l-am văzut, îi informă impiegatul.

*

— Au fost și procurorul și medicul. Tocmai voiam să dăm dispoziţii să fie transportat la morgă. Am primit telefonul la timp.

— Nu tocmai la timp, Gicule dragă. Un telefon am primit și eu, dar mult aș da să fi fost cu trei ore înainte. Ăsta să fie omul? Voce oricum nu mai are, după care să-l recunosc. Niciun act. Medicul ce opinează?

— Cordul, embolia sau autopsia peste o oră.

— Cadavrul nu-i spune nimic?

— Pe dinafară, nu.

Maiorul contemplă multă vreme cadavrul acesta ciudat din tren. Haine de calitate bună, pantofi negri, cămașă de mătase.

— „Arta modei” – București – costumul, gri-fer, la un rând, neuzat. Să tăiem o bucăţică de stofă. Poate-și aduce aminte croitorul. Bătrâneii ăștia-s cusurgii și nu se dau bătuţi cu una cu două. Ţin să aibă costume extra pe banii lor. Pantofii nu ne pot spune nimic. Sunt de fabrică. Nu i-au lăsat nicio hârtiuţă.

— Și controlorii?

— Avem declaraţia unuia din ei.

— Oricum îi tragem o poză. Dinescu are certe însușiri de foto-reporter. Merge „blitzul”?

— Trebuie.

— Da, trebuie. Și mie îmi trebuie un controlor atent. Să fie chemat de urgenţă înapoi cu prima cursă. Tovarășe impiegat, fii drăguţ. Conductorul, șeful de tren, controlorul sau mai știu eu cine ne poate fi de folos de pe 211.

— O să-i chemăm înapoi. Alerg.

Ieșiră pe peronul gării pustiu la ora aceea. Maiorul îi invită să se aşeze pe banca din faţa biroului mișcării. Impiegatul dădea telefon, cum fusese rugat, insistent.

— Și ce declară controlorul?

— A vizat biletele în compartiment, imediat ce trenul, întârziat, a plecat din B. În compartiment erau patru bărbaţi. Vii. Cu bilete. Unul dormea. L-a și sculat. De altfel, acela a și coborât în gara S. Doi beau și vorbeau. Al treilea sta lângă geam. A doua oară nu l-a văzut. Erau numai cei doi care parcă se certau. Și beau mereu.

— Cum nu l-a văzut?

— N-a intrat în compartiment. Controlase o dată. Nu știe unde au coborât cei doi.

— Și nici dacă au călătorit mai departe? I-a descris?

— Cum să-ţi spun. În fuga trenului. Unul osos, uscăţiv. Celălalt, nu l-a văzut bine, solid, în orice caz, înalt.

— Cadavrul?

— L-a recunoscut. Era al celui de la geam.

— Biletul?

— Zice că i-a perforat biletul dat de mâna lui.

— Patru călători, trei călători, un cadavru. Cine s-a dat jos în S? Unde mai oprește trenul?

— Până aici circulă fără oprire.

— Înseamnă că…

— În compartiment domnea o harababură pentru care se prevăd amenzi. Bine era dacă aplica o amendă. Sticle, mucuri de ţigări. „Carpaţi” fără filtru, de Bucureşti. Nişte gazete mototolite, îndesate în scrumiere și în cutia pentru nasturi. Și un termos. Cu cafea neagră, adică cu zaţ. Uitat în plasă. Am trimis totul la analiză. Compartimentul e sigilat.

— Corect. De spus nu ne mai poate spune nimic. „Arta modei”, termosul și resturile astea de ar avea voce. Lipsesc cocorii lui Ibycus1. Ţipetele lor. Să avem

răbdare.

Maiorul căzu pe gânduri. Răbdare. Numaidecât răbdare, cu orice preţ.

— Vălenarule, dacă omul ăsta a murit pur și simplu, iar cei doi sau trei…

— Sau trei, chiar, zic și eu…

— Au băut și ei, ca omul, de, în călătorie. Numai că aici poza va vorbi. Deocamdată. Și Tamara. Le încurc, vezi cât sunt de surescitat. Primesc un telefon. Disperat, în noapte, ca-n filmele de groază. Întrerupt. La un sfert de oră, alt telefon. Poate să fie și poate să nu fie legătură între ele, dar ceva îmi spune că este. Iar dacă acesta este cunoscutul lui Simionescu, cel pe care în două rânduri l-a servit Tamara cu votcă, se-ncurcă iţele. E și mortul ăsta subţiratic, fin. Dar dacă nu-i?

Dar dacă… presimţea că va fi, neapărat va fi prezentată ancheta și cu cei doi bătrâni și cu acest om în pragul pensionării găsit mort în tren.

— Dinescule, suntem niște nemernici. Urgent în B. Să aflăm de soarta oaspeţilor bătrânului, ai hotelului, de cei plecaţi, sosiţi. Apropo… camioane, mașini, puncte de control…

— S-au dat dispoziţii, tovarășe maior.

— Rămâi cu bine, Vălenarule, nu uita.

— Nu, râse acesta, expertiza. Urmărim de altfel trenul și le mai luăm un interogatoriu martorilor. Trebuie să comunicăm și în presă, tovarășe Lupu.

Omul are desigur familie, copii, rude.

— Se-nţelege. Dă cauză a morţii infarctul.

— Invoc un infarct.

— Însă nu uita!

— Cum o să uit!

*

Dând impresia că-i foarte atent la trecerea fiecărei maşini, maiorul observă:

— Din percheziţia amănunţită făcută la soţii Simionescu, nu ne-am ales cu mare lucru. Un element dubios. Neîntâlnit şi, curios, dacă vrei, în felul lui, survenit. În toată casa, niciun album cu fotografii, nici scrisori de la rude, cunoscuţi, scrisori de altă natură, documente mai vechi, care în special sunt păstrate cu religiozitate de oamenii bătrâni, le răsfoiesc, parcurg anii cu ajutorul lor. Să le fi sustras criminalul? Să nu le fi păstrat anume, evitând contactul până şi pe această cale cu ceva supărător?

— Sau mai mult decât atât.

— Hai, dă-i bătaie, să mai şi dormim.

Aţipi legănat pe pernele maşinii, cu întrebarea în gând: de ce nicio fotografie, o scrisoare? Ce făceau oamenii aceştia seara, cum se scurgeau acolo douăzeci şi patru de ore? Şi se-ntristă, uimit el însuşi la ivirea subită a acestui sentiment pentru doi necunoscuţi.

Maşina, suplă, înghiţea kilometri, şoferul şuierând monoton o melodie, ca şi cum i-ar fi cântat anume maiorului, să doarmă.

*

— În fine, oftă Cambrea, am liste din belşug. Mă doare capul de ele. Iată lista O.N.T., turiştii trimişi să găzduiască la bătrâni. Nu prea aglomerată, în noaptea respectivă, nu şi nici cu două şi nici cu o săptămână. Contractul se anulase sau nu ştiu ce se petrecuse, că s-a oprit cazarea la blocul G.

— Proveniența?

— Amestecată. Călători, de-o noapte, cel mult două, cu maşini proprii…

— Sau împrumutate.

— Tabelul e aici. Români, germani, cehi, un turc şi un grec.

— Când au sistat?

— Ei n-au mai trimis călători de patru săptămâni.

— Atunci n-avem decât să ne ajute iar Tamara la investigaţie. Acum un an şi luna trecută, după inventar, murmură maiorul. Când i-au făcut bucuria asta cu inventarul? Deci un nume trebuie să apară de două ori.

— Apar mai multe, tovarăşe maior. Dar, reflectă Cambrea, nu prea e verosimil.

— Ce?

— Ca un criminal, premeditând rece, să-şi permită şi o viză O.N.T., aşa de amorul artei.

— Aşa, de „amorul artei", câteodată, dragul meu. Coincidenţele de nume îl salvează, încurcă… Dar poate ai şi dreptate.

— Numai că în noaptea aceea n-a mai avut permisiunea O.N.T.

— Şi-a luat-o singur.

— Dudulescu Virgil, Timişoara, turul României, inginer, două nopţi, în două rânduri.

— Cercetăm.

— Sunt 98 de poziţii, cu români, restul străini. Nu se prea înghesuiau. Şi se pare că nici bătrânii nu insistau.

— Trebuie să cercetăm. Cadavrul nu poate scoate un cuvinţel. S-a dat anunţ în presă?

— Dinescu cu mâna lui l-a caligrafiat şi refăcut de trei ori. În momentul de faţă e la o şuetă, precis, cu gazetarii.

Maiorul formă numărul miliţiei din M.

— E timpul să ştim ce-i cu autopsia.

Între timp, Candrea verifica:

— Doi Lichiardopoli, doi Manciu, doi Vizitiu, trei ori Vintilescu, toţi cu prenume diferite. Ba nu, Manicatide revine, o dată, de două ori. Ovidiu Manicatide, Giurgiu, excursie. Datele nu corespund.

— Pe toţi câţi sunt îi vom sâcâi niţel, ce vrei, să-şi răscolească memoria şi să ne furnizeze măcar un crâmpei. Despre gazde, dacă au conversat, ce impresie le-au făcut. Ce au văzut prin camere, dacă n-au împins curiozitatea s-o cunoască şi pe a bătrânilor, cu tot ce deșteaptă curiozitatea.

Telefonul ţârâi strident.

— Alo… da. Eu… bună. Precis? Aşadar cianură. Mulţumesc, Gicule, era infinit mai comod infarctul. Ţine-ne la curent cu recunoaşterea cadavrului. Descriere amănunţită, greutate, vârstă, înălţime, înfăţişare, exterior, fără cianură, însă, priceput?

Maiorul aşează cu grijă exagerată în furcă receptorul şi fluieră încetişor. Cambrea nu-l mai întrebă nimic. Ieşi să dea tabelul în circuit, fulgerător. Autopsia bătrânilor se încheiase cu acelaşi rezultat – cianură.

— Mai lipseşte să bat darabana, şopti el.

Brusc, ridică receptorul şi îl chemă pe Dinescu.

— Îţi mulţumesc pentru promptitudine, tovarăşe locotenent. Aud… bine, zile după zile. Nu despre asta este vorba, dacă noi tot avem fotografia cadavrului şi Cambrea a luat una de sus, din care putem decupa un bust. S-o multiplicăm şi s-o răspândim prin hoteluri, restaurante, gări…

— Dar în ziar, se auzi un pic hârâită vocea lui Dinescu, nu se poate cu poză?

— Cred că şi acolo se poate. Căci noi trebuie să identificăm acest cadavru. Neapărat.

— Bine, tovarăşe maior, voi depune toate diligentele.

CAPITOLUL IX

Doamna Sabina se instalase comod, de o săptămână, în casa ei. Stradă liniştită, umbroasă, cu grădini. Locuinţa aducea cu o vilă cochetă, pitică, nebănuind cât spaţiu are totuşi în interior. Acest spaţiu, doamna Sabină s-a grăbit să-l coloreze cu covoare, chilimuri, icoane, tablouri cu subiect religios şi, ca o ironie, deasupra divanului pâlpâia naiv o candelă. Izbutise să-şi plaseze marfa. Întârzierea lui Iancu

le-a dat destule dureri de cap, așteptând la locul stabilit. Până la urmă a apărut și el singur, căci domnul Izvoranu își luase damigenuţa în stânga și tot ce mai poseda pe lume în dreapta, și în timp ce acesta sforăia lungit în cabină, se-ndreptă cu pași neașteptat de repezi spre gară și se sui în primul tren.

Domnul Virgil rămase cu ea o zi, nelocuind însă în vilă. Drugu primise o misiune pe litoral și dispăruse. Citind anunţul din ziar, Leonescu se întrebă dacă nu cumva aceasta a fost gafa gafelor. Dar el era convins, pe deplin convins că Simionescu îl cunoaște foarte bine pe Ionescu, încă de mult. Mizase pe acest fapt și pe priceperea contabilicească a mortului. Încurcături nu au avut de loc. A ajutat și talentul de-a uita al domnului Izvoranu. Câteva icoane vechi pe sticlă și-au schimbat locul. Acestea n-aveau de-a face cu inventarul, adăugându-se ca un supliment:

— O amintire, se destăinui Sabina. Am iubit locurile de acolo. Ideal pentru astenici. Ţie ţi-ar folosi nespus. Iar bei peste măsură și începi să spui prostii.

— Pașaportul, șuieră Leonescu. Cineva s-a pus de-a curmezișul. Am examinat situaţia atent.

Se opri și, împingând cu degetul arătător spre icoane, spuse acru:

— Te-ai căptușit. Ce-ai pus în locul lor?

Sabina, picior peste picior, zâmbi amuzată. Turnă ea acum în pahare, scrutându-l pe Leonescu, atentă:

— Am și una ferecată în argint, de mare preţ De extraordinar preţ pentru mine. Dar și de mai mare preţ mi-a fost acel contabil, domnul Dionisie. Interesant bărbat. N-am pentru el decât superlative. Sunt, datorită lui, legal stăpână pe ce am.

— Totul e relativ, se îndoi Leonescu. Actele se mai pot revizui.

— Apropo, îl întrerupse Sabina. Nu l-am mai întâlnit și-i destinasem un plic și lui. Speram să i-l înmânez personal. Vrei să i-l dai tu?

Leonescu bău, scuturat de un acces, paharul, tuși, învingând cu un uriaș efort de voinţă șocul. Femeia lucra, după expresia lui Drugu, admirator convins și supus al ei, tare, insinuant. Luă plicul și-l vârî în buzunar:

— Sper să-l întâlnesc și să-i transmit gratitudinea ta. Are nevoie de stimulente.

Sabina sorbi alene din paharul fin cu picior. Contemplă în lumina odăii reflexele verzi ale cristalului. Părea că n-a auzit sau nu dă însemnătate spuselor lui Leonescu.

— Când mă gândesc și mă gândesc tot mai des la acei ani, semn că

îmbătrânim, ţin minte că eram tare îndrăgostită de tine. O imitam pe mama ta, îl respectam din frică – se scutură ea – pe tatăl tău, de tine m-am îndrăgostit ca o gâscă ce eram.

Picior peste picior, Sabina stârnea încă, își spuse Leonescu. Neștiind unde vrea să ajungă femeia, totuși ușor neliniștit, fuma trimiţând nori deși, încolăciţi, de fum spre tavan.

— Era în anul când a făcut operaţia aceea nenorocită tatăl tău, celebrul chirurg. Și pe urmă s-a sinucis… L-am plâns, deși mi-era frică de el. Era în totul un om periculos. Norocul meu a fost că pe-atunci eram ceva mai mică și uscăţivă, deci contrar canoanelor lui. Nu i-aș fi rezistat. S-a sinucis, apăsă ea pe ultima silabă. Asemenea oameni se sinucid? M-a decepţionat. Încă de pe atunci voisem să duc o viaţă neprihănită, să mă călugăresc.

— Când omul vrea cu tot dinadinsul și se ţine cu dinţii, îi ies toate bine. Tu, Sabina, ești un exemplar reușit, unic în felul tău, paradoxal, însă, nu rar. Nu mi-am îndeplinit obligaţia asumată, fără a aștepta recompense.

— Dorești așa ceva? se grăbi Sabina.

— Nu. Din păcate, bani am. Și, când n-o să am, abia atunci am să apelez, dar decent. După ultimele evenimente cred că nu va fi nevoie să ajung până acolo. Ne-am mai întâlnit cu aceste ocazii.

— Vrei să spui că pleci.

— Mâine dimineaţă. Și te sfătuiesc ceva. Aseară l-ai masacrat pe imberbul ăla.

— Îmi place. E solid și încă pare copil. Are o piele mătăsoasă, netedă, o răsuflare proaspătă. Un capriciu. Mi-l pot permite după anii de benevolă recluziune. N-o să mă coste mult.

— Ţi-ai simplificat limbajul observ.

— Mă-ndrept spre clasicism.

Leonescu începu să râdă.

— Ciudată convorbire.

— Nici nu-i atâta de ciudată, spuse Sabina. Poate ţii minte c-am fost la înmormântare. Păreai sincer îndurerat, cu toate că-l moșteneai. Să nu adăugăm că

venea tocmai la timp, pentru că domnul devenea student.

— Știi, Sabina, pe mine nu întotdeauna mă amuză amintirile. Îți sunt profund recunoscător că le retrezești. Ţii neapărat. Tu vorbește de înmormântări, eu am să vorbesc de nunţi.

Sabina se posomorî.

— Geo. Îmi pare rău. Nu-mi satisfăcea anumite dorinţi, vreo șase, cum spune Șveic. Mica lui dramă, necunoscută. Acum o divulg. Anatomia și fiziologia mea s-au modificat profund între timp.

— Și concepţiile.

— Să le zicem concepţii cu certificat. Nicio concepţie. A vrut și el să se sinucidă. Am găsit o scrisoare începută, semnificativă în acest sens. Probabil că nu îl ajutase nimeni.

— La ce?

— Să-și procure cianură. Tatăl tău i-ar fi dăruit trei doze descoperind motivul funestului. N-ar mai face azi pe impresarul, ori pe agentul comercial…

— Complicată istoria familiei noastre, insinuă Leonescu.

Se înserа. O penumbră plăcută îmbrăca interiorul somptuos, încărcat de miresme și culori, ai salonului. Discutau calm, cu voci egale, scăzute, subliniind numai ici-colo câte un nimic de amănunt.

— Plus tutorele, șopti Sabina. Și încă cineva. Pe care îl cauţi tu și nu-l găsești. Tutorele. Iarăși un bărbat fascinant, seducător, incontestabil… maică-ta merita o consolare. Era încă foarte tânără. Lumea zicea că nu ești fiul ei, ci…

— Prostii.

— Sau și mai și… că ești fiul atacat într-o noapte de aspră beţie și predat. Salvat de tutore, dar sclav supus.

— Nu știi nimic.

— Spune-mi atunci, să nu decedez, vorba maicelor noastre, de curiozitate. Așa se vântura. Erai frumos, voinic, impunător și duceai o viaţă cam neliniștită nopţile.

— N-am nimic de adăugat. Căpșorul tău e căptușit doldora cu informaţii. Fetiţa de 10-12 ani a înregistrat cu ochii mari, nevinovaţi, o lume…

— Informaţii, făcu Sabina, o știi bine se pot obţine și după. Tutorele tău ţi-a predat averea în termen?

— N-are importanţă, susură enigmatic Virgil Leonescu.

Sta încordat ca un arc. Jocul devenea cât se poate de serios. Bău iarăși un pahar, hotărât să fie perspicace. Doar n-o să se lase doborât de femeiușcă asta.

— Era, se zice, și un pasionat colecţionar de timbre. Primea mereu, din toată lumea. Mai ales din părţile pe unde a colindat. Relata cu farmec, artistic aș spune. Primea timbre, dar n-avea clasoare. Le aranja după o metodă proprie.

— Nu era niciun soi de filatelist. Aluziile tale cad alături.

— Bine. Să lăsăm asta. Și să încheiem.

Leonescu își aplecă privirile, confirmând.

— Ar fi minunat.

Sabina pluti până la bufet, aduse încă o sticlă de coniac fin și schimbă paharele.

— Geo avea perversităţi, fiind, așa cum ţi-am destăinuit, înzestrat. Supranervos. Un zgomot și-l deconecta. Plin de contradicţii. Când frenetic, când apatic. Uneori mă înspăimânta cu tăcerile lui încleștate.

— Descoperise ceva și nu era sigur. Eterna incertitudine a bărbaţilor însuraţi, când e vorba de fidelitatea jumătăţii lor. Vanitatea întâi respinge până și ideea. Soţia cezarului. Incertitudinea lui semnifica intrarea în transa narcoticelor. Sau mai târziu a venit asta?

— Îţi sunt recunoscătoare pentru supliment. Eram de mult despărţiţi. Mă frecventa ca și înainte. I-am interzis într-o bună zi.

— N-ai vrea s-o descrii acea bună zi. Sau mai bine zis seară înaintată…

Murmură în surdină:

— O femeie singură, temperament nestăpânit și mi se pare primăvara.

— Vărul…

— Vărul său altcineva. Seducător peste măsură.

Se priviră iute, ascuţit, în ochi, cu răutate, deschis. O clipă. Leonescu o servi cu o ţigară şi-o felicită încă o dată pentru izbutita instalaţie, superbă aş zice, cu atâtea lucruri de valoare, etnografice, icoane pe sticle, și ferecate și desferecate.

— Femeilor le place interiorul încărcat.

— Ai observat şi tu? Călugăriţele aveau pasiunea pernuţelor. Le-am cultivat-o. Realizau lucruri delicioase. Am risipite câteva prin dormitor. Nu m-am putut despărţi de ele.

— Eu l-aș mai descongestiona.

— Depinde care interior, vere. Încărcat cum e, nu mă apasă.

Leonescu îşi aruncă ochii pe fruntea netedă, albă, fără cute, a Sabinei, pe obrajii încă tineri, fragezi. La colţurile buzelor se trăda vârsta şi creţurile mărunte îl mulţumiră. El trăia coşmaruri, alcooui tari, închisori, iar ea își păstrase frăgezimea. Cum o îi arătând goală?

— Nu pot să mă împac eu ideea, începu ea după o pauză prelungită. Se spune că sinucigașilor li se face autopsia.

— Sunt și excepţii.

— Mai ales că poliţiștii sunt nişte persoane foarte încăpăţânate și nu cred numaidecât în gesturi definitive, benevole. Sunt supărători cu bănuielile lor. Dar pe tine nu te-au sâcâit, nu-i așa?

— Cât era necesar pentru stabilirea adevărului. Mă interesează seara aceea. Vaporoasă…

Sabina își luă un fursec. Îl mestecă lacomă și întinzându-și picioarele pline spuse:

— Nu atât de vaporoasă ca altele. Din moment, ce și tu eşti superîncărcat cu informaţii. Ce n-ar da cineva să le afle, măcar în mică proporţie, ca să întregească – prin deducţii – îmi plac la nebunie enigmele de soiul ăsta. Filatelistul original, eterna cianură…

— Eterna cianură. Mijloc eficace. Nu rişti să fii readus la viaţă. Tăcerea e preţioasă.

— O obţii şi fără voia celui care ar voi să trăncănească. Am înţeles. Cuvinte puţine, rare, ca marile pasiuni, cum ar fi spionajul ca sport. Geo îmi povestea că el era as în materie şi-l crezusem fricos.

— Iată-ne şi-n misterele misterelor… aluzii, cianură, spionaj, jocul e lugubru. Nu înţeleg ce doreşti de la mine. Suntem după câte ştiu chit. Aventura noastră, consumată de mult, afirmai că nu ţi-a displăcut. Păreai sau cel puţin cred aşa.

— Îndrăgostită de tine am fost. La zece ani. Prematur. Tu aveai 18 sau 19. Ce s-a petrecut mai târziu n-ai înţeles tu bine.

Leonescu tresări. Aventura cu Sabina se consumase, evident, într-o vară. Fusese convins că e îndrăgostită. Dacă nu, atunci Sabina era o mare actriţă. Amantă geloasă, sâcâitoare şi duioasă când vrea. Urmărise poate să descopere la rândul ei ceea ce tutorele ştia. Leonescu se chirci în sine. Oare numai tutorele?

Sabina aprinse o lampă cu picior, învăluind odaia într-o lumină viorie.

— Eu, la urma urmei, am realizat, urmă ea. Trăiesc în largul meu. O să-mi permit o mică digresiune amoroasă cu tinerelul ăla voinic şi dulce. Iar noi doi ne-am putea înţelege.

— Nu există înţelegere pe jumătate.

— Exact.

— Dă întregul.

— Aproape imposibil. Savant cu renume în specialitatea sa. Un drum liniar un răstimp, pe urmă, cu anii, o vertiginoasă ascensiune. Vărul meu ţine conferinţe publice, se produce la televiziune, vorbeşte în eter. E solicitat, util…

— Sunt jumătăţi…

— Aşa c-am revenit la paşaport, ca-n Infern, cântul V. 107.

Leonescu se ridică foarte calm. Făcu câţiva paşi, să se dezmorţească. Stărui din nou cu privirea pe icoana ferecată în argint, apreciind lucrătura. Îşi spuse că precis au să caute icoana, icoanele. Nu trebuia să le aducă. Gafa e gafă.

— Sper să-l obţin.

Surâse iarăşi acru. Sub aparenţa de lărgime, vigilenţa ăstora nu scade. Scena fusese penibilă, deşi funcţionarul excesiv de politicos explica torenţial că nu va mai avea loc croaziera, din motive de vize externe. A aflat din ziare, la o săptămână, că vaporul acostase într-un port mediteranean visat de el. Ilustrata o avea sub sticlă acasă. Brusc se gândi la nevastă-sa. Ce fiinţă inutilă în viaţa lui. Are un amant. Îl cunoaşte şi nu-i pasă. Las-o, între ei e o mare distanţă. Acum însă vine cu paşi mari spre el ceea ce în cârciumile sordide urmărise s-alunge bând în neştire, ascultând conversaţii agramate, vine necruţătoare spaima-groaza. Se controlă din nou şi-şi şopti că nu-i nimic, sunt nervii şi totul a fost bine făcut. Drugu a plecat. Va pleca şi el. Şoferii s-au evaporat. Sabina domneşte într-un gineceu somptuos. Urmele sunt şterse. Automat îşi scoase batista din buzunar şi şi-o trecu peste frunte. Documentele… se scutură străbătut de frisoane. Drace, îşi spuse, neplăcută scară.

— O să-l obţin.

— Nu doresc să ai vreo piedică. Şi eu m-aş vrea lângă Geo. Legal sunt încă soaţa lui. Divorţul nostru nu i transcris.

— Şi tinerelul?

— Ăluia nu-i trebuie paşaport, ca nouă. Am să-l ronţăi.

— Vorbeşti ca-n romane.

— Am citit o groază la mănăstire.

Brusc, Leonescu se opri din plimbat.

— Sabina, fii amabilă şi comunică-i vărului tău toată gratitudinea mea, aşa cum eu am s-o transmit sincer lui D. D. Ionescu. Personaj singuratic, maniac, totdeauna bine îmbrăcat, cumpătat la băutură, femei, cu excepţia cărţilor de joc.

— Am să încerc s-o fac. Vărul ăsta al nostru, căci e şi al tău, e un boem întârziat. Rătăceşte într-una prin ţară. Va fi dificil.

— Multe sunt dificile.

— Devin imposibile chiar. Oricum, a fost o seară de adevăruri pe jumătate. Sper să ne mai vedem.

— Nu aici şi nu în această ţară.

— Parcă-ai cita dintr-o carte şi tu. Sper totuşi. Voi fi mereu amabilă cu tine. Nu fi morocănos. Şi nu fi gelos pe puşti. Mi-i dor de o epidermă mătăsoasă. M-am săturat de uscături de post. Râvnesc la mâncare de dulce.

— Poftă bună!

— Mersi. Nu uita ce am spus. Cota din banii ce ţi se cuvine o păstrez. O pot trimite soţiei. Decide singur.

— Ar fi o soluţie.

— Tu?

— Eu, ce să zic. N-aţi prea avut succes. Eu, între timp, am violat o cutie de scrisori. Mi se pare mie că e ceea ce ne trebuie.

— Dă-mi-o, făcu Leonescu. Să vedem cine tulbură liniştea monahală. În afară de mine, numai două persoane au rămas.

Drugu îi întinse plicul îngust.

— Aha! Afurisitul! Ia, uite, ce scris frumos, elegant, are puşlamaua. Ce spui de caligrafia asta, dom'le? Jigodia! Stranie e viaţa asta, scumpul meu domn! Îl văd zburdând în pantalonaşi scurţi de vânător. Din catifea scumpă. Îmi trece prin cap o povestire de Anatole France. Ceva cu altă fiinţă, zburdând cu ghiozdanul în spate, alta decât suntem, alta devenim, frăţioare, când ne maturizăm.

— Iarăşi tristeţe, filozofie.

— Nu înţelegi, surâse acru Leonescu. Nu-i simplă tristeţe. E ceva mai mult. Scriitorul acela pomenea de el însuşi copil tropăind spre şcoală. „Nu sunt eu acela", îşi spunea. Acest Septimiu era socotit un copil minune. Limbi străine, muzică… şi ce mutrişoară, Ilie.

— Copil subţire, dom' Virgil, ce să mai zic.

Leonescu parcurse rândurile ireproşabil caligrafiate, mozolindu-şi buzele.

Pătrunseră în holul mic, luminat slab. Leonescu deschise uşa şi ieşi. Sabina îi zâmbi condescendent. El se răsuci pe călcâie şi străbătu uliţa până-n şosea. Voia să dispară din oraş încă în noaptea aceea.

CAPITOLUL X

Un cartier mărginaş, într-un port pe litoral. Strada cade în pantă. Felinarul îndrăzneşte să impieteze reveria unei clădiri pe jumătate ruinate. Fostă cârciumă. Se vinde şi acum pe sub mână vin şi se bea, dar numai anumitor clienţi li se serveşte. La etaj sunt patru odăi dotate cu paturi, noptiere, dulapuri. Deci, hotel. Jos, un salon. Totuşi nu-i niciuna, nici alta. Fiecare din camere are locatar înscris în cartea de imobil, iar băutură omul are dreptul să bea acasă la el. Intrigă prezenţa unui saxofonist încă tânăr, înalt, cu început de chelie. Se instalase într-o odăiţă la parter. Seara întreţinea pestriţa societate cu darurile sonore ale instrumentului său, însoţit de clămpănitul nesigur al pianistei Artemiza, o grecoaică frumoasă, divorţată de trei bărbaţi din pricina, se pare, a clapelor alb-negre.

Într-o seară de aprilie, tânărul dădu semne de nervozitate. Făcu ceea ce nu făcuse timp de patru luni. Se turmentase şi începuse să vorbească franţuzeşte. Societatea aleasă, compusă din cunoscători ai jargonului şi argoului, nu înţelegea. Nu înţelegea, se arăta însă înţelegătoare. Om şi el, ca toţi oamenii. Cine nu are ciudăţeniile lui? Distinsa societate luă act deci că instrumentistului i s-a întâmplat ceva, nu comentă faptul, căci societatea era alcătuită din oameni de soiul celor cărora nu le plac comentariile. Sunt tăcuţi, închişi în sine. Au biografii încurcate şi nu-s dispuşi să le descurce. Nimeni nu-i curios. Patronul singur calculând, înainte de-a se pili, observă că anii de închisoare adunaţi în casa veche depăşesc vârsta clădirii.

A doua seară, în cadrul uşii de la intrare apăru un bărbat spătos. Saxofonistul tocmai urca spre cer câteva note acute. Omul intră. Nu păru impresionat că sunt şase-şapte inşi în încăpere şi nici calitatea societăţii strânse nu-l impresionă. Părea obişnuit cu ea. Înaintă spre patron şi-l întrebă dacă n-are un pat şi pentru el. Vine de departe, e obosit, hotelurile sunt arhipline. Bani de plată are. Ar vrea să bea şi un vin bun. Are de gând să stea mai mult timp, căci a găsit de lucru în port. N-a precizat ce anume a găsit şi nici n-a fost întrebat. Patronul iniţial vru să clatine din cap a negaţie, rotindu-şi ochii prin salon. Omul îşi puse pumnul pe masă şi stătu nemişcat. Îşi cunoştea muşteriii.

— Ai să-mi dai, jupâne.

— Dacă vrei.

— N-am zis că nu vrei. Aruncă-mi întâi un kil de roşu fără sifon. Aşa. Bea şi dumneata că aici nu-i cârciumă, ’s’tem acas’.

Saxofonistul cânta mai departe, pianul abia ţinându-se după el.

Locatarii sc strânseră cu toţi la masa din mijloc, mai mare şi băură ca în fiecare seară, crunt, fără să se îmbete. Gaspar, patronul, dispunea şi de-un grătar. Conversaţia se reducea la observaţii abreviate, înjurături şi blesteme. Locatarii mai vechi se retraseră pe rând în cuştile lor, ca să mai bea şi să doarmă. Unul din ei, cu o faţă rotundă de copil întârziat, se apropie de noul venit şi-i şopti vesel:

— Şi ce mai e nou, nea Ilie?

— Bine, Gâgă. Cum o duci?

— Pe uscat, ciripi Gâgă frecând două degete. Secetă mare.

Ilie se scotoci în buzunar, scoase un teanc de hârtii și-i întinse două sute de lei.

— Mai vedem noi mâine. Am nevoie de tine.

— Bine, nea Ilie. Ce să fac?

— Să nu dispară saxofonistul și nici grecoaica în noaptea aceasta. Saxofonistul ăsta e un vagabond întreţinut. S-a întâmplat ceva și acum e nevoie să ne dea unele lămuriri. Grecoaica l-a acaparat și-l jumulește.

— Toate le știi.

Albul ochilor îi jucau drăcește în orbite.

— Sub patul lui mă culc. Las' pe mandea.

— În odaia lui intru eu. Dorm acolo. Șandramaua asta, dacă mă sui la etaj, se surpă. N-ai mai renovat-o, domnu' Gaspar.

— Ce să mai repar la ea, domnule?

— Eu zic că vântul o ţine în picioare.

— Precis.

Se așternu tăcerea. Ultima notă joasă a saxofonului se târî obosită parcă spre noaptea de-afară. Vântul bătea puternic și după reumatismele sale Gaspar prezise ploaie.

Drugu mai ceru vin și-i invită pe cei doi interpreţi la masa lui.

— Faceţi-mi plăcerea, domniţă. Un pahar de bună cunoștinţă.

Fâstâcită, nepregătită, femeia se așeză și bău paharul de vin până la fund. Tânărul saxofonist o imită absent. Drugu îl examină cu atenţie. Da, semăna cu doamna Sabina. Paloarea, obrajii, părul, tăietura ochilor, reproduceau, în ediţie masculină, frumuseţea Sabinei. Drugu își spuse că totuși șeful își are informatori buni, pe urmă se gândi că acești informatori sunt banii, iar tânărul acesta e legat de

un mandat poştal lunar.

— N-o să te superi c-o să dormim în aceeaşi cameră, domnule Septimiu, nu?

Saxofonistul făcu ochii mari şi vărsă pe masă din pahar. Grecoaica era intrigată. Drugu restabili ordinea şi-l îndemnă să mai bea. Îl lăudă. Arta lui merită mai multe parale decât cotineaţa asta gata să cadă pe noi. Dacă strănut o dată tare, s-a zis.

— Dau şi eu un rând, se oferi domnu' Gaspar.

— Mare cinste pe mine.

Vântul zgâlţâia cercevelele şubrede ale ferestrelor, se tânguia pe undeva trist, Artemiza se înfioră.

— S-a făcut frig. Mă culc.

— Mai rămâneţi, ce Dumnezeu. Noaptea aceasta e a noastră. Jupâne Gaspar, poţi să produci cafele tari şi încă nişte gustări. Asta merită răsplată.

Septimiu încă nu-şi revenise. Ascultător dădu peste cap şi al treilea pahar. Păru înviorat, în starea aceea euforică falsă. Înfruntă privirile lui Drugu. Ochii acestuia, sub sprâncene groase, nu exprimau absolut nimic. Domnu' Gaspar izbuti să aducă neatinse ceştile de cafea, clătinându-se. Înşiră pe farfurii salam, pâine şi castraveţi muraţi.

Mestecau în silă, cu excepţia noului venit, care înfuleca solid şi trimitea cu câte-un pahar înghiţiturile mai mari în jos. Mușca vârtos din pâine, ronţăia castraveţii, singurele zgomote din încăpere. Artemiza îşi culcă obrajii pe braţ şi începu să cânte o melodie săltăreaţă, din ţara ei. O melodie săltăreaţă şi totuşi cu un fior amar de pelin, ciudat.

Drugu repetându-şi să fie mereu, mereu cuminte, înghesuit de amintirile lui, îi reveni cu o surprinzătoare lumină una din copilărie când părintele bisericii, în întuneric, rostise aproape posac:

— Moarte de om să nu faci!

Adunat în sine, contemplând faţa frumoasă a lui Septimiu, formele rotunde ale grecoaicei avu gândul acesta. De întors nu se mai poate. Dar moarte de om să nu faci. Simţea că s-a ameţit şi că în gândurile lui suverană domina Sabina. În seara aceasta, şeful pleacă de la ea. Dar cum? Şi între cine să aleg? Au ei ceva amândoi, dacă risipesc atâţia bani.

— De ce mai stăm? întrebă Artemiza. Mi-i aşa de somn.

Septimiu tăcea, închis cu șapte lacăte.

— Mai stăm, domniţă, aţi cântat frumos amândoi, de ce să nu beţi cu mine un pahar?

— Dar e târziu și suntem obosiţi.

— Nu suntem de loc. Aștept și eu pe cineva. Trebuie să vă vadă, să vă asculte. Asta-i.

Bău iute paharul. Sughiţă scurt, icnit, poruncind încă un rând de cafele:

— Amare, Gaspare. Amare că altfel mă sufoc aici.

Se aplecă.

— Mai ai vreo ieșire?

— Menajere.

— Gâgă!

Acesta îl întrebă de ce strigă, ordinul s-a dat, nici pasăre măiastră nu iese din casă în noaptea aceasta. Noaptea de 27 aprilie.

— Să te simt lângă mine, mă. Că singur sunt destul. Am avut noroc cu oameni… Pocni din degete. Și nu vine șeful!

În aceeași clipă, comandată parcă de Drugu, în pragul uşii apăru silueta subţire, înaltă, a domnului Virgil. Uşa se trânti după el cu un zgomot surd. Leonescu își scutură pălăria:

— Plouă, îi anunţă el. Și plouă tare. Nu-s locuri la hoteluri. Am zărit lumină.

Drugu se ridică drept în picioare. Îl salută pe Leonescu și i-l arătă, strâmbându-și buzele, pe saxofonist:

— L-am găsit.

Leonescu înaintă până în dreptul lui Septimiu cu aerul că atunci îl vede pentru prima dată. Reflexele verzui ale ochilor nu prevesteau ceva deosebit pentru Septimiu, obișnuit să cam citească în priviri. Ajuns lângă el, îl trase lângă sine și-i șopti.

— Ai salutări din partea tantei Sabina.

Frânt, saxofonistul bolborosi:

— Unchiu' Virgil. Unchiu' Virgil!

Drugu sc așezase cu spatele la ei. Nu-i plăceau scenele de familie. Ajunsese la o mică înţelegere cu grecoaica și se întreba dacă e sau nu cazul să marșeze, dacă avansurile brunetei durdulii n-or fi un șiretlic.

Leonescu îl aţinti pe nepotul său în albul ochilor:

— Hârtia!

CAPITOLUL XI

— Tot ne-am ales cu ceva, exclamă maiorul ieșind din apartamentul locuit de soţii Simionescu.

L-au supus din nou unei cazne clasice, fără a înainta un pas, cum se spune de-obicei. Bucăţica de hârtie dusă de curent desigur poposise sub covorul ușii. Pe acel mic dreptunghi scria, – cu o splendidă caligrafie.

— Ce să însemne asta? întreba maiorul. Ce faceţi? După lei. Dar leii mai pot simboliza puterea, forţa, cum tot atât de bine pot întruchipa banalul imprimat pe 1 leu.

Cambrea și Dinescu ridicară din umeri. Răsturnaseră lumea după un fir și nu-l găseau. Cadavrul îmbibat cu formol aștepta cuminte în infinit. Interogară încă o dată locatarii, scuturară zdravăn registrele hotelurilor, mergând la sursă. În sfârșit răsună și apelul forului superior insistând să se facă lumină în chestiunea asasinatului bătrânilor și al necunoscutului din tren.

— Fără asta nu se poate. Aș fi apelat încă de azi la un ajutor pentru elucidarea unei chestiuni: cine a fost acest Simionescu? O casă fără scrisori, fără poze de familie, deși se spunea că existau un băiat și o fată care nu s-au arătat nici la înmormântare, nici la lichidarea succesiunii. O casă rece, de gheaţă Două buletine de identitate și două carnete CEC. Poze vagi, nedefinitorii. Acest bărbat de aici din poză intra serile, după zece, la Tamara. Singur la masă. Nu însă întotdeauna. De câteva ori cu aceeași persoană. Tamara are ochi de linx. Cei doi vorbeau reţinut, dar pe chipurile lor se citea asprime. La două zile după asasinat, persoana este reperată de Tamara, în timp ce eu primesc un telefon. Convorbirea s-a întrerupt. Pașii cuiva, apropiindu-se i-am auzit clar în aparat. Tamara spune că au fost trei. În tren, conductorul zice că a controlat patru. În S, un călător bătrân a coborât. Înainte de M, sau chiar în M, au coborât și ceilalţi doi voiajori foarte bine dispuși, lăsând vagonul plin de hârtii, mucuri de ţigări strivite. Sticlele nu purtau amprente. S-au știut feri.

Dinescu îi întinse o hârtie.

— Iată un raport prin care a fost amendat șoferul Iancu Onisim. Conducea sub binecuvântata influenţă a alcoolului. Transporta un rănit grav de la o mănăstire din apropiere. Încărcătura, după acte, era legală. Covoare, pături, mobilă. Se muta o persoană. Acest Iancu Onisim e cel care a descoperit-o pe fata aceea, o ştiţi?

— Da! Ei, și?

— Ei, între cei patru pocherişti îndrăciţi din seara aceea se afla și șoferul Iancu Onisim, cu încă un șofer, Carol Hempel. N-am reușit să-i dibuim încă. Am întins plasa. Pică ei, n-aveţi teamă.

Maiorul aprinse o ţigară izolându-se în vălătuci groși de fum.

— A venit femeia de serviciu.

— Să intre.

Își făcu apariţia o femeie trupeșă ca de 30 de ani, cu albeaţă pe ochiul stâng. Era îmbrăcată ţărănește și, evident, era atât de speriată, încât nu se mai mișca din ușă.

— Poftim. Intră, o invită maiorul.

Dinescu împinse un scaun în faţa biroului.

— Cum te cheamă?

— Ichim Florica.

— Bine, șezi.

Maiorul își puse coatele pe masă și o privi lung, cercetător.

— De când îi cunoști pe bătrânii Simionescu?

Femeia frământă o vreme neliniștită șorţul între degete, îngăimă ceva nedeslușit, se șterse pe ochi, pe nas și în sfârșit reuși să vorbească:

— Sora mea m-a adus. Ea lucrează pe scara cealaltă. Zicea că sunt doi bătrâni, la care vin din când în când oaspeţi. Asta acum șase luni.

— Spune. Tu ce făceai acolo?

— Curăţenie, spălat mai rar, măturat de câte ori era nevoie. Câteodată zi de zi, se nimerea să nu mă cheme o săptămână. Erau oameni suciţi. Mă miram și eu.

— Ce vorbești?

— Da, domnule ofiţer. Ea, înţepată, n-ar fi pus mâna pe nimic. Lenevea în vârful patului citind cărţi. Murea după cafea. Domnul era om tăcut, altfel se vedea a fi fost cineva, la viaţa lui, după cum se purta. Între ei vorbeau în limbă străină. Mi-au spus că ce aud e pe englezește. Să fiţi sănătoşi, mi-am spus. O casă ca un sloi. Abia apucam să gat și să mă văd afară în stradă. Îmi plăteau bine, altfel nu le-aș fi păşit pragul. Pe urmă m-am obișnuit, cum te obișnuiești cu toate. Cu domnul care se plimba prin odaie sau fuma cu ochii pe fereastră, cocoana sorbind a nu știu câta cafea, cu o carte în mână. De vorbit îşi vorbeau foarte rar. Păreau străini. Domnul citea scrisori, lipea timbre și fuma. Se ducea la bufet și-și turna votcă tare.

— Exact, așadar. Citea, zici, scrisori, avea timbre.

— Da, domnule.

— Copiii lor i-ai cunoscut.

— Eu zic că n-au fost copiii lor, c-au fost niște chiriași. Să aibă trei camere, să poată închiria, că bătrânul primea pensie mică, acolo câteva sute de lei. Nu i-am văzut niciodată.

— Nici în poză?

— În ce poză? N-am văzut, nu știu să fi văzut. Să mă gândesc. Nu-i nicio poză.

— Trăiau greu?

— N-aș zice. Mâncau bine și numai mâncăruri alese, scumpe. Mă și întrebam cum de le ajung banii. Și cu cât mai bea domnul și cafelele, mă rog.

— Spune-ne de oaspeţii lor.

— Păi, domnule, am cunoscut doi sau trei, care au dat peste mine. Pe ăilalţi nu i-am văzut. Am spălat numa' după ei.

— Îi ţii minte.

— Nu erau de la noi. Era un domn cu nevasta. Amândoi cu ochelari. Vorbeau repede, gâgâit. Mi-au dat în dar brăţara asta. Am adus-o s-o vedeţi. Apoi a mai fost un neamţ, tot cu nevasta. Asta cânta într-una și nevasta-i zicea Karl. Mi-au dat cincizeci de lei, fără să vadă stăpânii.

— De-ai noștri, români, nu?

— Nu, domnule. Se fereau. Mă chemau. Fă curat, repede, repede. Ca la hotel. Păi, Doamne ferește, dacă nu gemea de cearșafuri șifonierele și de plăpumi, pături și covoare. Aveau haine scumpe. Și-mi dădeau una, două, pașaportul.

Maiorul îi întinse poza cadavrului.

— L-ai văzut vreodată pe omul ăsta?

Femeia tuși, înecându-se. Negă. N-a văzut.

— Venea cineva în casa lor? Musafiri.

— Nimeni, domnule. Nime-n lume. Mă și miram. Unde trăiesc oamenii ăștia, în pădure? Să n-ai tu un prieten, o prietenă, să nu ieși și tu să te plimbi. Ptiu, Doamne, iartă-mă!

— Ultima dată, când ai fost la lucru, ultima dată?

— Vineri, cu două zile înainte. M-au chemat. Mă și miram că de trei săptămâni n-au dat semn de viaţă și stam cu braţele încrucișate zile întregi și-i păcat.

— Și n-ai băgat de seamă nimic?

— Tot la fel. Domnul la geam, doamna în pat.

— Domnul citea?

— În ziua aia n-a citit scrisori și nici nu s-a jucat cu timbrele. Le ţinea într-o casetă frumoasă. Trebuie să fie în casă, pe masa din salon. Domnul a băut ceva mai mult în dimineaţa aia. Cucoana nici nu se uita la el, cum nici el nu se uita la ea. Când am auzit c-au murit, am rămas trăsnită.

— Bine, o întrerupse maiorul. O să te chemăm dacă mai avem nevoie. Îţi mulţumim şi nu-ţi mai fie teamă. Nu te mănâncă nimeni. Ai bărbat?

— Am, domnule. Da-i mai tânăr ca mine. Am şi-un copil, un băiat.

— Bărbatul lucrează?

— Da, sigur. La uzină.

— Necalificat, preciză Dinescu.

— El îi zălud, torăi femeia intrată pe făgaşul problemelor personale, întruchipate într-un fecioraş de 25 de ani, mai mult stând decât lucrând. Are mână bună şi-i deştept, da' n-a vrut domnu' Doctoraşu.

— Păi, de ce? Când e atâta nevoie?

— Zicea să facă întâi patru clase.

— Aha. Al tău n-are nici atâtea. Greu atunci, Ielico, iartă-mă.

— Şi cum îi zice lui Făt-Frumos?

— Toadere, se smeri femeia. Toadere Imbrea.

— Şi unde şede?

— Cu mine, da' încă nu ne-am cununat. Copilul îi mic, ce ştie el. Doi ani. Ne cununăm şi-i punem numele lui.

— Bine, Florico. Îţi doresc să ţi se împlinească şi să-ţi crească băiatul cam cu încă opt clase cel puţin peste alea patru. Să scoţi om din el. Noi, dacă o să fie nevoie, te mai chemăm, iar tu, dacă îţi mai aduci aminte de ceva ce nu ne-ai spus – prea multe n-ai avut de spus – vino şi ne spune. Nu suntem mâncători de oameni, vezi?

Îi strânse mâna şi o conduse până la uşa. Închise uşa cu încetineală, ocoli camera, le făcu semn să se aşeze. Cei doi simţeau că Virgil Lupu intră iar în transă, aşa numind el cazurile grele, care ajungeau să-l obsedeze şi pe care conştiincios şi le descria sieşi, într-un caiet cu scoarţe maro, punct cu punct. Se descheie la guler, răsuci între degete ţigara nervos, Cambrea se grăbi cu pocnitoarea lui. Dinescu aştepta. El ştia că undeva a întârziat, cu o fărâmă de timp, sau a pierdut. I-a urmărit

pe locatari, pe musafirii de-o noapte ai hotelului descriși de șchiop. Toți au înfățișat fără dubiu, dacă vrei, justificări. N-aveau absolut nicio legătură cu crima. Pocheriștii, doi șoferi de altă profesie, funcţionari, veneau de la un chef și l-au continuat în cameră. Amiciţii din acestea se leagă. Se continuă și cu un pocheraș. Dar unul din ei, noaptea, a cerut o altă odaie, să doarmă, cică râile celelalte sforăie cumplit și put a acru. Șoferii au plecat, au plecat și cei doi, pe rând, unul dintre ei achitând nota, amănunt important. Și-atunci? Iancu descoperise fata siluită. Transportase radiatoare din O. Mașina numărul 21.C.655 îl servi prompt memoria. Prinsă în punctul de control. Un talon cade, rotunjind și o amendă substanţială. În mașină, un rănit la o mănăstire. Accidentul se petrecuse exact în ziua plecării maicii Fevronia, stareţa. Un ţăran localnic afirmă că au fost două camioane. Păi, da, doi șoferi, două mașini, doi pasageri. Băiatul lui Cozmescu încă zace în spital. Cozmescu, dulgherul, declară că el nu s-a amestecat în viaţa cooperativei. Fiind angajat într-o restaurare, el s-a ţinut de ea. Dacă nu-i aluneca piciorul băiatului, nici n-ar fi dat de camion, căci n-ar fi ieșit în șosea cu el pe braţe, cerșind ajutor unor oameni care s-au codit să i-l dea. Tergiversări, implorări, până la urmă, stopul.

Cozmescu stăruie, ca și miliţianul Drumea, care i-a servit fiola lui Onisim, că al doilea camion n-a trecut prin oraș. Iar camionul lui Hempel nu-l cunosc. N-a fost oprit. Pe unde s-a strecurat? Sau Hempel nefiind turmentat, formele în regulă, pasageri, marfă, miliţianul l-a ignorat. N-o fi ăsta. Da' de unde, râse în sine Dinescu, amintindu-și de Olimpiada, măicuţa ce răspundea în locul Fevroniei de cooperativă.

— Trei ani, domnule.

Se plângea de dispariţia unor icoane, nu cine știe ce, ţineau de mănăstire și cine o vizita se oprea în faţa sticlei pictate stângaci, copilărește. Una de argint, ferecată în argint. Era, Doamne iartă-mă, a ei. O adusese cu ea. O ţintuise pe perete în chilie. O odăiţă comodă, cu un divan jos, noptieră, măsuţă rotundă. Un semn de adunare la un pătrunzător miros de busuioc. După Olimpiada, femeia plecată era pricepută, plină de viaţă și, după umila ei părere, cam îndepărtată de cucernicie. Se ocupa mai mult de cooperativă, rar de nevoile lor sufletești. O viaţă liberă, revoltătoare, începuse, declarase măicuţa clipind mărunţel din ochi. Cântece, radio… nu-i nimic rău în asta, știu, da'… Câţi au fost? Apoi doi inși, cu domnu' Izvoranu, contabilu, ăla spartu', butoiul fără fund. S-a fericit și persoana lui cu un concediu. I-a transmis știrea Olimpiadei simultan cu ordinul de-a i se elibera pe bon o damigeană și un borcan de ciuperci murate. La nevoie, îl găsim. Miliţianul din comună îi are datele și știe că nu s-a mișcat doi ani din mănăstire. Dar de unde venea maica Fevronia, ca stareţă? Cum arăta? De la altă mănăstire, maică, așa. La capitolul înfăţișare atributele fură mai generoase și cu umilinţă roase de invidie. Le-a cucerit pe tinere cu veselia, pe vârstnice cu pasienţele. Slăbiciuni. Cooperativa a mers strună. O strună bună, excepţională. Registrul parcurs de Dinescu l-a convins că orgoliul înlocuitoarei nu-i neîntemeiat.

— Și crezi că nu se mai întoarce, maică?

— Nu pot să știu. Lucrurile și le-a luat. Și ce n-a fost al ei, o perniţă de-a mea, de-aci, de la căpătâi, brodată, Dumnezeu e sus și vede. El nu bate cu biciul. Nouă nu ne-a spus nimic.

— Dacă se-ntoarce, să ne daţi de ştire, maică.

Dinescu n-a răspuns firește la întrebarea maiorului:

— Încotro a fâlfâit sutana Fevroniei?

A avut prevederea să nu le-o comunice. N-aveau nevoie de adrese și nu scriau scrisori. Numai stareţa primea scrisori, dar pe adresa cooperativei. I le aducea domnu' Izvoranu din sat, când acesta își împrospăta rezerva de tutun. De vizitat n-a vizitat-o nimeni, iar pe cei doi domni nu i-a zărit nici atâtica. Fevronia o expediase în atelier. Totuși, când se prăbușise Cozmescu mezinul, s-au alarmat toate și-au năvălit din toate părţile, ţipând înspăimântate. Odaia stareţei aștepta goală, să închidă cineva ușa lăsată dată de perete.

*

— La ce visezi, Dinescule?

— La o femeie!

— Bravo! Felicitări. Putem afla și noi?

— Mai ales. Mă asaltează presupunerile. Ce soi de femeie să fi fost această Fevronie? Descrisă în tuș negru, feminitatea Olimpiadei neuscându-se în ciuda anilor, apărea fascinantă. O apariţie rară. Ori o escroacă de clasă. Tot aia. A știut să-și joace cartea. Miliţia economică și controlul financiar vor cerceta în ce măsură poate fâlfâi senină din aripile sutanei mai departe.

— Poate se întoarce… poate împlinește un comision. Zici c-a plecat în uniformă.

— Exact. Dar nu și în ce direcţie. În camionul lui Iancu nu era. Iar domnul Cozmescu zice că nu ţine minte. El plângea și-i ruga de toţi dumnezeii pe șoferi. N-avea el treaba vizitatorilor mănăstirii. Vin, stau, cască gura, semnează în registru și pleacă. Unii fac fotografii, roagă pe maici să le pozeze, alţii vor să reproducă icoanele acelea copilărești pictate pe sticlă.

— Nu chiar atât de copilărești, Dinescule. Între naiv și copilăresc sunt suficiente nuanţe. Sunt, unele, inestimabile. Vara asta îţi promit o excursie în doi la mănăstiri.

Merită.

— Pe mine m-aţi uitat, zâmbi Cambrea. Încă n-am centralizat.

— Te vom lua şi pe tine. Asta pentru morişca pusă în mişcare. Din acest; moment aşteptăm ştiri, pe loc. Iar eu am luat câteva măsuri. Vi le voi comunica la timpul cuvenit.

— Sunt, sincer vorbind, prizonierul dumneavoastră. O să vă ascult vrând nevrând. Fevronia nici n-a șters peretele de unde și-a luat icoana în argint.

— Ferecată.

— Fie și ferecată. Un mucegai fin, aș zice pios, împodobea dreptunghiul pustiit. Scrisori, fotografii n-am găsit. Un interior părăsit definitiv, cred. Prea mirosea a busuioc.

— Așadar, cei doi domni care nu s-au urcat în căruţa lui Iancu ci, probabil, cu Fevronia în al doilea camion al lui Hempel Carol. Sigur conduce un camion străin, nu al lui. Sau al lui și încă n-au ajuns la litera lui.

— Au ajuns. Trebuie s-ajungă, domnu' maior.

— Cei doi dispar din nou. Tot doi. Doi şoferi, doi pasageri la hotel. Pocher. Plecare în zori la mănăstire. Cine sunt aceşti doi domni, iertaţi-mi atâtea reverenţe. După descrierea Tamarei, doi inși corespunzând semnalmentelor indicate de Guguianu au luat trenul, cu un al treilea, care a plecat între timp de la masă, la W.C. În noaptea aceea, acceleratul a avut mare întârziere, a oprit nepermis de mult în S. Bufetierul a declarat că da, un domn voinic cu pălărie s-a întins peste toţi ceilalţi și a cerut nici mai mult, nici mai puţin decât o sticlă de votcă rusească și două de apă minerală. I-a lăsat bacșiș, a fost sincer, nu mi-a ascuns, douăzeci și cinci de lei, restul de la o sută. Omul nu avea timp, îl ardeau tălpile. Sau gâtlejul. Se anunţase o staţionare prelungită. Amănuntul acesta l-au aflat ieri. Să-l reţinem. Comandă rară, remarcată, la trenul întârziat. Se pune întrebarea pentru mine, iubitule, cine, cine e cel care strică perechile, simetria.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Apare mereu unul în plus, fără soţ. Aici cinci. Înclin să cred în opinia Tamarei. Individul uscăţiv a fost asasinat. El era al patrulea la un pocher, nu-i așa? Al cincilea n-a asistat, sau a adormit portarul și… oricum, pentru noi, el apare din gară. Tamara îl vede a treia oară. Reţine figura. Inventarul l-au avut pe data de 18 martie, cu trei săptămâni înainte de asasinatul Simioneștilor. Bătrânul băuse votcă în seara aceea cu acel individ spilcuit. Cu un an înainte la fel. Tot ce se poate să se fi întâlnit de câteva ori în lipsa Tamarei din dosul barului sau dându-și aiurea un loc de așteptare.

Cert e că trei nu e o întâmplare. Nu dai la aceeaşi masă, într-un an, de aceiaşi călători, care să se fi ignorat între ei, cunoştinţe de câteva ceasuri. Rar, excepţie, cel puţin eu nu m-am întâlnit de trei ori, la aceeaşi masă, în acelaşi oraş, cu acelaşi om. Unul din consumatori fiind localnic, notează. Coincidenţa nu-ţi sugerează nimic? Asemănarea dintre defunct şi individ? Fiul? Frate mai tânăr? Rudă apropiată? Iată întrebări de rumegat.

Scutură tacticos scrumul ţigării, trăgând spre el scrumiera. Strivi mucul.

— I-am chemat la mine pe fotografii care au autorizaţii să pozeze pentru buletine. Le-am prezentat materialul nostru. S-au pus pe căutat. Clişeul, vreau să zic, data, căci unul dintre ei, Vancea, cel de lângă drogherie, ţine minte c-ar fi pozat odată, cu ani în urmă, un domn şi-o doamnă bătrâiori.

După poze a venit bătrânul. Dar, spune el, fiţi atent, nu-l chema Simionescu. Îl chema Sasu.

— Poţi să-ţi dai ce nume vrei. Nu se cere buletinul pentru asta.

— Încă una de notat. El aşa susţine. S-a şi mirat, expresia Floricăi, cum îl poate chema Sasu pe un bărbat atât de distins. O să ne aducă dovada. Ceilalţi nu-l cunosc. Oraşu-i mare, ei n-au timp, iar bătrânii au trăit retraşi. Poza cadavrului n-o au, susţin ei. Nu-şi aduc aminte. În al doilea rând, nicio farmacie şi niciun spital n-a eliberat cianură, otravă, conform legilor în vigoare. Ceea ce înseamnă a otrava a fost adusă în oraş şi introdusă în casă. Pe scurt, acestea sunt elementele pe care mă bazez. Nu prea sigure. Ne-am cam bâlbâit, frecuşul l-am meritat, recuperarea se impune. Nu prea sigure, dar există. Într-o afacere ca cea de faţă, misterele se ţin lanţ. Te miri ce-o să mai apară până la urmă.

— Numai să apară, observă Cambrea. Moara mea s-a apucat de măcinat şi au şi sosit date. Nimic concludent până-n clipa de faţă, alerta continuă.

— Circulaţia a promis să pună mâna pe camioane şi pe şoferi. Căci în afara cazului c-au întors volanul brusc şi s-au prăbuşit în vreo prăpastie, dispariţie de pe drum umblat nu există.

— I-aş fi recunoscător circulaţiei, Dinescule, de s-ar grăbi.

În clipa aceea se auzi un ciocănit în uşă.

— Intră, făcu maiorul supărat c-a fost întrerupt.

Un bătrân înzestrat c-o şapcă veche, un rând de haine de pătură şi bocanci, se înfăţişă cu dezinvoltură.

— Laurenţiu Dan.

— Tizul meu, râse Cambrea.

— Pensionar. Fost ceferist. Cantonier.

Maiorul Lupu îi arătă scaunul din faţă, pe care şezuse până atunci Dinescu.

— Spune, tovarăşe Dan, ce te aduce pe la noi.

Bătrânul se căută în buzunarul încăpător al surtucului croit fără economie de materie primă. Ieşi la iveală un ziar împăturit.

— Poşta, tovarăşe în aior.

— Ce e cu poşta?

— Cam întârzie pe la noi. Eu stau lângă S, în satul Indru, ştiţi dumneavoastră. Îmi place să citesc ziarele, la noi întârzie, c-am fost dus pe la copii şi în aprilie curent m-am adunat iar acasă, s-aprind felinarul de prezenţă.

— Ascult.

— În ziua aceea, acceleratul a întârziat. Nimerisem un compartiment gol, goluţ. Zic în mine: ferice că pot să-i trag un somn. La copii, pe unde-am dat o tură, nu m-am odihnit prea mult. Înţelegeţi şi dumneavoastră. Patul tău e patul tău. Ca acasă nicăirca. Zic mă întind şi adorm. Trag o hoare până aici în gară. Stă trenul. Se dă uşa la o parte şi răsar trei bărbaţi. Accelerat numerotat, ce mai. Pe locurile lor. Doi slăbănogi, ales unul piele şi oase, al treilea mutră de măcelar mâncător de măduvă. S-au pus pe băut şi sporovăit. Slăbăciosul s-a culcat de la o vreme, punându-şi sub cap perniţa. L-au în velit cu pardesiul, când a adormit. Ei doi s-au pus pe băute. Şi pe trăncănite. Cafea şi rachiu şi dă-i. Ăla înaltul cădelniţa mai ceva ca un popă. Îi umbla gura ca meliţa şi multe vorbe nu le-am înţeles şi nici nu le-am auzit că iar mă furase somnul, dacă m-au lăsat în apele mele. Se-ntâmplă-n tren. Urcă unii, coboară alţii, unii trezi, alţii ameţiţi încă din bufet. Dacă-ţi dă pace, noroc. Sunt om păţit. Mi-am tras paltonul pe ochi şi dă-i. Am auzit aşa că de „voiaj plăcut” ziceau. M-am trezit înainte ca 211 să intre în S. La semnal. Am sărit speriat. Ce gară vine, oameni buni? Staţia S., mi-aruncă grasul. Cel înalt se ameţise. Le zic şi eu „voiaj plăcut”, mă dau jos şi, iertaţi, ca tot omul, mă bag la bufet să dau gata o măsură. Nu-i păcat mare. Cum stăm la rând m-apasă o namilă. Cerea votcă. Mă uit. Mă dau la o parte. Omul din tren. Îl las, zic, e grăbit. Am ajuns acasă şi de-acolo m-a pus Scaraoschi să încerc la pescuit la un văr, pe Mureş. Poşta vine cu întârziere la noi zic. Când mă-ntorc, găsesc ziarul ăsta. Dau de poza asta, tovarăşe maior, cu ce scrie sub ea. Gara M. O cunosc şi eu, că o viaţă mi-am trăit-o pe traseul ăsta. Mă uit eu, îi spun şi băbuţei. Iacă poznă, un mort în tren. De inimă. Domnu’ maior, e cel întins, slăbăciosul.

— Nu știi cum îl cheamă?

— Nici pe unul. Tren, oamenii se vântură. Cine se aștepta! Cu cât mă uitam mai mult, cu atât mai mult semăna cu omul acela verde, vânăt, piele și os. Nume, nu, or fi zis ei ceva, da' ce să le ţin minte. Mi-era somn.

— Îţi mulţumim, tovarășe Dan, că te-ai obosit.

— Ce oboseală! Auzi, să piară omu-n tren de inimă și să nu vie încă nime după el.

— De unde știi dumneata că nu a venit nimeni?

— Păi, să vedeţi, tovarășu' maior. Am avut curaj și m-am dus la M să dau ochi cu mortul. M-am rugat să mi-l arate. L-am cunoscut îndată. El era, săracul.

— Cu atât mai mult îţi mulţumim. Te-ai pus pe drumuri. Era de ajuns să ne scrii.

— Mare lucru. Trebuie s-ajutăm. Citești în ziar că zace un om neîngropat cu zilele. Ai lui nu-i știu de soartă. Are n-are pe lume pe cineva. Nu se cade să nu ajuţi. Oameni suntem. Mi-ţi ierta că v-am ţinut atâta. Om bătrân, îmi place să ciotlăcăresc.

— Nu-i bai, nene, lasă, du-te sănătos și să n-ai noroc la pești, că se pare că pescarilor nu-i voie să le urezi noroc.

— Așa se zice. Sunt dintr-ăia care te-njură dacă le dorești noroc. Breasla noastră are și ea păsăricile ei. Nu cânta numai în solz de pește. Mai cântă și din frunză.

Omul ieși de-a-ndăratelea, zâmbind voios, împăcat.

Dinescu deschise larg palma:

— Așadar, cinci.

— Deocamdată, șopti maiorul. Deocamdată. Mai e Fevronia asta, de urma căreia trebuie să dăm. S-o fi mutat în vreun orășel. N-a fost, controlul notează la post. Sau a părăsit camionul și s-a suit în tren. Să pipăim pe rând lucrurile. Mă gândesc la mobilurile esenţiale, determinante ale crimelor. Mi-am parcurs notiţele mele, o noapte întreagă. Am umblat și cu Conan Doyle și Edgar Poe și Pater Brown alături, să descifrez enigme. Mi-am dat drumul fanteziei. Totuși, un motiv puternic. Întâi banii, se știe, ei provoacă majoritatea crimelor. Jaful. Vin crimele pasionale, din beţie, cele ciudate, cazurile. Dar, meditam eu, oamenii au trecut, vinovăţii de

acoperit. Stai, ai răbdare. Am să fiu explicit. Mi-am notat totul. Unde mi-am și pus hârtia?

CAPITOLUL XII

Hardughia domnului Gaspar se tânguia din încheieturi, iar ploaia cădea cu picuri neobișnuit de mari pentru anotimp. Ușa de la intrare și cea menajeră au fost zăvorâte. Personajele noastre se aflau în centrul odăii, la masă. Ilie Drugu nu lua parte la interesanta conversaţie, cum nici frumoasa grecoaică, adormită cu capul pe braţele încolăcite. Domnul Gaspar se retrăsese și el, numai Gâgă, asta o bănuia Drugu, pândește pe undeva.

— Ai rarul dar de-a amuţi când mă vezi, Septimiu. Să inspir eu atâta teamă? Îţi confiez că nu ai de ce să ţii dinţii încleștaţi. Am venit să ne înţelegem. Ţi-am adus salutări de la tanti Sabina.

— Tanti Sabina.

— În sfârșit. Articulezi și tu nume și pronume. Spune-mi, Septimiule, pe unde dispari și cum reușești s-o faci? Vagabondajul ţi se pare în sânge. Ai fost crescut ca un copil de boier, cu bonă. Cunoști engleza și franceza. Aparenţele înșeală. Eşti mult mai șiret decât ne închipuim noi. În agitata noastră viaţă ne-a fost dat să ne întâlnim de trei ori. Ţii minte? Spune? Te sfătuiesc să răspunzi!

— Ţin minte.

— De Geo îţi aduci aminte?

— Da!

— Curios, cum trebuie cu tine să cobori la un anumit nivel. Răspunzi fără chef și copilărește. Nici eu nu vreau să prelungesc o asemenea conversaţie. Am nevoie de-o hârtie. Un document. Am neapărată nevoie de el, neapărată. Sunt foarte agitat în ultima vreme, se compătimi Leonescu, hărţuit, mă supără ficatul, bila, divertismental Septimiu nu-l doresc. Îl exclud.

Septimiu tremura ca varga. Bărbatul din faţa lui îi inspira nu teamă, ci groază. Tanti Sabina a avut grijă de cultivarea acestei nobile stări sufletești, sugerând-o cu inteligenţă.

— N-am hârtia.

— Prima negaţie nu mă sperie. Ea poate fi imediat anulată dacă te răzgândești. Ca să vorbesc pe limba ta. N-ai ce pierde. Ţie nu-ţi folosește. În schimbul ei, îţi asigurăm traiul pe-o lungă perioadă.

Septimiu se încăpăţână. Nu răspunse.

— Ilie, scoate-o pe fată de-aici. Şi ia ţigara. Poate se înduplecă. S-a pornit un vânt de ar trebui să ai plămânii unui Stentor să fii auzit afară. N-aş uza, e umilitor şi inestetic, dar eu am nevoie de această hârtie. Şi acest nepot frumuşel o să mi-o dea.

Grecoaica era ameţită pe jumătate. Gâgă o luă cu el. Drugu îşi aprinse tacticos ţigara şi se apropie încet de Septimiu. Domnul Gaspar dormea cu capul pe masă.

Peste o clipă, Septimiu era la pământ pradă unui acces.

— Convulsii. Epilepsie. Ca bunicu-său. N-avem ce face, Ilie. Să-i controlăm camera, deşi, dracu' ştie, încep să nu mai cred în existenţa acelei hârtii. Prea ar fi grozav, Ilie. Auzi?

— Aud, domnu' Virgil! Aud.

— Un dreptunghi alb, cu antet, în franceză. O scrisoare de afaceri.

— Bănuiesc.

— Ce bănuieşti?

— Altfel n-aţi căuta-o. Când e vorba de bani, oamenii nu prea au chef să distrugă. Ba din contră.

— Pentru mine nu de bani, Ilie. Hai!

*

— În mare promiscuitate vieţuieşte lepra asta, iar javra bună e leneşă prin definiţie. Nu ştie decât să cânte, să bea şi să facă dragoste. Cămăşi milaneze. Nu mai are bani. Nu văd să aibă. În sfârşit, hai, luăm trenul. Plecăm la Bucureşti.

— Şi iar mă căraţi. Nu pricep. Acuma…

— Ai să-nţelegi tu. Iacă s-a trezit! Lasă-l să doarmă. Spune, l-ai fi ars cu ţigara?

Drugu trase adânc din ţigară şi scutură scrumul pe podea. Ieşiră, fără să-i răspundă.

*

— Te rog, repetă. E o licoare preparată de mine.

Tânărul se conformă, gustând din afinata pe care i-o servea Sabina în cel mai scump serviciu de lichior.

— Ai foarte multe cărţi, observă el.

— Ştii ce, lasă conversaţia. Mai ai timp să îmbătrâneşti. Exprimă-ţi mai curând o dorinţă. Vino aici, lângă mine. Ce, deja te-ai plictisit sau eşti ameţit de băutură? Majoritatea soţilor dorm cu nasul la perete, cu preţiosul lor spate întors spre soţie. Tu voi face firește parte din minoritate. Vei dormi singur. Eşti frumos şi se vor feri de tine. Din neîncredere. Te vor iubi în taină. Tu vei fi iubit de femei de-o anume vârstă, înţelepte, cum ar spune Anatole France, care ştiu pe ce să pună preţ când vine vorba de alde voi. Sărută-mă! Nu așa! Buzele-ţi sunt încă moi, băieţaş.

Sabina îşi realizase intenţiile mai curând chiar decât sperase. Tânărul Adonis o însoţi până acasă, intră și rămase ca într-un scenariu de film prescurtat. Sabina știa despre el numai că-l cheamă Gelu, nume de voevod, că a terminat facultatea de drept și „face” pe contabilul. E mai comod, o asigurase. Nu se pricepe la pledoarii, are un mic defect de vorbire. Puternic? Da, e puternic, a făcut sport, dar el nu se bate niciodată. Îi place liniștea, calmul. Părinţii, eh, părinţii! Asupra acestui subiect, Gelu nu a insistat. Se mulţumi să repete.

— Părinţii, eh, părinţii!

Ceea ce, interpretând în felul ei, Sabina socoti o nedreptate. Oricum ar fi, începu ea, dar el o întrerupsese.

Acum, pe canapeaua largă, încerca să-i retrezească un oarecare interes. Tânărul examina pereţii.

— Şi unde eşti contabil?

— Într-o instituţie. Dacă vrei să ştii, sunt revizor-contabil. Primim câteodată sarcini ciudate. Ne supunem și gata. Bunăoară, acum…

— Ce e acuma?

— Lasă. N-are importanţă. Ce ai tu cu delapidările, cu înstrăinările de bunuri?

Îi mângâie cu palma uşurel fruntea:

— N-are rost. Sabina avusese prevederea să-şi chivernisească după expresia ei, o biografie lineară. Măritată cu un soţ bătrân, din interesul părinţilor, foşti moşieri scăpătaţi. Era gelos şi nemernic. N-am fost fericită. Soţul a binevoit să moară în al optulea an de fericire casnică, nelăsând testament. A rămas cu casa şi cu ceva pământ – acum expropriat. O origine nu tocmai sănătoasă, băieţaş, dar aşa a fost să fie. Şi, plecându-şi candidă ochii, am încercat a doua oară. Am nimerit un morfinoman. Cred că-i prin Paris, pe sub vreun pod. Cerşeşte. Nu-mi pot închipui cum a ajuns până acolo. E cel mai incapabil mascul din câţi am întâlnit. Nu-i în stare de un act personal. Poate sta pironit ceasuri. Îl trezeşte numai morfina. Am divorţat. Asta e tot.

— Urmează, râse Gelu, că eu sunt al treilea.

— Să nu scormonim pasajul acesta.

Îi explică răbdătoare, cu lux de amănunte, de ce aşa şi nu aşa se petrec lucrurile în viaţa unei femei singure, că sunt imprudenţele la mijloc, copiii eventuali, a face o pasiune poate fi fatal. Şi ea, iată, e pe cale s-o facă. Îl sărută apăsat pe colţul gurii.

— Delapidatorule!

Tânărul bău restul de afinată, examină din nou curios pereţii plini de icoane. Îi plăcuse femeia, dar nu avea de gând să o cultive. Simţea ceva plutind, neclar. Banii, foarte mulţi, pe care-i risipea, surpriza interiorului, pretextul pensioarei sau al unei vagi ocupaţii nesusţinându-se. Se decise să fie prudent. Dar, fiindcă a doua zi călătorea, îşi ceru scuze şi-şi luă rămas bun.

— Am tren foarte de dimineaţă.

— Aş putea să ştiu unde pleci? întrebă că moale, în hol. Aşa, să ştiu măcar unde eşti?

— Înspre Craiova.

— Nimic mai precis, făcu ea.

— Atâta am, atâta dau.

Îi sărută mâna. Sabina i se atârnă de gât.

Tânărul se depărtă, pierind în întuneric.

De pe banca din grădină se ridicară două umbre. Sabina ţipă uşor. Erau un bărbat şi o femeie.

— Nu te speria, tanti Sabina. Sunt eu, Septimiu. Ţi-o prezint pe Artemiza Manicatide. Am multe de vorbit cu tine, tanti. Domnul Virgil a fost la mine, după hârtie.

Femeia îl trase în casă. Fata îi urmă, nesupărată de impoliteţă.

— Spune!

CAPITOLUL XIII

Virgil Lupu înşiră tiparele pe masă. Bătrânelul le cercetă la început cu indiferenţă, modelele, de mult demodate, îl atrăgeau.

Dăduse greu peste croitorul acesta, locuind în cartierul Colentina, în casă proprie. Fusese, la vremea lui, meşter vestit, scump plătit, cursele de cai şi fustele l-au jecmănit în tinereţe, abia spre bătrâneţe adunându-şi minţile, însurându-se şi alegându-se cu casa. Trăia dintr-o pensie ca fost cotizant la casa cercuală. Acasă mai pigălea câte-o haină.

Copiase în B tiparele costumelor lui Simionescu, intacte, cam demodate. Îl frapaseră. Dovedeau aceeaşi mână, după linie. I-o confirmă şi croitorul. În buzunarul interior întors găsiră şi eticheta lui pe pânză: Stelian St. Bulgaru, Bucureşti.

— Domnule Bulgaru, ai lucrat la asemenea costume?

— Da, domnule, cum aţi zis?

— Virgil Lupu.

— Am lucrat. E linia mea. Ales ăsta, cu vesta deschisă, reverele largi. Schimbam des, să am comenzi. Eram la modă, atunci, domnule!

— Şi bineînţeles că şi clienţii erau statornici.

— Firește. Cei cu bani. Costa. Ceream, domnule, căci băgasem de seamă că dacă ceri mult te consideră, altfel te ia drept cârpaci. Numai pentru cucoane n-am vrut să lucrez. În ruptul capului. Ce, am nevoie de nervi? Cu bărbaţii e altceva. În

meseria noastră sunt destule chichiţe, domnule. Totuşi aş dori să aflu pentru ce aţi adus modele vechi? Nu se mai poartă.

— Am și niște mostre de stofă.

— Aha… dril… șeviot, da, domnule, ăsta-i adevăratul camgarn. Nici stofa asta în brăduleţ nu-i de lepădat. Costă o avere. Stofe englezești, domnul meu. Eu le-am cusut costumele.

— Îţi mai aduci aminte cui?

— Auzi vorbă? Cum să uiţi! Aveam atelierul pe Victoriei. Intrau la mine și flecăreau ceasuri întregi pe franţuzește.

— După poză mi-ai spune?

Bătrânul cercetă mult timp poza de sub nasul său. Își scoase de două ori ochelarii:

— Parcă doarme. Sau…

— Îl cunoști?

— N-aș vrea să greșesc. Aduce puţin cu domnul Demetriade, așa, fruntea, nasul, bărbia. Domnul Marius Demetriade. N-aţi auzit de dânsul?

— Nu. Dar iată că avem poza. Ești sigur? Sută-n sută? Feciorii ăștia de bani gata cam seamănă între ei.

— N-aș zice. Domnul Marius era dracul gol. Îi învârtea pe degete pe toţi. Numai pe nevastă-sa n-a învârtit-o.

— Cum așa? Spune, sunt curios…

— Lucruri vechi și apoi ce te interesează pe dumneata?

— Ai zis că doarme, nu?

— Da, așa se vede.

— Atunci află că nu doarme, e mort! Otrăvit. Vorbește. Spune ce știi. Unde locuia, despre rude, copii, fraţi, surori, spune tot ce știi.

*

Cornel Guguianu gâfâia. Urcase scările, trăgându-și piciorul beteag după el, cu sufletul la gură. Așa cum îl zeflemisise Dinescu și acum ţinea parcă o prună în gură.

— Nu citesc ziarele, domnule locotenent, decât așa. Știi… Și-apoi nu prea am vreme. Ascult la radio și de ce am nevoie aflu. Acuma-mi pare rău.

Dinescu îl întrerupse:

— De ce să-ţi pară rău?

— Pentru că azi-dimineaţă am găsit afișat anunţul ăsta în comptuarul hotelului. Săracu'.

— Cine?

— Păi, omul din tren. Fusese cu cei patru. Când am văzut poza, mi-am zis: ăsta-i!

— Ești sigur?

— Sunt eu miop, da' nu orb de tot.

— Intrarea Speranţei 51 C București. Mulţumesc, tovarășe Guguianu. Ne-ai fost de mare ajutor.

*

Apariţia Sabinei în orășel nu trecuse neobservată. Stârnise, într-un fel, senzaţie.

Trei ani, cât vila a stat închisă, nimeni n-a ştiut nimic de ea. Deodată, iat-o, elegantă, încă tânără, seară de seară la bar. Dansează, bea, are un amant, pe un tânăr străin de oraş. Sabina trecea indiferentă peste aceste dezagremente. Se aşteptase la ele şi-şi cunoştea orăşenii. Lansă totuşi, la coafor, versiunea c-a locuit la Bucureşti, o vreme a călătorit în străinătate. Ar dori, zicea ea, să vândă vila, dacă obţine un preţ bun. S-ar muta la Bucureşti, unde este scutită de indiscreţii. Gângurea dezinvoltă, conştientă că ascultătoarele de sub cască le vor depăna literă cu literă cuvintele ei şi le vor supune unei optici proprii. Fu lăudată pentru prosperitatea fizică, inevitabilele amintiri de şcoală fluturară, stinse repede, Sabina neavând un gust deosebit pentru anii de liceu. Acorda un preţ minim acestor suvenire. Nu era din fire o sentimentală.

Acum o preocupa Septimiu. Vânduse chitara, ca să obţină două bilete de tren şi-i ceru insistent să-i ascundă şi pe el şi pe frumoasa grecoaică. Cu pauze, întretăiate de divagaţii, fură istorisite evenimentele petrecute în hardughia lui Gaspar. Sabina le făcu omletă cu şuncă, desfundă o sticlă cu vin. Le destină pentru noapte mansarda.

— Dormiţi împreună, nu? întrebă maliţioasă.

— Suntem ca soţ şi soţie.

— Cum v-aţi cunoscut?

— La Tulcea. Pe chei. Rătăceam aşa în neştire, să se deschidă poşta. Aşteptam post-restantul de la domnul acela din Bucureşti. Stam ca pe jar. Ea curăţa un peşte. M-a întrebat de unde sunt. Mi-a spus cine e. Am plecat amândoi la ea. Banii au sosit abia după trei zile. Ea cânta la pian, eu la chitară, am fi obţinut un angajament, dacă n-aş avea crize de epilepsie.

Sabina suspină din adâncul pieptului:

— N-aţi prea nimerit-o, dragii mei. Ce să-i faci. O să ne mai gândim peste noapte, cât a mai rămas din ea, la toate.

Decizia de a-i expedia urgent o luase din primul moment. Trebuia numai un loc, o adresă. Şi bani, iar jumuleală, acum dublă. Întotdeauna avortonul acesta a fost înspăimântător de inoportun. Şi de un noroc drăcesc. Pare căzut din lună, dar ţine cu dinţii de tantiemele lunare. Mânca acum cu lăcomie, mânuind cu dexteritate tacâmurile. Artemiza mesteca neglijent şi bea după fiecare înghiţitură.

— Tata e din Brăila. Armator. A murit de tifos în ’44. Mama m-a lăsat la o mătuşă din Constanţa. Ea m-a crescut.

Voia să zică: într-un stil personal. Copilă, am cerşit, mai târziu am servit ca model pictorilor şi sculptorilor. Ceva câştiguri clandestine, aventuri nocturne, viaţa de tavernă, zdrăngăneala la pian şi camerele soioase, invariabil soioase, de hotel. Mătuşa a crăpat înăbuşită cu un zgârci. I se oprise în trahee şi dublându-şi volumul celor doi ochi negri răsturnase masa. Aşa a găsit-o Artemiza. Un fiu al mătuşii o mai

toleră câtăva vreme. Când începu sezonul, îi dădu sever de înţeles să se care. Fusese amabilă cu el şi îşi închipuise că acest văr va fi mărinimos. N-a fost. A aterizat la o colegă, una din fetele de la barul de noapte. Apoi a plecat cu un domn la Tulcea. Spera să se aleagă cu ceva. S-a trezit singură în odaie. Noroc că plătise odaia anticipat tipul pe o săptămână. Pentru dânsa, apariţia lui Septimiu a fost cât se poate de oportună. N-avea ce vinde, n-avea cunoştinţe, nu erau clienţi. Se mărgini să dezvăluie episoadele convenabile din scurta ei biografie.

Conducându-i sus, înainte de a se îndepărta, din prag, Sabina îl întrebă brusc pe Septimiu:

— Câtă vreme mai eşti tu capabil să taci?

Inflexiunile vocii erau amenințătoare.

Septimiu schiță un gest deznădăjduit. Voia să-și exprime devotamentul, deplina atârnare, ascultarea cea mai supusă a oricăror porunci, dar nu neîncrederea.

— Tanti Sabina.

— Să nu vă arătați la geam. Să nu ieșiți ziua în grădină. Noapte bună!

Fu ispitită să-i zăvorască. Renunță, oftând gânditoare.

Coborî. Micșoră lumina. Se întinse în fotoliu. Gustă din vinul dulce-amărui, gândindu-se la banii ce așteaptă în Constanța un destinatar dispărut. 14 zile țin banii se zice, apoi se întorc la domnul Ionescu.

Ușa salonului se, întredeschise și apăru în cadrul ei un bărbat scund, bine legat. Îi făcu semn să se calmeze.

— Nu vă alarmați, doamnă. Sunt locotenentul Cambrea. Iată ce mă interesează. Privitor la dispariția unor odăjdii și icoane de la o mănăstire o dată cu starețа. Vrând-nevrând vă voi fi și eu musafir. Dar nimeni nu părăsește casa asta.

Deschise larg ușa.

— Intrați. Iată-i. Iancu și Hempel.

— Cu voi mai stăm noi de vorbă, leilor, îi anunță Cambrea.

— Luați-i.

Se întoarse în salon.

— Nu trebuie să fiți morocănoasă, doamnă Demetriade.

— Domnișoară Demetriade. E numele de fată. Faceți-vă comod, se reculese Sabina.

— Mulțumesc. Ceea ce voim noi să știm e cum s-a petrecut substituirea de persoane. Mită? Asemănare? Vă atrag atenția că în clipa de față se revizuiesc conturile. Și nu după versiunea contabilului local. Se pare că vom asista la un mic dezastru.

Sabina simţi cum o strânge un cleşte de gât.

— Și, mai ales, cine sunt ceilalţi doi domni, care v-au ajutat să vă mutaţi. Asta mult am vrea să aflăm.

Cambrea reflectă rapid: dar al cincilea? Virgil Lupu ţine morţiș.

*

Doamna Ionescu avea obraji rotunzi, asta a fost prima constatare a maiorului Virgil Lupu. Ciudat cum pot contrasta doi soţi, dacă aceasta e soţia celui mort și nu sora. Fu poftit să intre, de-abia după ce se legitimă, ceea ce îl îngândură pe Lupu. Locuinţa era comodă, tipică pentru o anume categorie de orășeni, cu oarecare pretenţii de confort. Nu lipsea baia, apa caldă, grădina cu chioșcul sub care, își spuse Lupu, răposatul juca table.

— Cu ce vă pot servi, domnule? se interesă doamnă, umplând un fotoliu. O asemenea vizită mă surprinde.

— Îmi pare nespus de rău. Mesajul meu nu-i de loc vesel. Vă rog să-mi răspundeţi, în interesul dumneavoastră, la câteva întrebări.

— Domnule, dar eu…

— Mă refer la soţul dumneavoastră. De când este plecat?

— De-o săptămână, preciză femeia. Luni seara a venit un domn, i-a spus nu știu ce și dimineaţa a fost plecat. Și-a luat o singură cămașă.

— Unde credeţi că s-a dus?

— Domnule, eu nu-i cunosc cărările soţului meu. Sper că n-a făcut nimic rău.

Lupu așeză poza cu cadavrul pe masă.

— Îmi pare nespus de rău, dar va trebui să-l recunoașteţi pe omul din această fotografie. Da sau ba?

— Da, făcu femeia. El e, Dionisie, soţul meu. Dar de ce stă aşa…

— Stă aşa… doamnă, de cinci zile, în spitalul din M la morgă. În stomac, cianură. N-a fost singur. Poftiţi, luaţi un pahar cu apă! Liniştiţi-vă, nu se mai poate face nimic, cel puţin noi să aflăm adevărul.

Doamna Ionescu îşi frângea mâinile şi izbutea să plângă, storcând chiar câţiva picuri săraţi. Le acordă o exagerată importanţă. Ori e proastă, ori e șireată și trage de timp. Alta ar fi întrebat de primul tren spre M.

— Dar, domnule, cum de s-a întâmplat?

— Nu ştim. Nu l-aţi văzut pe domnul acela?

— Dizi nu mă prea lăsa să-i suflu-n ciorbă, iertaţi-mă. Aşa zicea. Tu, bucătăria, pasienţele, florile, palavrele cu madam Florica. Mă trimitea de-acasă sau îmi cerea să nu ies din dormitor.

— Se-ntâmpla des?

— Nu prea des.

— Şi pe ăsta, ultimul, nu l-aţi zărit de loc?

— La faţă nu. Când au plecat, am dat eu perdeaua la o parte. Era mai mic decât soţul meu, rotofei. Mergeau spre poartă.

— Da-ncotro s-o fi luat? Spre grădină. Dar din vorbele schimbate n-aţi auzit chiar nimic?

— Ceva de lichidat, de preţuri. Nu-s sigură.

— Bine, doamnă. Voi face o mică percheziţie și dumneavoastră vă ofer un loc în maşină. S-ajungeţi în M. Mortul trebuie îngropat. Îmi pare rău că nu ne-aţi spus mai multe. Dar, protestă Lupu, când nu ştii, nu ştii și gata. Când v-aţi căsătorit cu dânsul, ce fel de om era, cine-i ameninţa viaţa?

Femeia încetase să se agite. Rosti foarte calmă:

— Eu, domnule comisar, l-am tot sfătuit. N-a fost zi lăsată de Dumnezeu. Asta mi-i crucea. Doi suntem, ce ne trebuie să trăim? Câştiga bine. Îmi reteza: netoato, banii-s buni oricum. Murea după foiţe. Nopţi întregi juca. O ţinea-n cafele și coniac.

Lupu deschise pe rând ușile, oprindu-se la masa de lucru a defunctului.

— Pretenţioasă ca stil, aprecie el. Călimară de argint bătut, o raritate, scrumieră așijderea. N-avem ce face, vom forţa… Vă rog să nu vă depărtaţi. Să fiţi de faţă. Nici nu se ferea domnul acesta. Un CEC, la purtător, să vedem: 35.000. Neatins de doi ani. S-au și strâns dobânzi. Și mai ziceaţi că-i joacă. Și iată, încă ceva aici. Gros dosar, domnule, nu mă prea pricep. „Serco".. Cutiuţă… sigiliu. Încă un CEC. Pe numele lui, valoarea mică 5.000, pentru mașină. Era egoist. Nu figuraţi ca personaj pe-aici.

Nu i se răspunse.

— Nu vreţi. Bine. Voia la dumneavoastră. Noi o să sigilăm însă pe aici. Pregătiţi-vă de plecare la M. V-așteaptă clipe grele.

Maiorului însuși îi sunau ciudat formulările.

— Numai cucoana e de vină, izbucni ea.

— Ce fel de cucoană?

— Una elegantă. Cu astea. De trei ani, da, acum știu… ziceau ceva de ţesătorie. Nu prea se arăta vesel. Așa era el. Nu știai când râde, când e trist. Apoi au mai venit. Seara veneau. Poate același om, poate alţii, nu pot acum să știu.

— Sunteţi de mult soţia lui Ionescu?

— De zece ani. I-am fost menajeră, domnule. Casa aceasta este a mea și ziceam că vine bătrâneţea. Pensia. Altfel nu era om rău. Cam rece, mă rog.

— Domnul acesta din poză asta n-a fost pe-aici?

— Nu, aici n-a fost. Nu l-am văzut.

— Priviţi cu atenţie. Poate v-amintiţi.

— Ce să zic? Ar aduce cu domnul Leonescu. Nu, că el e mai slab. Nu. Și ăsta doarme.

— Și ăsta… Leonescu. Ce fel de Leonescu?

— Profesorul. Am fost, în tinereţe, fată în casă la ei. Cucoana – săraca – m-a

măritat. După ce s-a prăpădit doctorul ei.

— Nu cumva cucoana-i asta?

— Dumnezeule, ba da. Și-atunci nu-i Leonescu ăla…

— Se vede că nu.

— O fi tutorele, ăla de ne-a dat afară pe toate. Se purta ca un stăpân. Cucoana nici nu crâcnea. Era nebună după el. Cât despre conaș, el cu ale lui. L-au și trimis în străinătate. N-am știut nimic de el până nu l-au dat la televizor. Ceva cu munţii. Ne arăta niște bolovani și spunea că-s cutare. L-am mai întâlnit pe calea Victoriei. Traversa. Era cu o femeie. N-am îndrăznit.

— Doamnă, mai priviţi o dată pozele.

— Am spus: cucoana Sofi. Celălalt nu știu. Demetriade purta barbișon ca Cuza Vodă. Da' nu știu, nu spun.

— Staţi așa. E cineva la poartă.

— Vai de mine!

— Lăsaţi-l să intre. Eu trec dincolo. N-aveţi teamă.

— Dar nu-i unul, strigă femeia. Sunt doi. Unul a rămas. Vai de mine! Domnul Leonescu! Conașul Virgil.

— Al cincilea, își șopti Virgil Lupu.

*

— Și, așadar, nimic suspect, domnule Gelu.

— Nimic, domnule locotenent. Actele sunt în regulă. Am controlat și magazia. Mi s-au plâns de icoane. Ele nu figurează în registre.

— Evident, nu în ale dumitale. Hai să facem totuși o călătorie. De-aici au plecat două camioane. Cu covoare. Cu o femeie. Cu niște bărbaţi. De acord?

— Cum să nu. Întâi să închid în safe astea. Știu eu? Evidenţa e exemplară.

— Poate din cale-afară de exemplară.

— Eu cercetez evidenţa. Cifrele-mi vorbesc. Pot să știu încotro mergem?

— În orașul C. L. La o doamnă.

— Fie și la… unde aţi spus?

— Într-un orășel simpatic de munte. Curăţel, frumușel. Avem drum, nu glumă, până acolo.

*

— Ascultă, Ilie. Să mergem să cinăm undeva. Mi-i dor de-o bombă cu mirosuri tari să-ţi trăsnească nările, și de înjurături.

— Lăsaţi pe mine. Cunosc ceva pe-aici, prin dosul gării. Pe vremuri, patronul ţinea și niște dameze. Avea viile lui și nu cerea bani pe pâine. Studenţii veneau, beau un kil de vin și mâncau trei coșuri de pâine de casă. Nea Spirică stima intelectualii. Dacă-i dibuia, le servea și cartofi pai, iar în caz că-i îndrăgea, o fleică. Vinul numai pe bani.

— Unde-o fi nea Spirică acum?

— O să vă miraţi. Am dat de el la Constanţa. Gălbejit, dârdâind de frig. Îl ţinea o fată de-a lui.

— Haide atunci. Într-o bombă împuţită.

*

Dinescu sări la fereastră ca-mpins de-un resort. Omul de la birou tresări:

— Ce s-a întâmplat?

— Mi s-a părut că…

Se frecă cu degetul îndoit la rădăcina nasului.

— O vedenie.

— Și ziceţi. La C.L. Păi, adăugă tânărul, eu de-acolo viu. Și nu spun că nu m-aș reîntoarce cu plăcere. Aș minţi ca un nemernic.

Locotenentul urmă, legând parcă un fir întrerupt.

— Ce s-a întâmplat?

— Mi s-a părut că recunosc pe cineva. Acum am întârziat. S-a topit. Dar n-am să uit de unde s-o iau. Revin eu…

PARTEA II

CAPITOLUL I

Virgil Lupu își mângâia pipa. Nu însemna nici prea mult, nici prea puţin. Băuse o cafea amară, îi chemase la el pe Dinescu și pe Cambrea. Dinescu arăta palid și de loc exuberant, ceea ce îl întristă pe maior. Ţinea mult la acest copil teribil. Cambrea e mai calculat, infinit mai calm, ceea ce-i lipsește ar fi fantezia. Începu direct, fără introduceri de prisos:

— Toţi au alibiuri valabile. Stau în picioare. Până și D.D. Ionescu, mortul. Șoferii sunt excluși. Acţiunea ca diversiune ar fi mers de nu interveneau încurcături. Dar noi

pe acești doi domni șoferi tot i-am prins tot am fi intrat, fără alai, în faimosul interior al Sabinei. Mă bate gândul că cineva s-a ferit și nu s-a ferit de noi. Adică are sufletul încă doldora de prejudecăţi. Avem toate datele afacerii și aceste date…

Violent, trânti cu pumnul în masă de se zguduiră și geamurile. Se scuză.

— A căzut chitul. Zăngăne. Cercul e întreg. Suspiciuni, suspiciuni și iar suspiciuni. Aceste date scormonesc într-o hazna. Sau mi se pare. Scandalul în jurul sinuciderii profesorului chirurg Mihail Leonescu picase ca o bombă în plin sezon estival. Nimeni nu bănuise nimic. Se șoptea de-un eșec amoros pe lângă o splendidă actriţă suflată de rege. Alte versiuni ţinteau spre infidelităţile cocoanei Sofi, feroce în gelozie, dar, textual, într-un articol din „Seara” citim: „Gelozia e un sentiment odios, bazat pe vanitate masculă sau feminină. Curios, exclamă semnatarul un oarecare I. V., este că geloșii sunt gata să comită adultere. Flagrant delicte, abandonuri și alte contravenţii, dar nu admit partenerului lor același regim de libertate. Egoismul îi poate împinge la crime cum s-a mai văzut.”

La vremea aceea, urmă maiorul, era o piatră colţuroasă aruncată în grădina doamnei Sofi, aluzia la actele extreme. Opinia publică respinge ideea sinuciderii celebrului chirurg. Dar tot ea a trebuit să încline steagul. Se știa foarte puţin în afara zidurilor micului palat de la șosea, parcă și frunzele cădeau numai în grădina întunecoasă din spatele edificiului, ca nu cumva să poarte o veste cât de firavă. Ziarele au măcinat viaţa dusă de tânărul Virgil. Cercurile sociale, fiind prea înalte, reporterul a fost sfătuit să se cuminţească sau i s-a plătit să tacă. Oricum n-a mai urmat niciun „va…”

Virgil Lupu răsfoi dosarul din faţa sa. Clipi din ochi din pricina fumului.

Firele au fost rapid tăiate. Nimeni n-avea să mai facă lumină în această afacere misterioasă. Să acceptăm deci versiunea Virgil Leonescu. Are alibi cam îndoielnic. Un bilet de tren poţi să-ţi procuri și-n gară la ieșire. Dar a relatat câteva amănunte care s-au verificat. Rămâne să justifice patru ore.

Convorbirea mea cu el întâi. O avem înregistrată. Ascult-o!

— Exclus. Nu poate fi Demetriade. Mai curând diavolul.

— Croitorul l-a recunoscut după figură și costume.

— N-aveam interes să dispară înainte de…

— Vă daţi seama ce spuneţi?

— Absolut!

— V-aţi întâlnit totuși cu el. Nu?

M-a scrutat. S-a închis în sine. Apoi a rostit moale.

— De câteva ori. În gară, căci nu voiam să fiu inoportun în casa închiriată pentru O.N.T.

— Conţinutul convorbirilor.

— Acelaşi. Acest domn deţinea sau cunoştea soarta unor documente ce mă privesc, documente de familie. El nu era îndrituit să le obţină. Șantajul a durat tot acest timp. O scurtă perioadă de eclipsă a mea – când am avut mici neplăceri și am stat cam izolat – l-au făcut să devină imprudent. M-am hotărât să scap de el.

— Încă o dată.

— Exact. Locul unde mă aflam îndemna la meditaţii de toate genurile. La vârsta mea, ele se orientau spre filozofie, spre eternele regrete ale vârstei de mijloc, nerealizate. Buturuga putredă, acest vandal care în viaţa lui n-a făcut altceva decât să își aservească femei, să intre în posesia unor acte compromiţătoare, a apărut deci și-n traiectoria mea. A rămas cramponat de ea și după război. Rămăsesem, oricum, singurul în picioare, eram un învăţat, pasajul neplăcut s-a consumat din fericire. Mă simţeam cu un spin în coastă,.

— El ce susţinea?

— Evaziv. Niciodată nu spunea ceva rotund, întreg corect, scăpa mereu printre degete… Nu puteam fi sigur dacă documentele sunt la el sau nu. M-am hotărât la o percheziţie. Acesta a fost rostul lui Ilie Drugu. Să mă ajute. Să-i răsturnăm casa. Am sosit cu întârziere. Regret. I-aș fi servit eu cianura.

— Și femeii?

— Femeia aceea a fost mama. Să nu rostim vorbe de prisos. Nu merită mai mult de la viaţă. Dar aș fi cruţat-o.

— Cine v-a spus c-a fost asasinat?

— Am citit la „faptul divers”, dimineaţa, în restaurantul-bar.

— Vă contraziceţi. Aţi negat. Aţi afirmat o dată! Nu poate fi Demetriade!

— Eram convins și eu. Apartament, semnalmentele corespund. Dar sunt situaţii când urăști în așa măsură un om, încât nici mort nu-l ierţi. Nu numai atât. Dar nu

admiţi, în ciuda evidenţei c-a murit, că a putut să moară. Mi-a făcut o farsă. Eram convins că s-a înlocuit pe sine în ultimul moment şi altul a înghiţit poţiunea. Era în stare şi de un asemenea tur de forţă. Drumul spre apartament oricum îmi era zăvorât pe veci. Îmi trebuia un alibi. Plimbarea în mănăstiri îmi convenea. N-am niciun alt amestec în tribulaţiile doamnei Sabina. Nici nu mă voi referi la ea. Numai dacă…

Aici a avut iarăși o ezitare, niște bolovani se mișcau greu în memoria aia a lui…

— Iar domnul D. D. Ionescu?

— Vă spun încă o dată. Puteam să-l lichidăm altcum. Dar încă aveam nevoie de el. Avea adică nevoie Sabina (exact, sublinie Cambrea, Drugu spune la fel). Căci era omul ei. Susţin că Ionescu s-a sinucis. Nu pot dovedi că n-aveam asupra mea cianură, nici eu, nici Drugu. Dar știm din documentele din servietă că răspundea de-o mistificare uluitoare și-l aștepta puşcăria pe viaţă. Aţi auzit de „Perso”, Întreprindere semifantomă. Inteligent, foarte inteligent concepută. Nici cu totul în servietă, nici cu totul legal. Cont la bancă și salariaţi absolut reali. Măicuţele, altfel cetăţene ale ţării cu buletin, nume și pronume. Sumele erau colosale. Dispariţia lui Demetriade, chemarea Sabinei, porunca de-a lichida – ceea ce nu-i uşor – l-au disperat. Nu văd altceva.

— Deocamdată să admitem. De ce atunci n-aţi anunţat conductorul, miliţia gării?

— Domnule maior, mă consideram oricum în afara legii. Băusem o imensă cantitate de coniac, debitasem o sumedenie de prostii, temperat zadarnic de Drugu. Și-a fost și spaima la mijloc, surpriza înfricoșată a morţii. Ionescu ieșise singur din competiţie. A trebuit să-i luăm toate actele.

— L-aţi buzunărit?

— Nu. Actele lui se aflau în servietă. Nu ne-am atins de el. Biletul de tren era la noi. Am coborât, fără să ne dăm seama dacă e corect pentru noi sau nu. Mie-mi trebuiau documentele de familie și aventura continua. Timpul mă grăbea, mă aștepta și sunt motive să n-o consider leală. Pe undeva s-au ivit pete. Sunt, știţi, unele pete care învechite nu se mai șterg… Toată afacerea aceea o consider de la un capăt la celălalt o enormă gafă. Incidentele, inerente când ai de lucru cu șoferi, când un dulgher calcă alături, m-au exasperat. Instinctul de acaparare al Sabinei nu m-a mirat, în schimb. Vrea să se așeze. Deși îmi vorbea de pașaport.

— Al dumneavoastră a fost recent confirmat. Nu știaţi?

— Dumnezeule! E o tactică. Nu cred. A fost din cale afară de politicos tânărul.

— De ce nu apăsaţi pe pedală? Între dumneavoastră și Sabina, relaţiile sunt, să

zicem aşa, de reciprocitate, de deplină egalitate. Un serviciu contra altuia. Dacă îi ofereaţi paşaport înseamnă că ea reflecta la existenţa documentelor.

— Astfel am judecat şi eu. Am însoţit-o, am instalat-o, am dat o raită după vagabondul acela, numai ca să-i strâng la un loc pe toţi şi, cu ajutorul lui Drugu, să termin într-un fel. Personajele trecutului erau toate de faţă…

CAPITOLUL II

„O astfel de intervenţie chirurgicală durează peste două ore. N-a durat decât un sfert de oră. Pacientul şi-a dat seama imediat de catastrofă. Medicul, tatăl meu, îi era duşman personal. Tatăl meu, speriat, căci pacientul, pe atunci ministru, prezenta un cancer al pancreasului şi ficatului în pragul metastazei. Astfel mi-a explicat el. Şi-a scos masca şi l-a privit pe pacient. În acel moment, acesta s-a trezit. Şi ceasul de pe mâna stângă a surorii de ocrotire vorbise de la sine. I s-a răspuns cu o negrăită ură, mută, din ochi, căci glasul bolnavului se tăiase. Tatăl meu a cerut imediat o anchetă. A descris cazul. Era un om dinamic acest tată al meu. De-o vitalitate excepţională. Lacom în toate ale lui, ca un personaj din Hemmingway. Avea duşmani. Nu mărunţi şi nu puţini. Expertiza s-a amânat. Atunci s-a întâmplat…

— Iarăşi ezitări?

— S-a întâmplat ceva, în afara sferei mele de interes. Cu mama şi cu Sabina pe atunci fetiţă de vreo doişpe, treişpe ani. Fiica lui Demetriade, dacă vreţi, deşi nu sunt sigur.

— Nici ea nu e sigură. Nu-i singurul caz în care o fiică nu-şi cunoaşte mama.

— Oricum, campania de presă fără precedent dezlănţuită l-a clătinat şi pe-un stejar ca acest tată al meu. În fiecare zi, pe prima pagină, de la marile cotidiene, la fiţuicile de scandal, pozele lui, femeile lui, aventurile lui, afacerile lui. L-au doborât. L-au prins în fundătură. Şi multă vreme am crezut că s-a sinucis, într-o criză fără soluţie. Ca imediat ce savantul, chirurgul a fost înhumat, campania să amuţească. Aluziile au început străvezii, în cancanurile publice, în saloane, pătrunzând iarăşi în presă: se pare că justiţia opinase pentru sinucidere. Dosarul a fost închis.

*

— M-am întors turmentat de băutură spre dimineaţă. Mi s-a spus că tata acuză o indispoziţie. Eu cred că eram pe jumătate nebun. Descriu ultima noastră întâlnire. I-am cerut mamei o cofeină. Voiam să mă trezesc. Fusesem iarăşi prins pe picior

greșit. Mama mi-a dat o fiolă din trusa tatii. Am spart-o și am turnat-o în ceașcă. Am băut. M-am scuturat ca de o boală. Aţoasă, luciditatea se-nchega pe undeva. Am pătruns la tata. Un miros greu, de odaie neaerisită.

— N-or să mă doboare, mă întâmpină el, ridicându-se în capul oaselor. Ministrul are cancer, va muri. Eroarea mea e că m-am trădat și el crede că la mijloc e o răfuială personală. Am scris un memoriu în acest sens. Rivalitatea dintre persoana lui și a mea depășește deocamdată sfera intereselor tale. Când vei deveni major, vei intra în posesia a tot ceea ce trebuie să știi.

— Vorbești aiurea. Dă-mi, mai bine, plicul din luna asta. Nu mă interesează dramele tale. Nu intră în sfera mea de preocupări toată haznaua ce ţi-au turnat-o peste cap gazetele. Te-au scotocit ca pe un cadavru găsit. Lasă retorica, prin urmare…

A tunat, enorm:

— Ascultă-mă. Nu ţi-am spus că te iubesc încă. Eşti bărbat și nu-ncape. Eşti băiatul meu. Ai stofă. Nu-ţi permit să destrami această stofă. Mă moștenești. Lasă-te de beţie. De alcool… Nu dau voie! Trebuie să fii lucid, zilele astea. Aștept pe cineva și am nevoie să fii lucid. Acum du-te. Ba nu. Adu-mi un pahar de ceai.

Și i-am dus un pahar de ceai. Eram atât de ameţit. Cine mi-a întins ceașca, cum de sta gata pregătit ceaiul, nu m-am întrebat. L-am privit cum răsuflă.

— Mai bine te-ai odihni, i-am spus. Plicul văd că nu-l obţin.

A întins mâna sub pernă:

— Iată, ţi-l pregătisem. Dar cu banii ăștia pleci din ţară, înţelegi?

I-am lăsat tava cu ceașca pe noptieră și am ieșit. Dimineaţa l-am găsit mort. Cianură. Ceașca dispăruse. Nimeni nu mi-a explicat, mama, distrusă, credeam, fiind inabordabilă. De altfel, memoria mea a acţionat cu întârziere și s-a constituit în imagini reale tardiv, când deja eram acuzat că l-am otrăvit eu. Mama explica apoi că ascunsese singurul corp delict, ceașca, să mă salveze.

Peste câteva zile, în casa noastră a apărut, stăpân, Demetriade. Fascinant individ, ruinat mai târziu. Ne-a surclasat. Legal se prezenta ca tutore și avea să mă joace trei ani la rând. Fiindcă eu n-am avut prevederea să pun mâna pe arhiva tatei, a pus el mâna. Și așa a început bombardamentul, în alianţă cu mama. Eram moștenitorul unei averi considerabile. Numai bani peste un milion, plus casa și cabinetul medical al tatei. Tutorele meu și-a înfipt adânc ghearele, cu dibăcie însă.

Nici el, nici mama n-au știut că tata lăsase un testament.

Aveam să-l descopăr eu întâmplător, după un an de zile. În vacanţă. Soţii

Demetriade plecaseră în voiaj. Am descuiat sertarele mamei. O groază de nimicuri, vederi, scrisori, fotografii risipite în primul sertar. Al doilea sertar duhnea a mosc. De peretele sertarului sta lipit un teanc de plicuri, legate cu fundă. Scrisori de la unchiul. Întreţineau relaţii şi, brusc, mi-am amintit de absenţele mamei. Nu eram un adolescent în sensul cuvântului. Eram o categorie inferioară de maimuţă. Dar m-a durut acest lucru, pentru tata. Aș fi preferat pe oricine în locul acestui tip spilcuit. Sub candelabrul cel mare din dormitor am refăcut itinerarul mizeriei mele morale. Servisem ca unealtă. Tata fusese otrăvit. Cine a turnat, n-are importanţă, ca-ntr-o fază încheiată. Eu am intrat ultimul în camera lui. Speculaseră abil și au acţionat. Prima pornire a fost să rup scrisorile. Mi-am turnat un coniac, am coborât în salon și le-am luat cu mine, să le parcurg. Nu-mi găseam liniștea.

M-am pomenit în biblioteca tatei. Sunt superstiţios. Pe ultimul rând am numărat treisprezece cărţi. Maşinal am mutat-o pe ultima de sus. Ca-n cărţile de aventură. Din care a căzut un plic pecetluit, sigilat adică, adresat notarului public. Tot maşinal am înhăţat sticla și am băut până am văzut dublu, vorba lui Ilie Drugu.

Testament.

Am stins luminile în toată casa. Am ieşit pe terasă. Mi-era teamă că dau fără veste peste mine. Nu mai aveam nevoie de scrisorile ei. Cel mult, gândeam să le copiez, autentificând mai târziu. Pe el însă n-aveam cum să-l prind.

Testament.

Ardeam să-l cunosc. M-a reţinut nu știu ce misterioasă forţă, un respect postum, Dumnezeu știe. Îmi părea că jefuiesc un cavou. Aprinzând lampă mică m-am enervat cu proza Demetriade. Domnul Paul nu se dezminţea. Ambiguitatea respira în voie în aceste scrisori ca și-n tot ce făcea. Înţelegeai din ele că i-a fost amantă, că-i va fi, ferindu-se de-a pomeni de tata. Doar atât: „Când vrei cu dinadins să scapi de obstacole”. În două scrisori. Le mai am. Inutile acum.

Testament.

Îl ucideam a doua oară. Firesc ar fi fost să pun mâna pe receptor și să chem parchetul. Să redeschid dosarul, să depun piesele la dosar. Testamentul însă…

Am rupt peceţile. L-am ucis deci a doua oară. Testamentul mă declara moștenitor. O surpriză de proporţii fabuloase îl constituia un legat „O donaţie către Sabina Demetriade, nepoata mea, două sute cinci zeci lei aur și casa din C.L. Cu tot mobilierul, pentru cuminţenia ei.” Viaţa asta-i plină de grimase

CAPITOLUL III

Virgil Lupu îi făcu semn lui Cambrea.

— Ai cuvântul.

— Sarcina mea era să refac biografia lui Ion Simionescu, pensionar, domiciliat

în…

— Lasă… Ce a făcut înainte de-a apare în casa Ionescu și de ce, fiind fraţi…

— **…** vitregi, completă Cambrea. Fost ofiţer de roșiori. Scos din rândurile regimentului pentru dezonoare. Amănunte în presa generoasă a timpului. Dansând prea strâns cu o banală cocotă, peștele ei, de faţă, i-a ars două palme. Paul Demetriade a ocupat 1,72 lungimea camerei. N-a ripostat. Se socotea, în civil, salvat. Un Argus există pretutindeni. S-a aflat încă în noaptea aceea. Se pare că ofiţeri, colegi ai săi, au pus la cale incidentul, cocota fiind nada infailibilă. Picaseră granguri mari de tot în, să zic așa, ghearele ei. S-a despărţit de frumoasa uniformă și de ţară. A întreprins un voiaj în lume. Cu bani de la fratele său. Întâi la Paris, unde-l găsim printre invitaţi la o recepţie a ambasadei române. Notaţi, anul de graţie 1933. Dispare în 1935 din Paris. E semnalat în Tokio. Valurile-l readuc la suprafaţă iarăși peste câteva luni la Cairo. Dă peste el un turneu de-al nostru. L-au adus în ţară. Nu s-a ocupat de nimic. Cavaler de industrie, un soi de loto pronosportist exclusiv. Juca la curse, pierdea nopţi, nu și bani, se pare, la pocher, la bridge se număra printre așii, fiind solicitat la partide simandicoase. Treptat pătrundea în secretele celorlalţi. Neplăcute, sâcâitoare, costisitoare când era vorba de Paul Demetriade. Din presa vremii: a primit din nou palme și a refuzat să iasă pe teren. Se revenea la excluderea din regiment. Motivul: diferende la o partidă de pocher. Partenerii au depus împotriva lui. A doua zi: domnul Paul Demetriade dezminte zvonurile prin care se susţine că ar fi refuzat să iasă pe teren, să-și apere onoarea ultragiată. În consecinţă anunţa că va cere satisfacţie. Ridicolul se ivește abia acum. Acest om nu era un laș, în fond. Se putea foarte bine bate cu un capsoman, el fost ofiţer. Ridicolul este că influenţa lui covârșitoare se exercită numai în cadru intim. În realitate a fost un om neînsemnat. Anunţă numai că va cere satisfacţie, dar de cerut n-a cerut, plecând din nou, de astă dată la Berlin.

— Și ce dracu’ căuta el la Berlin?

— Pe un anume Manicatide. Vedeţi lista O.N.T. Tot ne-a ajutat ea la ceva. N-a dormit la el în trei rânduri? A dormit. Manicatide la Simionescu, nu la Demetriade. Din Berlin, prin Hamburg, plutește spre Londra. Convin că se ocupa de chestii oculte. O listă de persoane implicate într-un trafic cu stupefiante, alcătuită de Interpol, îl desenează la nr. Cr. 31. Paul Jean Demetriade, inginer. Posibil și spionaj. În arhive am dat peste un agent cu semnalmentele lui. Corespunde și poza și vârsta. Agentul 45. Tot în arhive scrie că s-a renunţat la serviciile lui. Inadmisibil. Așa ceva! Nu se explică nimic. E rechemat și nu vine, bineînţeles, în ţară. Din presa vremii: „aflăm din surse demne de încredere că un fost ofiţer român a trădat secrete militare faţă de o putere străină. Ne întrebam, scria ziarul, de ce sunt trimiși pălmuiţii ăștia peste hotare? Să vândă ţara? Să se facă spioni? I.P.D. E o palmă pe obrazul ţării etc.”

— Manicatide?

— Din cercetările mele rezultă că un Bazil Manicatide a murit în 1 august 1942, împușcat într-un restaurant de noapte la Brăila. Avea o fată. Și un vapor. Ca orice grec. Dar nu e nimic sigur. Manicatide apare și în registrul O.N.T. Să revin însă.

Războiul se declanșase. Scuturaţi ca „persona non grata”. Amănuntele le furnizează tot presa vremii. Iarăși dubios, iarăși echivocuri, omul acesta luneca printre degete ca un pește.

— Cunosc un asemenea pește: linul.

— Anul scrisorilor către doamna Sofi Leonescu. Un joc de bridge într-un cerc înalt i-aduce numire de consilier secret. Reapare radios pe Victoriei. Bucureșteanul uită rapid. Ca și presa. Devine arbitru al eleganţei, ceea ce aflăm din reclamele croitorilor.

— Cunoaștem. Cu cine era amic intim?

— Ne-am interesat. Nimic să nu vă surprindă. Cu acel ministru, poreclit Povidlă, operat și închis la loc de chirurg.

— Abil tactician.

— Adevărat, tovarășe maior. Îi plăceau – la nebunie – atuurile. Ministrul nu se avea în termeni buni cu medicul. Ba dimpotrivă. Fratele vitreg mijlocește operaţia.

— Există dovezi?

— În arhiva Leonescu, medicul. Expertiza i-a dat, tardiv, dreptate. Pune la cale marea carte…

— Așa crezi tu…

— Așa iese pasienţa până acuma… căci după căsătorie Demetriade, devenit Simionescu, încă în 1943, la Pașcani, intră într-un sublim anonimat. Consuma capete și dobânzi. Servite de moștenitor. Cu regularitate de ceasornic.

— De ce i le servește?

— Aţi spus-o. Pe noi nu asta ne interesează acum. Pe mine cel puţin mă intrigă identitatea acestei moluște. Am impresia că ne-a jucat festa și-n pat doamna Simionescu nu se plictisea cu Paul Jean.

— Fii decent, domnule.

— Încep să cred și eu ce crede acest Leonescu. Mai curând dracul, decât el. Un

alter ego. Un frate geamăn. Intrăm într-un pasaj de umbre şi penumbre. Falsul oricum iese la iveală. În B, cu doi copii, familia se mută dintr-o casă dărăpănată într-un bloc nou, la trei camere.

— Există aceşti copii?

— Există, confirmă Cambrea! Şi încă în ce mod. În mod cinstit. L-au renegat şi nu tardiv. Mama lor, Ioana Simionescu, e văduvă pensionară în S.M. Fiul e inginer, fata funcţionară, măritată. Referinţe ireproşabile. Fiul mai pileşte, dar cu măsură. E inginer la un gostat.

— Eu încă nu i-am şters de pe listă…

— Adaug eu încă un personaj.

— Zi-l!

— Madam Tereza.

CAPITOLUL IV

Madam Tereza s-a întors senină de la îngropăciune. L-a lăsat în M pe Dionisie, la o margine de cimitir. Eliberată s-a pus pe confidenţe. Crede într-o pensie care nu va veni de pe urma soţului, ci de pe seama statului. Are însă casa, prin minune pe numele ei, cu mobilă şi grădină. Planuri de închirieri. Iau 500 lei pe lună, nu-i aşa? De luat o să ia. Dacă i se dau, de ce să nu-i ia. Am să dau camera la doi chiriaşi.

L-a dus la groapă fără preot. La recensământ, Dionisie D. Ionescu se declarase ateu şi ea, respectând postum voinţa, l-a îngropat ca pe un necredincios. O simplă cruce, cu un nume. Şi două cifre înghesuite, nici ele întregi. 1908-65. Îţi vine să-i dai telefon.

— Lasă glumele, Dinescule.

— Domnul Leonescu a vizitat-o, ştiţi asta. El declară că voia s-o anunţe într-un fel să-şi caute soţul. Fără a-i da de înţeles că s-au legănat pe pernele aceluiaşi compartiment.

*

Doamna Tereza e ceva mai tânără decât declară vecinele. În 1931 apare ca servantă în casa doctorului Leonescu pe care n-o părăsește mulţi ani. Și domesticii deţin secrete de care trebuie să ţinem seama. Domnul era un om bun, minunat, pe când doamna… ea a prins de veste, dar n-a vrut să-l nu supere pe domnul. Ce anume aţi prins de veste? Împreună, s-au plimbat, la restaurant, separeu, șosea, tot tacâmul? Ne înecăm în banal. Și ce, îmi ziceam. Hai, fie. Madam Tereza îmi mărturisește că doamna era geloasă pe domnul. Nu vreau să mă mai scald în ape de-astea, madam Tereza. Spune de operaţie și moartea doctorului. Domnul doctor ne interesează, cum a murit. Foarte, prea fierbinţi relaţiile dintre soţi s-au răcit cum se răcesc și astrele, dar mai repede. Și servantele sunt ochi și urechi. Le-o spune cearșaful, baia, ascultatul după uși, gesturile surprinse. Se certau de cinci ori pe zi și se iubeau cu frenezie. Tereza contractase atunci prima ei căsătorie. A căpătuit-o cocoana. Cu șoferul. În zilele de restriște. Înainte însă de-a răsări noul soare. O implor, doamna Tereza, în seara aceea. Când domnul doctor s-a întors de la operaţie. S-a gândit preţ de-un minut. Domnul Mihail a venit puţin beat acasă. I-a luat ea bastonul și pălăria în hol și l-a adulmecat, dacă nu cumva senzaţiile au fost mai certe și nu neapărat olfactive. Casa era cu josu-n sus. Doamna Sofi nu dormea cu soţul. Du-te, i-a spus domnul, fă-mi un ceai de tei. M-am dus în bucătărie. Bine, zic, l-ai făcut și…

— De ce n-ai lăsat-o să transpire?

— Nădușise și-așa. Am stors lămâie, o linguriţă de zahăr, o farfurioară cu o piersică. După ele a fost trimisă domnișoara Sabina. Ea i-a dus ceaiul domnului doctor. Ceai de tei. Ţinea mult la ea, se pare. Oricum Sabina, după presa vremii, vizita cu Leonescu junior anumite cercuri, pe care poliţia de moravuri le ocolea conștient și gros răsplătită. A așteptat-o în bucătărie să revină cu ceașca, nici ea nu știa de ce. Sabina a revenit cu mama ei. Au trimis-o la culcare. Virgil adormise ameţit, inconștient. A întrebat dacă i-a plăcut domnului ceaiul. I-a plăcut mult de tot. A doua zi, trăsnetul să fi trăsnit pe capul ei. Domnul, susţine ea, s-a otrăvit. I-am citit-o în ochi de cum mi-a cerut ceaiul de tei.

— Să revenim la ’48, dacă mă iubești.

— Doamna Tereza, cum l-aţi cunoscut pe domnul D. D. Ionescu? Nu, că ea vrea să-mi spună cum a găsit casa, cum a ţinut „studenţi” în chirie și, repliindu-se pe poziţiile femeii ce voia să se mărite a doua oară, căci șoferul își luase valea, cum a deschis o pensiune pentru funcţionari. Doamna Sabină a întâlnit-o o dată prin centru, i-a spus ce învârte și-ntr-o sâmbătă pe zi de-ntâi se pomenește cu un bărbat elegant, uscăţiv. „Sunt, zice, trimis de domnul Geo Manicatide”. I-am spus că nu știu nimic. Nu face nimic. E soţul doamnei Sabina. Surpriza Terezei a fost enormă, ea crezând, sperând că Sabina se va mărita cu Virgil Leonescu – știa ea și de ce – nu cu baba asta turcească cu voce piţigăiată și deprinderi ieșite din comun. L-a primit. La un an îi era chiriaș, pe urmă ne-am căsătorit și la lege.

Din declaraţiile ei reiese numai că D. D. Ionescu îi era obligat Sabinei sau soţului ei, având în vedere cele de mai sus. M-am uitat în dosarul lui personal. Prin ’54 se face un control. Jucase cu o seară înainte și pierduse. I se dădu timp, judecând că n-a avut antecedente, să pună suma la loc. A fost mazilit. N-a stat mult pe tușă, fiind,

cum zic, om cu relaţii. Nu cerea mult, cum nici nu se oferea totul. A devenit prudent, excesiv, completându-și dosarul de pensionare, așteptând semnăturile. Se pregătea de retragere.

— Nimic în plus. Gata!

— Sunt convins. Umbra a fost servitoarea. Cea cu albeaţă la ochi. Da, da, cu concubinul ăla trândav. Una și aceeași persoană.

— Ce să caute, Dinescule, la mânăstire?

— S-o întrebăm.

— Și dacă te-ai înșelat?

— Nu m-am înșelat. A lipsit în acest timp de-acasă.

— Nu înţeleg. Sau…

Convorbirea se-ntrerupse.

Maiorul raţionă. Dacă fata care le făcea curat o cunoștea pe Sabina, înseamnă că Sabina-i vizitase pe cei doi, cunoștea apartamentul. Una la mână. Ca să ajungă vizitatoare a mânăstirii, înseamnă o înţelegere cu Sabina. Dar acest ultim drum, pentru ce? O singură explicaţie. Interogatoriul a speriat-o și a alergat la… Nu. N-a speriat-o. Era obligată s-o anunţe pe Sabina.

*

— Iată ce am decis, Dinescule. Să nu lipsească niciun personaj. M-așteptaţi pe mine. Până atunci lăsaţi-i să discute ce vor și cum vor. Dacă nici așa n-o să spargă buba…

CAPITOLUL V

Ideea maiorului nu păru, la început, fericită. Adunaţi în salonul cunoscut al Sabinei, cinci personaje păstrau o tăcere de gheaţă. Dacă Lupu scontase pe-o răfuială între ei, se înșela. Sabina își ascundea eroic neliniștea. Aflase de revizia contabilă, știa că a fost până la urmă găsit și domnul Izvoranu. La acest gând, un fior

rece o încerca. Sfârșitul lui Ionescu o impresionase. Nepotul ei, cât timp nu bea sau nu mânca, afișa aceeași expresie de lene veșnică. Grecoaica îi lipsea, maiorul fiind de părere că n-are ce căuta în „sfera afacerii". A interogat-o sumar și i-a dat drumul. Ilie Drugu se liniștise. Avea asigurat încă un răstimp lung de recluziune. De n-ar fi atât de bătrân, că și la asta te mai gândești.

Leonescu fuma fără încetare.

La un moment dat, Cambrea aduse o sticlă de coniac și apă minerală, rugând-o pe Sabina să dea pahare. Măsura fu interpretată drept cursă. Se bău cam crispat. Singur Leonescu rupse tăcerea:

— Mă indispune deruta dumneavoastră. Nu aveţi se pare nimic concret, dovezi la mână, încercaţi un soi de presiune psihologică.

— Nu e nicio derută, domnule profesor. La vremea lor vor fi și dovezi. Se intenţiona o lămurire ca între rude. Cine s-a pus de-a curmezișul drumului dumitale? Să fie nepotul înspăimântat că i se taie pensiunea lunară? Să fie doamna Sabina al cărei soţ e în străinătate și ea nu? Invidie? Poate. Vi se dă această ultimă șansă. Trei cadavre așteaptă limpezirea împrejurărilor în care s-au petrecut crimele. Dacă sunt crime.

— Pot fi și sinucideri.

— Presupuneri…

— Alibiurile noastre sunt fortificate, inexpugnabile.

Cambrea rosti sec:

— Relativ. Rămân patru ore de explicat… în cazul domnului Leonescu. Drugu se știe ce-a făcut, dar și părăsirea camerei poate avea o explicaţie. O vom căuta.

— Mi-era somn…

— Cât despre doamna Sabina, îmi pare nespus do rău. Cel mai clement complet de judecată îi va da 17-20 de ani închisoare. Am primit știrea telefonic din partea unuia Gelu Mioc, contabil. Sunteţi cunoștinţe, se pare, bune.

Sabina se albi ca ceara. Leonescu se întreba dacă nu cumva Sabina, acum, în pragul unei atât de grave încercări, nu se va decide să-l pună pe urma documentelor.

— Domnul Septimiu va intra în sanatoriu. Crizele sale cer tratament. De altfel, dânsul ne-a dat două lămuriri preţioase. Toate la urmă, însă. Mulţumită unei

asemenea crize l-am descoperit în mansardă topit de frică, lângă odalisca brună. Pot zice că interes pentru suprimare aveaţi amândoi: Sabina și dumneata.

— Eu, nu, protestă Sabina.

— Dar pașapoartele? Dar alte și alte șicane… un spin mereu supărându-te, otrăvindu-ţi traiul senin. Fiindcă pe lume există doi pensionari frauduloși. Curios, dacă nu aţi fi ţinut neapărat ca victimele să posede librete de pensionari, n-am fi avut cum apuca firul biografiei lui.

— Și mai sunt. Asta-i… Eu nu cred niciodată în derută.

— Mă grăbeam să opresc, eventual!

— Deci știai ceva!

— Nu știam nimic.

— Domnule Leonescu, sunteţi singurul văzut cu el la masă în gară, discutând între aceleași trenuri. Dar eu nu mă amestec. La miezul nopţii încheiem primul capitol. Nu e o punere în scenă, dar exact la ora aceea oprește un personal de București.

Peste cinci minute fu chemat în hol. Nu reveni mult timp.

*

— Sincer, îmi pare rău. Te instalaseși minunat. Ce ghinion. Și mi se pare că te-a ronţăit tânărul… Nu tu pe el!

— De-aș fi știut.

— L-ai fi cumpărat, nu? Ei, cred că n-ai fi izbutit. Tânărul incoruptibil. Afemeiat, în sensul că are succes, dar fără a fi profitor. Caracter frumos. Urăsc destinele astea care se realizează.

— Nici ţie nu ţi-a lipsit nimic.

— A fost un om… funest.

— Și ce-i un om…

— A dispărut prea târziu. Îl credeam excepţional și n-a fost decât un măscărici. Ca și cum ai iubi nebunește o cocotă. Ce degradare. S-ajung sub influenţa sa. Acţionăm la sugestiile sale. Acum sinucis – nu cred – sau ucis – nu mă dezleagă.

— N-ai cotrobăit prin apartament? Patru ceasuri sunt de-ajuns. Tot nu le justifici…

— N-am călcat niciodată pragul acelei case.

— Iar cu minciuni. Tu vrei să afli adevăruri, servind în schimb palavre. Ca în chestiunea Ionescu.

— N-am amestec.

— Să admitem, zise Sabina. Ce eroare grosolană!

— Ia te uită. Sabina, regreţi…

— Afacerea se organizase, îi șopti ea, perfect. Bani adunam la CEC pe numele lui Simionescu, cu dreptul de a-i ridica eu. Distanţele erau prea mari ca să apară vreo legătură, judecam noi.

— Și care-i eroarea?

— Lichidarea. N-a izbutit să lichideze. Știi așa merge. Și-au apărut pe urmă și cecurile. Ionescu m-a avertizat. Iată de ce am șters-o din munţi.

Leonescu surâse.

— Ești naivă. Eroarea e că n-aveai nevoie din capul locului de fictiva „serco”… nu-ţi lipseau banii…

— Ce se mai poate face?

— Un avocat și clemenţa, cine știe! Ai furat mult.

— Numai un singur om a știut-o exact: Ionescu.

— Mă-ntreb pentru ce voia să dea telefon…

— Când?

— Ultima seară, din gară. Unui bărbat.

— Unui bărbat?

— Da, da! Drugu s-a grăbit și n-am descoperit nimic. Doar că are ceva important de comunicat. Era târziu. Ora 3 noaptea.

— Cine să fi fost? De-acolo se poate și interurban?

— Se poate… Și știi, tu gătește-te de așteptare. Nu te mai implor, deși acesta ar fi cuvântul. Dacă știi sau nu știi de hârtii. Îmi vine însă să-l lichidez pe epilepticul ăsta, încă din seara aceea, când ne-a…

— Vechea repulsie. Să-i servești totuși o sumă, dacă rămâi liber.

— Nu s-ar zice că mi-o dorești mult.

— Tu ce crezi?

Leonescu era la al treilea pahar.

— Nu mai cred nimic. Am omis însă să-i glăsuiesc acestui ofiţer amabil despre ură. Ura tincturată, în tot ceea ce am făcut, sub narcoză. Mă domina un limbric. Acum mi-i scârbă de mine.

— Se îmbrăca ireproșabil.

— Felicitări pentru prezenţa de spirit! Și optimism. Luptând se bate miezul nopţii în clopotul de aramă și nu văd cum vom descifra enigma. Te exploata până la sânge, nu?

— Nu cine știe cât.

— Oricum, să știi că umbra aceea nu se mai mută, ca nemișcată va obseda ani

de zile propria-ţi fericire. Doi bătrâni inutili, uscaţi, rozând sufletul celorlalţi.

— Ce vrei să insinuezi?

— Răspund la cele patru ore de adineauri. Adevărul că suntem bănuiţi, dar dovezi nu există.

— Hoinarul ăsta cu grecoaica lui.

— Nu e o grecoaică oarecare.

— De ce?

— N-ai spus c-o cheamă Manicatide?

— N-are legătură.

— Poţi totuşi să bei un păhărel? E bun. Mai uiţi. Borsecul rămâne apa de cea mai bună calitate. Bitte! Mai bun decât ceaiul de tei al lui madam Tereza.

Sabina tresări, dar Leonescu nu făcu niciun gest.

— Mi se pare că ceaiul acela îl preferai, insistă el.

— Da, odată.

— Ei, bine. Și tata. Dar servit de mânuşiţele tale.

— Virgil. Să nu facem glume. Nu m-am aliat contra ta.

— Nu, fiindcă ţi-am dat 250 000 și casa.

— Generos. Nu meritam atâta?

— Fusese dorinţa mortului.

Sabina făcu ochii mari.

— Da, da, urmă Leonescu. Codicil separat scumpei sale nepoate. Un testament

tardiv, inutil. L-am inspectat întru totul. Am fost un fiu bun. Dar, flutură el din palme, toate s-au dus. Finiș. Oceanul cel de gheaţă… Dar un sfert de milion te poate pune pe gânduri.

Sabina nu-i răspunse. Sta cu buzele strânse. Îmbătrânise subit. Iată, ridurile nu iartă, gândi Leonescu și calculă în gând vârsta când Sabina va ispăși. Nu simţi nici milă, nici nu jubilă. Altădată s-ar fi răzbunat știind-o după gratii, convins că propriul pasaj petrecut ei i se datorează.

— Drugule, închină și tu.

— Lăsaţi.

— Ai motive să fii nemulţumit de mine.

— Nu prea, domnu' Virgil. Dar în mine gândeam să plec și eu undeva. Ilustratele alea de care vorbeaţi m-au înnebunit. Ce trai am dus eu până acum? Pe când alţii?

— Știi, Sabina. Drugu a ispășit. Spune, Drugule.

— Mi-am ucis soţia, doamnă!

— Cum?

— Am sugrumat-o.

— Ca-n Othello, Sabina, auzi.

— Se luase cu un maistru zidar. Cum se întâmplă, numai eu n-am aflat. La un pahar de vorbă prelungit, tot s-a găsit unul să-mi deschidă ochii. Mai bine tăcea. Treaz îi dădeam drumul. O băteam măr, îi lăsam un semn și du-te, soră. Ţineam la afurisită. M-am dus acasă și am sugrumat-o. Golanul nici n-a crâcnit. Sta în izmene, iertaţi, dârdâind. I-am făcut vânt. Pe urmă m-am predat. Pe urmă, gata… ce a fost nu se mai întoarce. Izbucni: Cât ne mai ţin aici, domnule? N-au niciun drept să procedeze așa.

— E timpul. Iată-l și pe locotenent.

Cambrea apărut în cadrul ușii schiţă un gest. Zise acru:

— N-am instalat niciun microfon. Regret că nu v-am anunţat. Să strângem de pe

masă. Urmează un capitol, cred, mai greu de mistuit.

Maiorul Lupu clipi mărunt din ochi.

— Risipă de lumină, Cambrea. Lasă numai plafoniera. Trezește-l pe tânărul Septimiu. Am cu el o vorbă.

CAPITOLUL VI

Maiorul își ceru scuze pentru mica întârziere, sporind că persoanele de faţă și-au petrecut totuși agreabil timpul.

— Nevrând să fiu răutăcios, vorbi el dintr-o dată serios. Partea dezagreabilă urmează. Aș începe cu ceea ce noi numim induceri în eroare și lovituri de teatru. În sumbra istorie a familiei dumneavoastră n-au lipsit. N-am înţeles de loc încăpăţânarea și gafele. Și fiindcă și eu sunt încăpăţânat – și încă ce încăpăţânat – am mers și pe căi nebătute, am încercat cam totul, alegând ce era posibil din ce se vădea imposibil. O să mă explic pe larg. N-am să revin la crima de acum 30 de ani. E prescrisă. Dosarul zace sub praf de-un deget. Zăcea. L-am răsfoit din curiozitate. De ucis nu l-a ucis nici doamna Sabina, nici domnul Leonescu. N-aveau motive. Nici Sofia Leonescu, soţia, nu s-ar fi încumetat. Atunci? Ei bine, Tereza a pregătit ceaiul cu tot dichisul. Răsplata a fost o casă și un soţ. Mi-a confirmat-o, după ce i-am spus, regretând că nu mai poate fi judecată, crima fiind prescrisă. Ea a invocat ura. Să-i zicem aici lăcomia. Din istoria aceasta ies suspectându-se, două persoane: Leonescu și Sabina, iertaţi-mă, dar vă tratez ca personaje de povestire.

— Mersi.

— Nu mai revin. Subliniez doar absurdul. Treizeci de ani șantajat, la cheremul capriciilor lor, strivit, paralizat. După treizeci de ani, într-un apartament sunt descoperiţi, morţi prin otrăvire, doi soţi. S-a închis acolada. Urma să intrăm și am intrat în scenă. Cunoașteţi izolarea în care au vieţuit soţii (aparent), cunoașteţi că în toată casa nu s-a găsit o poză, o scrisoare, o amintire, doar ca-ntr-o cameră de hotel o simplă vedere de la mare în hol. Ce motive aveau să se sinucidă? S-a pus și această alternativă – nu se susţine. Totul pare perfect, în afara acestui perfect. Un fular în carouri în baie pare plasat pentru o pistă greșită.

Își încleștă degetele manilor. Părea absorbit.

— Mie, lui Cambrea și lui Dinescu ni s-a încredinţat cazul acesta enigmatic. Zeci de interogatorii, consultări, anchete, pe o mare rază. Urme nu erau, în sensul amprentelor, al mucurilor de ţigară. Fularul, el singur, în baie. Ca să ne deruteze. Am însă, atunci când mi se comunică o crimă, întotdeauna o sfare sufletească ciudată. Mă dedublez. Încerc să comit eu crima, în imaginaţie, folosind cadrul dat. Și să apăr victima. Trăiesc, am spus, un sentiment ciudat. Mă acuz că, fiind pus să veghez la viaţa și avutul semenilor mei, se petrec crime, furturi, delapidări, iar eu nu reușesc să previn. Și mă îndârjesc. Încep atunci să rabd. Ca și în acest caz. Ne-am făcut datoria. Am filtrat totul, am judecat, comparat, dedus, fără a porni de la un punct

hotărâtor. Dar am încheiat acte și dosar. Lipsea ceva și pe mine mă sâcâia această lacună. Nu cunoștea nimeni perechea dispărută, n-o regreta nimeni. Deci, îmi spun, ei nu sunt ei, se ascund, sunt alţii, trăiesc sub nume de împrumut. În paranteză adaug că l-aș pedepsi pe criminal cu dublul pedepsei numai și numai pentru uriașul volum de muncă ce se depune ca să fie descoperită fapta lui. Nu-i în fond o muncă productivă. Nu vrem să creștem procentele. Privim însă obiectiv, lucid, cu răbdare și amărăciune.

*

„Astfel, am ajuns prin croitorul bătrân, specialist, la modă pe vremuri, la Demetriade. Identitatea o am. Al treilea cadavru, intrat pe orbită, iarăși insolit, mă derutează. Dar niciun om nu e singur pe lumea asta, nu poate fi. Mi-am spus: n-a fost încheiată acolada. Și mai este Tamara și acel telefon. Și jocul de pocher. Apoi, inexplicabilă, grosolană gafă, chestia cu mănăstirea. Deși, dibaci rostuită. Pentru alibiuri. Cestia cu substituirea de persoane cade. Sabina a fost stareţă veritabilă, m-am mirat și eu, dar așa este. Și își face bagajele: numai că s-au grăbit, în timp ce eu am răbdare și-i aștept, având nevoie de personajele dramei, vii, pe cât se poate.

Mi-a fost teamă la un moment dat. Deruta îmi făcea zâmbre și-mi prezenta jumătăţi și sferturi de urme, dâre palide, de care zadarnic mă cramponam ca-n rebusurile trăsnite. Graba aceasta mi-a șoptit că cineva se află în derută, sileşte timpul, îi ard tălpile. Cuiva nu-i priește calmul. Crima a izbutit, dar a fost ea perfectă? Nu, căci personajele nu-și pot trage picioruşele din noroi, fără să palpite și să lase urme. Nu trăim singuri, acesta e un postulat fundamental. Raţiunea mea de-a fi. Nu ne-am intimidat de avalanșa gafelor. Am anchetat gestiunea cooperativei, a „Perso”-ului de amorul artei. Până și accidentul mezinului noului meșter Manole. Scena descrisă m-a convins că timpul îl presează pe adversarul meu. Sau pe adversarii mei. Își fac bagajele.

Am simţit nevoia să mă depărtez de tablou. Poate așa procedează și pictorii. Pentru perspectivă. Prea erau amestecate petele de culoare, stropii împrăștiaţi pe pânză, difuze, contradictorii datele. Mă detașez. Mă ocup de altceva. Intenţionat. Albinele mele continuă să colecteze. Amănuntele se îngrămădesc. Iată: un anume fular în carouri – acela – un domn înalt. Da, s-a cumpărat la noi. Plata la vânzător. Reconstituim mereu, neostenit, în virtutea inerţiei, să facem ceva totuși. Biografii trunchiate, lipite cap la cap. Paralelisme: Leonescu într-o eclipsă personală – meritată – Sabina călugăriţă, în același an. Dar poșta continuă s-aducă bani lui Simionescu. Post restant, bineînţeles. Expeditorul indescifrabil pentru mine, fictiv adică.

*

Cine avea interesul major, exprimat și aici, regretând că n-a ajuns la timp, îndoindu-se că victima e autentica pradă? Leonescu, îmi spun eu. Dar Sabina? Fiica lui? Nu. Stranii relaţii de familie, căci Demetriade n-a avut copii. De unde vine Sabina? E o nepoată. Are și ea un dinte, căci bătrânii-s nesăţioși. Se bea numai votcă scumpă, coniac cinci stele, se mănâncă delicatese, cucoana agreează partide discrete de pocher în două puncte ale orașului. Pierde de obicei. Și-atunci până când răbda-vom? „Perso” progresează, spre spaima asociaţilor și nu poate fi înăbușit. Asistăm deci la marea lichidare în cooperativă și întreprinderea fictivă. Și tocmai în acest moment îi putem pierde. Căci dovezi concrete nu avem. Coincidenţele nu sunt în sine dovezi, fularul nu același ci asemănător (deși posibil și cred acela), cianura, un anume aer de familiaritate în cuprinsul acestei lumi pe care încet, treptat, o disting.

Dovezi nu am. Cum nu avea nici Porfiri Petrovici2. Avem numai răbdarea și un anume asediu încăpăţânat. N-am pus eu costumele să vorbească? Nu-s croite de-un om, purtate de-un om, nu cunosc și ele o biografie?

Am început să împletesc biografiile. Și să mă substitui lor, uneori. Toată această uriașă pierdere de timp o regretăm, dar era necesară. Albinele mele colectau, iar eu umblam pe cărări de viaţă străine mie. Obișnuiesc însă și acest unic joc. Cum aș trăi eu? Cum aș proceda eu într-un echipament psihologic cutare?

*

M-am distanţat așadar… Dintr-o dată, Tamara mi-a dat un reper. Eu i-am spus: omul al cincilea. Adică domnul Leonescu. Știam c-am să dau ochii mi el și m-am pregătit. Doamna Tereza nu-i poate da un răspuns. El căuta ceva. Niște hârtii și-ntre ele, mai presus, o anume hârtie. Mi-am permis în acel moment să intervin și să-l reţin. Am avut convorbiri foarte interesante. Am ascultat o versiune convenabilă a biografiei sale, am admirat calmul, logica de fier, supleţea când se cere, eleganţa în expuneri. Dar de ce și Drugu? Cine e Ilie Drugu? O soţie infidelă, o beţie și o sugrumare ca-n Othello. La ce s-a amestecat și el, la ce l-a amestecat? Simţi uneori nevoia unui aliat. Dar a fost o gafă. A doua. Căci sunt cele patru ore… Întâlnirea fixată.

*

Într-adevăr, trenul a fost oprit la semnal. M-am gândit mult. Ce-aș face eu, având biletul în buzunar ca dovadă, pe ospătarii vagonului restaurant ca martori, ca să îmi realizez scopul. Am intrat în domeniul lui Dinescu, căruia îi place să fantazeze. Nu e nimic periculos, o să vă convingeţi îndată de asta. Se caută verosimilul, oricum. Mă substitui așadar. Îmi beau restul de votcă tare, achit și ies pe culoar…

Mă aplec, rezemat în coate de geam. Sunt decepţionat și nu pe cum aș dori de lucid. Trebuie să ajung. În faţa mea, terasamentul și dincolo, șoseaua cu dungile albe, cu morcovii plantaţi pe margini, tăcută în acel ceas. Cât va întârzia trenul? Deodată mă decid. Cobor. Voi opri o mașină. Am coborât, m-am așezat pe-un morcov, după ce am pus înainte o batistă în onoarea pantalonilor. Trenul tace. Aștept și nu mult. La 4 și un sfert apare un TV, microbuz vesel, Șoferul aduce lapte în oraș. Vă iau, de ce nu. Și m-a luat cu el. Limbut șofer. Dotat cu tranzistor. M-a plantat în gară. Am străbătut bulevardul, am cotit în dreptul blocului și, pustiu peste tot, urc. Potrivit înţelegerii, ușa de la intrare e deschisă. (Un amănunt: a rămas deschisă tot timpul. Așa s-au și descoperit cadavrele. Niște copii au apăsat pe clanţă și curentul de aer a izbit ușa de perete. Copiii, isprava gata, au șters-o. Urcă locatari. Se opresc. Niciun semn. Intră până la urmă și crima apare și pe uliţa noastră.) Dar să revin. O mână de femeie mi se așează deasupra cotului. Mă conduce prin odăile pe care – am minţit până acum – le cunosc. Iau timbrele, albumul, scrisorile, repetând că între atâtea hârtii se va afla și cea râvnită, obsedanta. Din baie apare omul meu, trimis înainte. Are înţelegere mai veche cu această femeie, care s-a așezat în fotoliu și mă urmărește cu buzele pungă. Mai târziu îl voi întreba unde și-a uitat fularul, acum nu am timp, caut prin sertare. Victimele dorm somnul drepţilor. Nu am forţa necesară să mă conving. Dar simt o ucigătoare nevoie să văd faţa lui Demetriade, a ghinionului meu colosal. O rog să dea la o parte cearșaful. Faţa e vânăt albă, cerată. Controlăm minuţios, dar febril, haină după haină, așezând totul la loc. Culegem totul. Lăsăm CEC-ul și documentele pensionarilor. Atât. Oare n-am comis o greșeală? Există case fără amintiri, goale de orice conţinut de viaţă, searbăde ca zama celebră? Nu cumva tocmai acest loc curăţat va cere să fie onorat cu restituiri?

Nu-mi pun asemenea întrebări. Eu cobor. Omul meu asemenea. Blocul doarme. Îl las pe omul meu să urce în camera sa, schimbată între timp, iar eu mă pregătesc să dau ochi cu mesagerul Sabinei. Am aflat că e în pericol „Perso”-ul, că se va muta și dacă vreau s-o ajut. Eu știu prin Drugu, el fiind omul meu de camioane, mă gândesc la un posibil alibi. E dimineaţa de 13, sâmbăta. Imprudent să cazez la vreun hotel. Cunoscuţi n-am și, dacă aș dispune de prieteni, i-aș evita. Iau un personal, cobor în S și pierd o zi și-o noapte. Dimineaţa următoare la „faptul divers” întâlnesc crima descrisă telegrafic. În aceeași noapte dau ochii cu Ionescu, înspăimântat, livid, după o seară de pocher și coniac.

Am detașat patru ore. Am circulat cu un TV real. Șoferul care m-a luat există și ţine minte că trenul aștepta la semnal. I-am plătit cincizeci de lei, surprinzător, din stângăcie.

*

Mie însă, urmă maiorul, îmi sunt necesare ca aerul dovezile. Fantazez în continuare. O iau acum pe firul biografiei doamnei Sabina. Are și ea interes să dispară nevinovaţii consumatori de icre de Manciuria și vinuri fine. Sunt agasanţi. Primesc să intru în fustă cam stânjenit. Dar mă decide o scrisoare, un soi de ultimatum. Ceva n-am îndeplinit și vor să dea pe faţă. Li-i frică de ceva. Bine. O chem pe maica Olimpiada, îi spun că mă doare capul. Mă retrag. Încui. Părăsesc mănăstirea și ies la șosea. În valiză zace Fevronia. Șoferul oprește. Mă ia, cum să nu mă ia. Un șofer între două vârste, amabil, tăcut însă. Drumul e lung, am timp să mă gândesc la ce voi găsi acolo. Numai de n-am avea vreun accident ceva, mă rog, în gând, Fortunei. Cotim spre B. Mă depune în centru. Îi dau douăzeci și cinci de lei, două de zece și una de cinci. Tace și ambreiază. Îmi pare rău. I-am dat puţin. Poate se întoarce în munţi și mă ia cu el. Dimineaţă eu trebuie să fiu la mănăstire. Blocul doarme. Cunosc apartamentul. Am și jucat într-o zi pocher în trei. Pe scări ţipenie. Împing ușa, fiindcă așa am convenit. Sunt prinsă de deasupra cotului: „Veniţi, mi se șoptește gâtuit. Vreţi să-i vedeţi?” Nu, mă apăr eu, nu vreau să văd nimic, dă-mi scrisorile, timbrele. „Da, îmi răspunde la întrebarea mea mută, persoana e dincolo, a controlat totul și a pus totul la punct. N-a rămas nicio urmă.” Apare și bărbatul acela. „Aici nu mai avem ce face. Să ne retragem.” Sunt moale ca o cârpă. Coborâm. Pe șosea observ că n-are fular și-i stă rău cu gâtul slăbit. Cămașa e largă. N-am ce face, iau orice vine. Autostop. Dimineaţa, la șapte, mă plimb chipurile buimac prin grădina mănăstirii. Omul meu a rămas la hotel, are o întâlnire, legată de „Perso”. N-am uitat să-i aduc la cunoștinţă că Leonescu se va vedea cu el în aceeași scară. Să-l aștepte. Să vină toţi la mănăstire. Nu e bine să ne risipim.

*

N-am încheiat capitolul. Demonul mă împinge să construiesc ipoteze noi. Așa, bunăoară, una cu doi tineri, un băiat și o fată, lipsă din hardughie în noaptea aceea și un necunoscut. Sau să amestec toate cărţile. Totul e posibil. Simt însă că așa n-am înaintat prea mult. În acest ultim caz, lipsind al treilea, triunghiul, ca simetria să fie perfectă. Perechea tânără e singura care nu-și justifică noaptea fatală. N-are un alibi. Nici nu l-au căutat, au declarat dânșii. De ce s-au reîntors urgent în orașul de pe litoral? Perechea nici nu încearcă să-și justifice noaptea ceas cu ceas. Nu caută un alibi. Pentru ei a fost o noapte întreruptă. Nu-i așa, domnu’ Septimiu? Dar să mărturisească el. Spune!

— Un atac. O criză de epilepsie, domnule maior, murmură abia auzit Septimiu.

Asistenţa tresări.

— Salvatoare. Pică la comandă, ceea ce nu-i rău. Ar fi a treia ipoteză, al treilea triunghi și omul pe care-l caut la unul din unghiurile sale. Căci și aici au fost trei A, B și C. Sau A prin B prin C prin… Uite-așa am continuat să alcătuiesc raţionamente și la un moment dat să-mi pară că am fost acolo, că era de datoria mea să fiu. Spun, vedeţi, copilării, dar gândiţi-vă că-n noaptea aceea doi bătrâni au băut ultimul pahar.

Bărbatul, fiert pe dinlăuntru de votcă și coniac, bea o cană de apă. Dincolo, femeia, îndopată cu dulciuri, nu se culca decât după o oranjadă. Cunosc și aceste tabieturi, neschimbate ani de zile. Criminalul n-a avut decât să arunce fiola, mizând sută la sută pe reușită. Așa s-a întâmplat. Iar fantezia nu-i zadarnică. Dar nici să nu exagerăm, vorba lui Caragiale, fără exagerații, deci. Ce rămâne, ce nu rămâne în picioare din ceea ce am clădit? Ei, ce vrei? întrebă maiorul, întrerupt de Cambrea. Aha, așadar a venit. Bine.

Se ridică de la locul său, părând dintr-o dată obosit:

— Uneori te simți foarte departe de adevăr, ca în… ce să mai spun, adevăr pe care l-ai pipăit, te-ai apropiat de el și brusc ți l-a suflat o pală de vânt. Înseamnă că fundamentul clădirii e șubred. Nu rezistă unei tempeste. Să reținem că scara pe care urca zilnic Simionescu, după ce-și bea votca, era cea mai liniștită. Fără curiozități. Să reținem că totul a pornit de la un fular și un apel telefonic, de la absența altor dovezi. Toate supozițiile mele le voi susține, căci, din păcate, volumul de muncă e într-adevăr enorm.

CAPITOLUL VII

Cambrea dădu drumul magnetofonului. Obișnuitul fâșâit al benzii și distinctă vocea maiorului:

— Numele, prenumele.

— Avram Donose.

— Profesia?

— Șofer. Camionul 31. ZL.905.

— Unde te aflai în dimineața de 13 aprilie și ce călător ai cules pe drum?

Împiedicată, ușor răgușită vocea, relată:

— Era încă noaptea… șoseaua liberă. Trăgeam tare. La km. 44, paralel cu calea ferată, zăresc trenul oprit, lumini, oameni coborâți. Trag și eu în dreapta să aflu. Cineva zicea, auzeam că s-au prăbușit brazi pe linie mai jos. Stam și mă socoteam dacă nu cumva și pe șosea s-o fi nimerit vreun trunchi. Atunci a venit un domn, cu o valiză în mână… da, pălărie, bine îmbrăcat, întrebându-mă unde mă duc. Îi spun și mă întreabă din nou dacă trec prin B. Sigur că trec, altfel nu se poate. Se roagă să-l iau. Om tăcut. Mi-a dat cincizeci de lei.

Cambrea opri. Schimbă banda. O voce pițigăiată, de bărbat totuși, foarte emoționat pesemne:

— Cât p-aici s-o calc, domnule maior. Ieșise ca din pământ, în fața. Cucoană zic, învață cum să umbli pe drum. Dacă te nenoroceam? Ea, niciuna nici două, mă întreabă încotro am drum. În jos, zic. S-o iau până în B. Ce să fac, domnu' maior? Năravurile noastre… 25 de lei, în hârtii cam așa… m-așteptam la mai mult. Cum arăta? O femeie, o doamnă grăsuță, la de patruzeci și cinci de ani, care mă tot întreba dacă am drum înapoi cumva în dimineața aceea. N-am, am zis, când am văzut că-i zgârcă… o sută și ceva de kilometri… elegantă, m-așteptam la mai mult, oricum. Să nu mă mai cheme pe mine Gheorghe Zileru, dacă mint. Am lăsat-o aproape de centru, că n-avem voie.

— Și-acum, Cambrea, medicul din G.

Voce de bariton, muzicală, plăcută.

— Acces simulat. Tânărul suferă de epilepsie într-adevăr, dar se și poate simula. Nu pot să-mi dau seama de ce a simulat… Ne consideră profani. Semnele clasice ale crizei nu le-am constatat și am așteptat ca isteria să se termine într-un fel. Trezit la realitate m-așteptam să doarmă, cum cad seceraţi, de-obicei epilepticii epuizaţi de criză. Argument decisiv. I-am administrat un calmant. Însoţitoarea lui mânca un măr. Avea mai multe într-o sacoșă.

*

— Ana Nemeș. Vânzătoare la „Elegant", raionul tricotaje. Un fular de ăsta? Am avut, da' s-au trecut repede, că-s la modă… trebuie să mă gândesc bine. Un domn, da, mai în etate, cu pălărie gri-fer și pardesiu, cu ochelari verzi. Mai aveam două bucăţi. Și-a ales una, la întâmplare. N-am apucat să-i dau restul.

— Seamănă cu fularul ăsta?

— Seamănă, domnule maior. Desenul, culorile. Și se vede că-i nou, nepurtat. I-am cumpărat unul și lui bărbatu-meu, că are unul, dar și le murdărește cât ai clipi. Pe astea nu se cunoaște așa ușor praful… cărbunele.

*

— Am aşteptat-o toată noaptea, domnu' maior. Era s-o bat, că-s iute la mânie, da' am lăsat-o în pace. Ceva nu-mi plăcea. Părea ca beată, da' nu mirosea. „Ce-i cu tine? Unde-ai fost?" am întrebat-o. „În sat, că am auzit că-i bolnavă mama". Din sacoşă a scos o sticlă de votcă şi m-a ogoit. Nu-i femeie rea O strică ochiul ăla cu albeaţă şi lipseşte câteodată mult… nici eu nu-s statornic… nu suntem cu cununie… nu-i aşa că în acest caz n-am dreptul să pretind?

— Alte nopţi nu lipsea?

— Cum să nu, domnu' maior. Atunci când lucra la doi bătrâni, unde avea şi-un pat din cel ce s-aduna în bucătărie. Cucoana suferea noaptea de greţuri, iar domnul ei, după miezul nopţii, dormea dus. Nu putea fi trezit. De-acolo aducea ea întotdeauna băutură fainã. Am lăsat-o să se culce. A adormit greu, domnule maior, se-ntorcea când pe-o parte, când pe alta… bolborosea.

*

Suiră câteva trepte. Virgil Lupu îşi simţi fruntea înfierbântată şi capul greu. S-ar fi vrut acasă la el, în halat, cu un pahar de tărie şi o cafea în „aşteptare". „Nu, îşi şopti sieşi, n-am exagerat". S-a desfăşurat o anchetă minuţioasă, un volum enorm de muncă până să ajungă el aici, pe scăriţa în spirale dulci, urcând spre mansarda vilei. „Judecând la drept, se condamnă el, îmbătrânesc, dacă vreau să convertesc totul. Adică, în loc de a ne ocupa cu interogatorii, de-a bate kilometri, de-a aştepta zadarnic, s-ar făuri ceva folositor". Cambrea îl urmă tăcut…

Iată omul pe care-l căutau. A apărut în mansarda Sabinei. Misterios personaj, cam în felul personajelor despre care se vorbeşte în piesă, schimbă destine, decid fără a se arăta în carne şi oase pe scenă. Există undeva şi prin fire tainice influenţează. Sunt dotaţi cu forţă magnetică parcă, în câmpul lor de atracţie fiind suverani.

— Întâi să-l vedem la faţă, făcu Virgil Lupu. N-o fi dracu' atât de negru. S-a decis greu să se dezghioace. Se-ncăpăţâna.

Se opri în capul scărilor.

— Îl ducem direct la maşină. N-are rost să îmbâcsim cu încă un fumător aerul din salon. Şi-apoi te pomeneşti c-o să vrea coniac şi n-o să rezist. De altfel, rolul lui nu se-nscrie în acest cerc. Mă-ntreb numai cum de el a scăpat de Sabina.

— Ce vreţi să spuneţi? întrebă Cambrea.

— Mi-a fulgerat așa, deodată, prin minte, ca o inspirație. Acum o las să se odihnească puțin, apoi o să vedem noi acasă.

*

Mintea-i lucra însă neobosită, neliniștită. Degetul lui voia să arate pe adevăratul vinovat, cum ai indica pe hartă o localitate. Asta este și nu alta. E cel mai dificil moment al anchetei. Surâse. Toate ni se par „cele mai" la vremea lor.

Dâre neînsemnate la început, apoi o urmă ceva mai clară, o preţioasă notă a securităţii… Din umbră se ivea un personaj nou în dramă, socotit absent. Deci, au defilat doi câte doi în noaptea aceea prin apartamentul defuncţilor, căutând documente, acte, urme, valori. Se pune întrebarea: ambele cupluri mânate de același interes? Cu aceleași intenţii? „Să nu ne pripim, își reprimă el nerăbdarea. O crimă se pune la cale cu băgare de seamă. Și e ultimul pas. Înseamnă că altă rezolvare nu există. Cei doi, deci, incomodau. Dar nu în egală măsură. Îl incomodau pe savant, o incomodau pe Sabina, ciudată vară și soră în același timp, incomodau și omul apărut ca o planetă calculată, dar încă invizibilă pe cer. Pe cine însă în mod categoric, ireductibil?"

— Păi, e simplu, murmură maiorul.

Omul din faţa lor era supt, terminat, cu adevărat îmbrăţișat de-o caracatiţă. Maiorul privi în tăcere figura prelungă, palid pământie, brăzdată de riduri, cu gura frântă sub mustaţa încărunţită. Avea ceva de vulpe hăituită în expresia ochilor, alergând peste lucruri, căutând înspăimântată scăpare. Adică acesta a fost soţul Sabinei, cavalerul rătăcitor, cartoforul, invertitul. O umbră de eleganţă în ţinută și mâini nervoase, atât, judecă maiorul, ca vestigii. Se adăpa și el la ţâţa „Perso". Încă un parazit. Ionescu, de, era folositor, dar perechea din apartament, acest soţ secătuit și verișorul stafie, nu reprezenta altceva decât o sumă lunară depusă la poștă. Pentru ce? În folosul cui? Și până când? Aceștia sunt spinii intraţi sub piele. Trebuie scoși, nu? Doi au fost extrași. Oare și pe acest om lichidat de viaţă îl aștepta un pahar pregătit? „Poate", își spuse maiorul, simţind că iar începe să alerge și să ţeasă.

— Du-l la mașină. El n-are ce căuta acum acolo. O zână bună încă nu l-a lepădat. Veghează asupra lui. Să ne grăbim. Când te gândești că totuși aici, în mansardă, a inventat mașinăria de făcut bani – cooperativa fictivă – și desigur și restul. Ce zace oare în căpăţâna lui?

Își imagină o întâlnire de altă dată între ei. Între acești eroi, în același salon, sub lumina acelorași policandre. Mai tineri, fini, eleganţi, surâzători, ironici. Să fie inevitabil, să fi fost implacabil acest final? Și pe-atunci se pândeau, zâmbindu-și politicos, întrebându-se de sănătate, servindu-se cu băutură și mâncare.

„Leonescu însă trebuie să-l vadă neapărat. Absolut.”

Oftă adânc şi-şi făgădui un coniac dublu, după ce salonul se va fi golit de invitaţii acestei seri.

Observă cu uimire că omul din faţa lor calcă sprinten, mlădios.

„Să mă fi înșelat? Un fular și un apel telefonic să fie suficiente pentru a începe?”

*

„Declaraţia celui de-al şaselea implicat, urmă maiorul. E poate cea mai însemnată. Căci pe ageamiii de şoferi nu-i iau în consideraţie. În depoziţia sa, luată sub stare de arest, declară că de când se afla din nou în ţară – atenţie – scopul lui e să pună mâna pe aceeași hârtie de valoare, fără de care nişte valori în străinătate devin nule.

„Să nu mă grăbesc însă tocmai acum. Interogatoriul i l-a luat Dinescu, pe urmă eu, pe urmă Cambrea și a mai fost supus unor teste speciale, căci omul prezenta interes dintr-un anumit punct de vedere. Partea din declaraţie ce se referă direct la crimă. Citez:

„N-am fi mers până acolo, dar Demetriade ne-a pretins o sumă globală de 200 000 şi valori. Aflase că sunt în ţară și era în stare să mă denunţe. După ce m-am consultat cu Sabina (unde a domiciliat tot acest timp, supravegheat discret însă), am decis să-i dăm o sumă mai mică, definitivă. N-a acceptat. „Vai, susţinea el, sunteţi plini de bani. Tu conduci o cooperativă și am aflat și de-o altă combinaţie, care a răsuflat pe undeva.” Plănuiau să-și cumpere o casă și să se retragă. Suma cerută era însă exorbitantă. Atunci Simionescu-Demetriade a avut o întrevedere cu domnul Leonescu. Am aflat curând de aceasta, îi supravegheam fiecare pas lui Demetriade. Am urgentat lichidarea afacerilor lor. Perspectiva obţinerii unor paşapoarte devenise extrem de vagă…

„Din depoziţia așa-zisului contabil Izvoranu reiese că în după-amiaza de 13 a fost vizitată mica lor instituţie de doi domni. Nu i-a văzut niciodată. S-au închis în odaia Sabinei și au plecat abia pe înserat. Exact n-ar ști, deoarece, spune, de regulă asupra lui, la acele ore, își produce efectul o anume licoare fermentată. Nici pe Sabina n-a mai întâlnit-o decât a doua zi când, așa cum s-au înţeles, au făcut preliminariile mutării, cu peripeţiile cunoscute…”

*

— Tovarășe maior, sunteţi chemat la telefon. La mașină.

— Cine întreabă?

— Dinescu.

— Vin.

*

Maiorul se reîntoarse în salon, după zece minute. Singur. Între degete strângea o crenguţă de mălin.

— S-a făcut cam târziu și am cam obosit cu toţii. O să ne ducem la culcare. Doamna Sabina, dumneata eşti reţinută și te rog să iei loc în mașină, lângă o veche cunoștinţă…

— Nu înţeleg, domnule maior.

— Nici eu n-am prea înţeles. Domnule profesor, te rog du-te dumneata repede și vezi cine-i așezat pe bancheta din spate a mașinii. Nu-i în formă de zile mari, dar e el însuși, așa cred. Te aștept.

Leonescu se urni greoi, tresărind la fiecare pas. I se păreau ciudate, ieșite din comun toate aceste „ispitiri” de coșmar.

— Ei, ce părere ai despre transcrierea unor divorţuri?…

Leonescu se așează. Ceru voie să bea un păhărel.

Maiorul îi turnă scrutându-l atent.

— Spuneţi, ce părere?

Leonescu gâfâia. Duse cu precauţie parcă spre buze paharul fin, fumuriu. Plafoniera împrăștia o lumină ireală în salonul elegant.

— De neînţeles, murmură el. Fantomele au înviat. Trecutul te acaparează ca o caracatiţă. Domnule maior, eu n-am forţa lui Gilliat din „Les travailleurs de la mer". Romantismul lui Hugo mă cucerise odată de mult, acum s-a sfârșit.

— Ce s-a sfârșit?

— Omul acesta, acum, cel din noaptea aceea, fiecare scăpându-mi printre degete. Mi-e imposibil să realizez esenţa ghinioanelor mele.

Maiorul fluieră încetișor, aplecând ușor fruntea. Ai fi crezut că aprobă din plin. Așa se prezintă lucrurile. Caracatiţe… ghinion… Gilliat.

— Ce scenă grozavă. Monstrul îmbrăţișând cu zecile, sutele sale de ventuze omul. Ochiul acela imens, hipnotic, paralizant. Nimic nu poate fi dovedit.

— Depinde, șopti imperceptibil maiorul. Depinde…

— Colosal. Îl știam topit în largul lumii, ieșit din orbita vieţii mele. Aspiră așadar la acele documente.

Sorbi restul coniacului și întretăiat urmă:

— Epilepsia jucată drept comedie. Deci tot Septimiu poate dezlega misterul. De ce nu l-am ars cu ţigara. Mă râcâiau resturi de amintiri. Un băieţaș în pantaloni scurţi de catifea. Vărul meu. Și al ei, dacă socotim că ea e fata soţiei lui Demetriade, concepută în afară…

— Lasă, îl opri maiorul. Șantajul a devenit clar. Septimiu nu este însă depozitarul. Nici nu a fost vreodată. Atu-ul său era altul.

— Care să fi fost?

— Aflase de locatarul de la mansardă. Și încă ceva știa el. Un adevăr legat de Sabina Demetriade-Manicatide și de sfârșitul tatălui dumneavoastră. Nu limpede, dar aici nu limpezimea conta. Uneori confuzia, deruta aduc mai mult folos. Seamănă derută în tabăra adversă și culegi rezultate neașteptate.

Sabina se mișcă abia simţit în fotoliul ei. Pomeţii obrajilor i se albiseră și ochii parcă i s-au mărit brusc.

— Aşadar, rosti maiorul, l-aţi recunoscut!

Urmă o pauză. Leonescu aşează paharul pe măsuţa din faţa lui. Îşi încleştă mâinile a neputinţă, învins:

— Geo!

— Da! Geo Leonard Manicatide, căruia i s-a încheiat aici spirala. Dumneavoastră sunteţi liberi. Și încă ceva…

Aici maiorul sări sprinten, o opri pe Sabina.

— Se tot căuta un document, un act de mare valoare, un ceva de depozit. Iată-l.

Se repezi și desprinse icoana ferecată de argint din cui.

— Nu e icoana originală. Mi-a spus contabilul, care se pricepe. A avut vreme pesemne s-o contemple la faţa locului. Originalul nu-i aici și nici n-am avea ce face cu el. Acesta se desface în două și ne îngăduie să punem mâna pe hârtia căutată. Iat-o. Împăturită. Intactă. În plicul ei neatins. Domnule Leonescu, vă aparţine…

CAPITOLUL VIII

— Tamara, iar ne-ai neglijat.

— Imediat, domnule maior. Fac rost de o masă.

Maiorul, însoţit de cei doi prieteni ai săi, pleca în pescuit. Veniseră cu un ceas înainte, să aibă timp de flecăreală. Li se anunţă că acest timp va fi majorat simţitor din cauza unei refacţii.

— Da, spuse maiorul. De la refacţie și de la ideea lui Dinescu am pornit.

El era de părere că sunt idei care au calitatea de-a pătrunde și prin zid. Iar în meseria lor rolul unei astfel de idei e covârșitor. Se demonstrează în final cât de simplă e fiecare poveste de acest gen.

— Un profesor neurastenic, persecutat de un trecut tulbure, înconjurat de lepre, visează să pună mâna pe hârtia salvatoare, să plece… asta caută el, neînţelegând că soluţia salvatoare pentru el nu era alta decât denunţarea șantajului practicat cu cruzime de perechea aceea de bătrâni. Dar să ne fie cu iertare. Profesorul a înţeles târziu unele probleme ale noastre și se credea impur. E un punct de vedere. Dar, ridică degetul arătător maiorul Lupu, tatăl său s-a sinucis într-adevăr. A lăsat o hârtie în acest sens. Paradoxul e că nu s-a decis la acest act nici din cauza operaţiei

lamentabile (nu din vina lui), nici din surpriza amară că Sofia lui scumpă îl înșeală. Motivul era altul. Profesorul doctor Leonescu se plictisise de viaţă.

— Unde aţi găsit hârtia?

— Tare ești grăbit. În biroul lui. Plicul lipit alunecase din sertar și nimeni nu s-a gândit să-l tragă de tot afară. Acolo am găsit și poze și alte documente de familie. Ele m-au călăuzit prin acest veritabil labirint care se cheamă relaţiile lor, pasiunile, urile lor. Pe Leonescu bătrânul îl mulgeau. A rămas un milion și jumătate avere pe puţin. I-au înceţoșat capul tânărului. Evident. L-ai ucis, îi sugerau, cu felul tău de viaţă. Uite așa, zeci de ani. Să nu turbi? Valorile din străinătate erau iarăși un moft născocit de minţile astea ciudate. Nu exista nicio hârtie de valoare, nimic depus în Elveţia. Mofturi. Leonescu alerga inconștient după himere. L-am salvat dintr-o lovitură. O scamatorie.

— Acum înţeleg. Chestia cu icoana ferecată!

— Exact. Eu am pus acolo plicul, cu gândul să i-l dau nu înainte de-a încheia reprezentaţia. Pe urmă am retezat-o fără final. N-am mai introdus în scenă actorul principal. Pe criminal. Și complicii lui. Comedia se terminase și prea era multă murdărie la mijloc. În fond banii, lăcomia, sperjurul, șantajul… ştiţi voi.

Se instală comod pe scaun, rezemându-se de spătarul ce trosni ușor.

— El a născocit „Perso”. În trei, cu Sabina și Ionescu l-au tot umflat. Asemenea invenţii sunt însă ca o mașină infernală. Pornește, ticăie și brusc sare în aer. Și-au dat seama, târziu, că nu pot lichida. Amestecat în afaceri ciudate Geo Leonard i-a dat ideea preluării conducerii cooperativei mănăstirești. O acoperire ideală. „Perso” izbutea să livreze câte un covor, două – din cele lucrate în cooperativă și sustrase cu acte legale – donate apoi elegant sau vândute avantajos, dacă vreţi, unor persoane. A urmat conflictul cu Demetriade. Demersurile lui Leonescu nu fost zadarnice. Bătrânii se încăpăţinaseră în ura lor adâncă. Nu voiau să cedeze. Ai bani, dă-mi. Am bani, dar sunt în bancă, nu-s bani lichizi. Scoate și tu o dată o sumă, salarii… cam așa au discutat. I-a amenințat cu denunţul. L-au luat în serios. Povestea este de aici încolo foarte simplă. Dezlegate, problemele sunt de-o sărăcie, dă-le încolo, nu mi-au plăcut în școală.

Potrivi ţigara în portţigaretul afumat.

— Instrumentul și omul necesar li s-a oferit singur. Femeia vreau să zic, aceea cu albeaţă, în seara aceea a rămas în apartament. Ca și alte ori. A turnat apă în căni simplu și ce mai trebuia. Apoi s-a culcat. I-a auzit sau nu gemând, nu știu. S-a trezit cam spre ora trei și a deschis „yale”-le. Îi aștepta pe cei doi domni: primea un cec de 50 000 lei. Aceștia au și sosit, au curăţit casa de documente, urme, dându-ne impresia unei crime de-o fantastică dificultate.

— Dar D.D. Ionescu?

— Acesta voia să mă anunţe că viaţa lui se află în pericol. Nimic altceva. S-a sinucis în tren. Cei doi n-aveau interes s-o facă.

— Ce prietenie: Drugu și Ionescu!

— Ce te miri, puștiule! Savantul nostru e doctor în ştiinţe juridice. El l-a apărat în proces. Și s-a întâlnit cu el încă o dată, adâncind o prietenie care șterge nivelele.

Se uită în direcţia barului:

— Au defilat în noaptea aceea prin faţa cadavrelor.

— N-a fost o născocire?

— Nicidecum. Probele, ca probe, au venit pe parcurs. Fularul și cecul de 50 000 lei. Plus declaraţia ăleia, cum că în noaptea aceea n-a dat pe-acasă. Destul, însă…

— Și eu cred că e destul. N-a fost senină dimineaţa aceea. Dar a avut cineva noroc. Geo! A scăpat de data asta. Sabina nu l-ar fi iertat. Urma la rând. Visa deja o destindere și o începuse ostentativ, vijelios, în orășel. Lui Geo îi pregătise ea totul, dar a intervenit sinuciderea lui Ionescu, amestecul lui Leonescu și Drugu, al șoferilor, al atâtor martori, cum nu credeam să se adeverească atât de clar acest mare adevăr: nu poţi trăi singur, nu poţi trece prin viaţă, ca gâsca, fără să lași urme.